

**UČEBNÉ OSNOVY
PRE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE
ISCED 2 – II. STUPEŇ ZŠ**

<i>Organizácia</i>	Základná škola s materskou školou
<i>Identifikačné číslo organizácie (IČO)</i>	37877496
<i>Obec a PSČ</i>	Hermanovce, 08235
<i>Ulica a číslo</i>	Hermanovce 374
<i>Štát</i>	Slovenská republika
<i>Právna forma</i>	rozpočtová organizácia
<i>Štatutárny orgán</i>	Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Vypracovala: Mgr. Sylvia Šimoňaková

Platnosť UO od 6.9.2022

UO prerokované na pedagogickej rade 5.9.2022

Obsah

1 SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	3
2 ANGLICKÝ JAZYK	73
3 NEMECKÝ JAZYK	114
4 MATEMATIKA	154
5 INFORMATIKA	180
6 FYZIKA	201
7 CHÉMIA	211
8 BIOLÓGIA	217
9 DEJEPIS	228
10 GEOGRAFIA	239
11 OBČIANSKÁ NÁUKA	254
12 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA	261
13 TECHNIKA	273
14 HUDOBNÁ VÝCHOVA	294
15 VÝTVARNÁ VÝCHOVA	311
16 TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA	334
17 REGIONÁLNA VÝCHOVA	344
18 CESTUJEME PO REGIÓNE	347

1 SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	5	5	4	5	5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu jev pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

riadky: kontext, kľúčové kompetencie,

stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **aplikačný kontext** a **klúčové pojmy**.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci **kompetencie čítanie s porozumením** predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri **kompetenciách písanie a hovorenie** žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkova spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **pojmy**, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

Napríklad: predmetová kompetencia **V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov**.

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis atď.		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie atď.		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	<u>Optimálny V.</u> Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiaces obsahom vlastného textu a použiť ich, si dokáže	ročník: Učiteľ napĺňa stanovené výkony 1.1 a 1.2 bez zavádzania nových pojmov. ročník: tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec

	systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.	
--	--	--

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviatego ročníka.

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocítova konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

Tabuľka 1 Komunikačné jazykové kompetencie¹		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie

Predmetové kompetencie		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.
II. Pochopiť obsah textu.		II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	IV. Štylizovať text.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	V. Využívať pri komunikácii mimo jazykové prostriedky.
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	
	VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	

Inštrukcia

¹⁾ Jednotlivé tabuľky jazykových komunikačných kompetencií (čítanie s porozumením, písanie, hovorenie) sú v dokumente zaradené pod sebou, čo však neznamená, že učiteľ je povinný preberať ich v tej postupnosti, ako ich udáva

Tabuľka 2 Čítanie s porozumením	
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.

	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.
	Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.
	Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť syntaktické zloženie viet.
	Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.
Tabuľka 3 Písanie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
	Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.
	Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
	Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
	Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
	Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.
	Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru dodruhého.	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
	Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
	Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.

	Vytvoriť čistopis.
	Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

Tabuľka 4 Hovorenie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.
	Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
	Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
	Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
	Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.
	Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
	Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.	Utvoriť jednoduché vety a súvetia.
	Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.
	Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
	Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
	Využívať gestikuláciu a mimiku.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy

<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.</p> <p>dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p>	<p>5. ročník¹</p> <p>splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>hlavný slovný prízvuk</p> <p>rozprávanie s prvkami opisu</p> <p>opis pracovného postupu</p> <p>interview</p>
	<p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>dokáže reprodukovať definície slohových útvarov/žánrov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</p>	

¹ **Piaty ročník** základnej školy má v predmete slovenský jazyk a literatúra zabezpečiť plynulý prechod medzi prvým a druhým stupňom základnej školy. Obsahový štandard je z tohto dôvodu v 5. ročníku minimalizovaný. Dôraz sa kladie na skvalitňovanie a upevňovanie získaných vedomostí a nadobudnutých kompetencií z primárneho vzdelávania.

<p>ČÍTANIE S POROZUMENÍM</p>
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</p>
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať</p>

svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>Porozumieť významu slov umeleckých a vecných textoch.</p> <p>Overiť si význam slova.</p> <p>Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať deja vyvodiť pointu.</p> <p>dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber.</p> <p>dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam lexikálnych jednotiek.</p> <p>3.1 si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.</p> <p>Minimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	<p>5. ročník</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečia</p> <p>jednovýznamové a viacvýznamové slová</p> <p>príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p> <p>hlavná myšlienka</p> <p>téma</p> <p>poznámky/konšpekt</p>

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
Pochopiť kompozíciu textu. Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. Rozoznať časti vnútornej kompozície textu.	Optimálny III. Žiak dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní. dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov. 2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte. Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.	5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk
Pochopiť gramatickú formu textu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzislovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.	Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné). dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. dokáže vysvetliť úlohu slovík v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými mienami pre porozumenie textu. dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.	5. ročník prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh vzor: chlap, hrdina, dub, stroj životné – neživotné vzor: žena, ulica, dlaň, kosť vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča prídavné mená akostné, vzťahové stupňovanie vzor: pekný, cudzí

	<p><u>Minimálny IV.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu slovies v rozprávani.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.</p>	
--	---	--

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienku a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	<u>Optimálny I.</u> Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.	<u>5. ročník</u> rozprávanie s prvkami opisu opis pracovného postupu interview
<u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.		
<u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.		
	<u>Minimálny I.</u> Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme.	

<p>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</p> <p>Zostaviť osnovu, koncept.</p> <p>Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej logickej postupnosti.</p> <p>Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.</p> <p>dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru.</p> <p>dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.</p> <p>dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť.</p> <p>3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.</p>	<p>5. ročník</p> <p>poznámky /konspekt</p>
	<p>Minimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov.</p>	

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po	Pojmy

	absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
<p>III. Zosúladiť štýl textus cieľom písania.</p> <p>Zosúladiť slovnú zásobu cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.</p> <p>Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.</p> <p>Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <p>dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>3.1 pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p> <p>Minimálny výkon III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu.</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie.</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie.</p> <p>dokáže reprodukovať definície jednovýznamových a viacvýznamových slov.</p> <p>3.1 dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</p>	<p>5. ročník</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečie</p> <p>jednovýznamové, viacvýznamové slová</p> <p>príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p>
<p>Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.</p> <p>Minimálny IV</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.</p>	<p>5. ročník</p> <p>slovosled</p>

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu;

interview		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastnýhodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	Optimálny V. Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich využiť vo vlastnom texte. dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.	5. ročník poznámky /konspekt
	Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte.	
Transformovať texty z jedného žánru do druhého. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.	Optimálny VI. Žiak 1.1 dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvároch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	5. ročník poznámky /konspekt
	Minimálny VI Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis.	

PÍSANIE
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný

hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameranímna gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Optimálny VII.	5. ročník
Žiak	1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexicológie, morfológie, syntaxe a slohu.	splyvavá/viazaná výslovnosť prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu dôraz
Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.	dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.	slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová
Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.	dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte.	príslovia, porekadla, pranostika, prirovnanie podstatné mená – ohybný slovný druh vzory: chlap, hrdina, dub, stroj životné – neživotné
Vytvoriť čistopis.	3.1 dokáže napísať čistopis.	životné – neživotné
	Minimálny VII.	
	Žiak	
	1.1 dokáže na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte.	vzory: žena, ulica, dlaň, kosť vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča
	dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.	prídavné mená: akostné, vzťahové stupňovanie
	dokáže prijať hodnotenie druhých a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.	vzory: pekný, cudzí predložková väzba slovosled

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijímať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	

<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty.</p> <p>dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému.</p> <p>dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu.</p> <p>5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede.</p> <p>3.1 dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová.</p> <p>4.1 po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu.</p> <p>5.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p>	<p>5. ročník</p> <p>splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>hlavný slovný prízvuk</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečie</p> <p>jednovýznamové, viacvýznamové slová</p> <p>príslovia, porekadla, pranostika, prirovnanie</p> <p>argument, dokazovanie</p>
---	--	---

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po	Pojmy

	absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	5. ročník poznámky/konspekt
	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie slovosled
	Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	
Štylizovať text. Utvoriť jednoduché vety. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.	
	Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text.	

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Optimálny V. Žiak 1.1 sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať. 2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku.	5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk
Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.	Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu. 2.1 dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku.	
Využívať gestikuláciu a mimiku.		

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	

<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.</p> <p>dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania.</p> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme. dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni skúsenostiam.</p> <p>dokáže po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>priama reč, uvádzacia veta</p> <p>statický opis</p> <p>dynamický opis</p> <p>charakteristika</p> <p>rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné projekt</p> <p>7. ročník:</p> <p>spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu</p> <p>umelecký opis</p> <p>slávnostný príhovor (prívet)</p>
--	--	---

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
II. Pochopiť obsah textu. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. Porozumieť' významu slov umeleckých a vecných textoch. Overiť' si význam slova. Porozumieť' štruktúre slova a jeho častiam. Prerozprávať' obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	Optimálny II. Žiak dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať deja vyvodit' pointu. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. 3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie nazmenu lexikálneho významu. dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.	6. ročník: neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová slovník: výkladový, cudzích slov tvorenie slov odvodením: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo tvorenie slov skladaním, zložené slová argument, protiargument dokazovanie, dôkaz 7. ročník: spisovné slová – nespisovné slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy slangové slová nárečové slová skratky pointa
	Minimálny II. Žiak dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému. dokáže s pomocou učiteľa vyvodit' jednoduchý záver príbehu. dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.	

	<p>dokáže vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.</p> <p>dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.</p> <p>3.1 dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	
--	--	--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	
<p>Pochopiť kompozíciu textu.</p> <p>Rozoznať a pomenovať častivonkajšej kompozície textu.</p> <p>Rozoznať a pomenovať častivnútornej kompozície umeleckého textu.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť prihlasnom čítaní.</p> <p>dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec.</p> <p>dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.</p> <p>2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).</p>	<p>6. ročník</p> <p>vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie</p>
	<p>Minimálny III. Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec.</p> <p>2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.</p>	<p>7. ročník</p> <p>tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec</p> <p>graf</p> <p>spisovná výslovnosť v slovách cudziehopôvodu</p>

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor

(prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Určiť syntaktické zloženie viet. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.	Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu. dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pávi, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviak v texte. Minimálny IV. Žiak 1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu. 3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.	ročník: podstatné mená: konkrétne, abstraktné vokatív prídavné mená: privlastňovacie, druhové vzory: pávi, matkin, otcov zámená: skloňovanie slovesá: zvrátne, nezvrátne; plnovýznamové, neplnovýznamové slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací príslovky – neohybný slovný druh druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny stupňovanie prísloviak predložky: vokalizácia citoslovčia – neohybný slovný druh hlavné vetné členy podmet: vyjadrený, nevyjadrený prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda dvojčlenná veta: úplná, neúplná ročník: pomnožné podstatné mená: rod číslovky – ohybný slovný druh delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád slovesá: ohybný slovný druh slovesá: jednoduchý – zložený tvar vid: dokonavý, nedokonavý spojky – neohybný slovný druh holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom vetný základ vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	Optimálny I. Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.	6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, projekt
	Minimálny I. Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. dokáže reprodukovať definíciu daných pojmov. dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.	

PÍSANIE
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

<p>KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť;</p> <p>verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</p> <p><u>Zostaviť</u> osnovu, koncept.</p> <p><u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.</p> <p><u>Zoradiť</u> motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.</p> <p><u>Prispôbiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.</p> <p>dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru.</p> <p>dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky.</p> <p>3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy.</p> <p>4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</p> <p>Minimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie.</p> <p>4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>statický opis</p> <p>dynamický opis</p> <p>charakteristika</p> <p>rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)</p> <p>vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie</p> <p>projekt</p> <p>7. ročník:</p> <p>umelecký opis</p> <p>slávnostný príhovor (prívet)</p> <p>tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec</p> <p>graf</p>

PÍSANIE		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</p>		
<p>KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy

	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
<p>Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.</p> <p>Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.</p> <p>Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III. Žiak</p> <p>dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.</p> <p>2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <p>3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p> <hr/> <p>Minimálny výkon III. Žiak</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť skratku.</p> <p>2.1 dokáže pri tvorbe textu využívať obmedzenú lexiku, často opakuje slovám rámci textu.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová</p> <p>slovník: výkladový, cudzích slov</p> <p>7. ročník:</p> <p>spisovné slová – nespisovné slová</p> <p>domáce slová – slová cudzieho pôvodu</p> <p>nové slová</p> <p>zastarané slová, historizmy, archaizmy</p> <p>slangové slová</p> <p>nárečové slová</p> <p>skratky</p>
<p>Štylizovať jednoduché vety.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV. Žiak</p> <p>dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné</p>	<p>6. ročník:</p> <p>hlavné vetné členy</p> <p>podmet: vyjadrený, nevyjadrený</p> <p>prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný</p> <p>vetné sklady: prisudzovací, zhoda</p> <p>dvojčlenná veta: úplná, neúplná</p> <p>7. ročník:</p> <p>holá veta</p> <p>rozvítá veta, rozvítá s viacnásobným vetným členom</p>

	<p>znamienka.</p> <p>dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.</p>	<p>vetný základ</p> <p>vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)</p> <p>jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</p>
	<p>Minimálny IV</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	
<p>V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.</p> <p>Vybrať a použiť údaje z grafova tabuliek.</p> <p>Vytvoriť graf a tabuľku.</p>	<p>Optimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich.</p> <p>si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.</p> <p>dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách použiť ich v rámci svojho textu.</p> <p>dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte.</p> <p>3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.</p>	<p>ročník:</p> <p>ročník:</p> <p>tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec</p> <p>graf</p>
	<p>Minimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže)</p>	

	súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo svojom texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.	Optimálny VI. Žiak 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. Minimálny VI. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.	6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) projekt 7. ročník: umelecký opis slávnostný príhovor (prívet) tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.	Optimálny VII. Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným. dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a	6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) projekt 7. ročník: spisovná výslovnosť v

<p>Vytvoriť čistopis.</p> <p>Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.</p>	<p>učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.</p> <p>dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.</p> <p>3.1 dokáže vytvoriť čistopis.</p> <p>4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p> <hr/> <p>Minimálny VII.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.</p> <p>dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.</p> <p>dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<p>slovách cudziehopôvodu</p> <p>umelecký opis</p> <p>slávnostný príhovor (prívet)</p> <p>tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec</p> <p>graf</p>
--	--	--

HOVORENIE		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
Predmetové kompetencie	<p>Výkon</p> <p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátne komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové a</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>dokáže samostatne a pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová</p> <p>slovník: výkladový, cudzích slov</p> <p>gestikulácia, mimika,</p> <p>postoj</p> <p>dialóg</p> <p>argument, protiargument</p>

<p>mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Začať a ukončiť komunikáciu naurčitú tému.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.</p> <p>7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.</p> <p>8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na nespoločensky vhodným spôsobom.</p> <hr/> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami.</p> <p>6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.</p>	<p>dokazovanie, dôkaz</p> <p>7. ročník:</p> <p>spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p> <p>spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p> <p>spisovné slová – nespisovné slová</p> <p>domáce slová – slová cudzieho pôvodu</p> <p>nové slová</p> <p>zastarané slová, historizmy, archaizmy</p> <p>slangové slová</p> <p>nárečové slová</p> <p>skratky</p> <p>komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ</p> <p>efektívna komunikácia</p> <p>asertívna komunikácia</p>
---	---	---

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	6. ročník: dialóg argument, protiargument dokazovanie, dôkaz gestikulácia, mimika, postoj
	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	6. ročník: neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovné slová – nespisovné slová slangové slová nárečové slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>Štylizovať text.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety a súvetia.</p> <p>Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.</p> <p>Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.</p> <p>Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.</p> <p>2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.</p> <p>dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</p> <p>4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvoru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p> <p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety.</p> <p>2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>podstatné mená: konkrétne, abstraktné vokatív</p> <p>prídavné mená: privlastňovacie, druhové</p> <p>vzory: pávi, matkin, otcov</p> <p>zámena: skloňovanie</p> <p>slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové</p> <p>slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmienovací</p> <p>príslovky – neohybný slovný druh</p> <p>druhy prísloviiek: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviiek</p> <p>predložky: vokalizácia</p> <p>citovslovčia – neohybný slovný druh</p> <p>hlavné vetné členy</p> <p>podmet: vyjadrený, nevyjadrený</p> <p>prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný</p> <p>vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda</p> <p>dvojčlenná veta: úplná, neúplná</p> <p>7. ročník:</p> <p>spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p> <p>pomnožné podstatné mená: rod</p> <p>číslovky – ohybný slovný druh</p> <p>delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné;</p> <p>skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád</p> <p>slovesá – ohybný slovný druh</p> <p>slovesá: jednoduchý – zložený tvar</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika;

rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu a mimiku.	Optimálny V. Žiak dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikamide, te, ne, le, di, ti, ni, li. 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločenskyvhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojomprehovore. 2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	6. ročník: dialóg gestikulácia, mimika, postoj 7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu sila hlasu artikulácia komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ efektívna komunikácia asertívna komunikácia

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výt'ah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Pojmy

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.	Optimálny I. Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii. dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. 2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.	8. ročník výťah prihláška úradný/štruktúrovaný životopis slávnostný prejav 9. ročník odborný opis úradný list jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový výklad úvaha zvuková rovina jazyka jazykoveda
	Minimálny I. Žiak dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov. dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme. dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka.	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list;

úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých

jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých

slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie

Výkon

Pojmy

	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>Porozumieť významu slov umeleckých a vecných textoch.</p> <p>Overiť si význam slova.</p> <p>Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam.</p> <p>dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.</p> <p>3.1 dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p> <p>Minimálny II.</p> <p>Žiak dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.</p>	<p>8. ročník</p> <p>nepriame pomenovania: metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus</p> <p>9. ročník</p> <p>slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka</p>

	<p>2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>3.1 dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	
--	--	--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list;

úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých

jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých

slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</p>	
<p>Pochopiť kompozíciu textu.</p> <p>Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť prihlasnom čítaní.</p> <p>rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.</p> <p>dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.</p> <p>dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p> <p>dokáže na základe porovnania textov</p>	<p>ročník</p> <p>ročník</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>

	<p>určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.</p>	
	<p>Minimálny III. Žiak dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť pri čítaní jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu. dokáže pomenovať niektoré časti tabuľky. dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov. dokáže s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornejkompozícii umeleckého textu. dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.</p>	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p>		
<p>KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie</p>		
Predmetové kompetencie	<p>Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</p>	Pojmy
<p>IV. Pochopiť gramatickú formutextu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú</p>	<p>Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.</p>	<p>8. ročník vsuvka, prístavok, oslovenie podstatné mená mužského rodu zvieracie podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l cudzie nesklonné podstatné mená</p>

<p>významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p> <p>Určiť syntaktické zloženie viet.</p> <p>Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu.</p> <p>dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie).</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.</p> <p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkcia.</p> <p>2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p>	<p>skloňovanie podstatného mena pani zámená – ohybný slovný druh;</p> <p>skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie</p> <p>častice: neohybný slovný druh</p> <p>vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezhodný), prístavok</p> <p>jednoduché súvetie</p> <p>interpunkcia</p> <p>9. ročník</p> <p>zápor v slovenčine</p> <p>súdržnosť textu</p> <p>jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p> <p>morfológia/tvaroslovie</p> <p>syntax/skladobná rovina jazyka</p>
---	---	---

PÍSANIE		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka	Pojmy

	základnej školy.	
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie rôznymi cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.</p> <p>Vybrať vhodný slohový útvar/žánerv súlade s cieľmi písania.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.</p> <p>2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žánerv.</p>	<p>8. ročník:</p> <p>výťah</p> <p>prihláška</p> <p>úradný/štruktúrovaný životopis</p> <p>slávnostný prejav</p>
	<p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.</p> <p>2.1 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žánerv zodpovedajúci téme.</p>	<p>9. ročník:</p> <p>odborný opis</p> <p>úradný list</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký</p> <p>slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový</p> <p>výklad</p> <p>úvaha</p>

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</p>	
<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexikynárodného jazyka s ohľadom na žánerv, slohový postup, jazykový štýl a</p>	<p>8. ročník:</p> <p>spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov</p> <p>nepriame pomenovanie: metafora</p> <p>jednoslovné pomenovania</p> <p>aviacslovné pomenovania (združené</p>

<p>Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>cieľ komunikácie. 2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p>	<p>pomenovania) frazologizmus 9. ročník: slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>
	<p>Minimálny III. Žiak 1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu nevhodne používa nespisovné slová. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</p>	

<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.</p> <p>Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie.</p> <p>2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p> <p>Minimálny III.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</p>	<p>8. ročník:</p> <p>spôsoby obohacovania slovné zásoby: tvorenie slov, preberanie slov nepriame pomenovanie: metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus</p> <p>9. ročník:</p> <p>slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>
---	---	--

<p>PÍSANIE</p>		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
<p>Predmetové kompetencie</p>	<p>Výkon</p> <p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</p>	<p>Pojmy</p>
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p>	<p>8. ročník:</p> <p>vsuvka, prístavok, oslovenie</p>

<p>Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p> <p>Utvoriť jednoduché súvetias rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu.</p> <p>dokáže správne tvoriť vety so záporom.</p> <p>dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu.</p> <p>dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.</p>	<p>jednoduché súvetie</p> <p>vedľajšie vetné členy</p> <p>predmet</p> <p>príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny</p> <p>prívlastok: zhodný, nezhodný</p> <p>prístavok</p> <p>interpunkcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p>9. ročník:</p> <p>súdržnosť textu</p> <p>zápor v slovenčine</p> <p>syntax/skladobná rovina</p>
	<p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom.</p> <p>2.1 dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby.</p>	

PÍSANIE		
<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy

	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.</p> <p>Vybrať a použiť údaje z grafova tabuliek.</p> <p>Vytvoriť graf a tabuľku.</p>	<p>Optimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textua použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>2.1 dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.</p> <p>Minimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu avyužiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo vlastnom texte.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa z dostupných údajov a informácií vytvoriť tabuľku a použiť ju v texte.</p>	<p>ročník</p> <p>ročník:</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>
<p>VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.</p> <p>Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.</p> <p>Vytvoriť modifikovaný text.</p>	<p>Optimálny VI.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.</p> <p>2.1 dokáže aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.</p> <p>Minimálny VI.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa stanovených kritérií porovnať texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.</p>	<p>ročník</p> <p>ročník:</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivomyslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.</p> <p>Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.</p> <p>Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.</p> <p>Vytvoriť čistopis.</p> <p>Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.</p>	<p>Optimálny VII.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexicológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <p>dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu.</p> <p>dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.</p> <p>3.1 dokáže vytvoriť čistopis.</p> <p>dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným.</p> <p>dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p>	<p>8. ročník:</p> <p>vsuvka, prístavok, oslovenie</p> <p>spôsoby obohacovania slovných zásob: tvorenie slov, preberanie slov</p> <p>nepriame pomenovania: metafora</p> <p>jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)</p> <p>frazeologizmus</p> <p>podstatné mená mužského rodu</p> <p>zvieracie</p> <p>podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l</p> <p>cudzie nesklonné podstatné mená</p> <p>skloňovanie podstatného mena pani</p> <p>zámena: ohybný slovný druh;</p> <p>skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie</p> <p>neohybné slovné druhy – častice</p> <p>jednoduché súvetie</p> <p>vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezodný), prístavok</p> <p>interpunkcia</p> <p>9. ročník</p>

	<p>Minimálny VII.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte. dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<p>pravopis</p> <p>spojovník, pomlčka</p> <p>interpunkčné znamienka</p> <p>zápor v slovenčine</p> <p>súdržnosť textu</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny,</p>
		<p>publicistický, rečnícky, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p> <p>morfológia/tvaroslovie</p> <p>syntax/skladba</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon – Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové prostriedky cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p>	<p>Optimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodný výrazové prostriedky.</p> <p>si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>dokáže samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na</p>	<p>8. ročník</p> <p>vsuvka, oslovenie, prístavok</p> <p>nepriame pomenovanie: metafora</p> <p>jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)</p> <p>frazeologizmus</p> <p>slávnostný prejav</p> <p>9. ročník</p> <p>rétorika</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický,</p>

<p>Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>danú tému.</p> <p>3.1 dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>5.1 dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p> <p>7.1 dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p>rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný výklad</p> <p>úvaha</p> <p>národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</p>
	<p>Minimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými.</p> <p>5.1 dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečníckym žánrom.</p> <p>6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či</p>	

	poslucháči porozumeli vytvorenému textu. 7.1 dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.	
--	--	--

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijímať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.</p>	<p>Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.</p> <p>Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p>	<p>8. ročník: spôsoby obohacovania slovné zásoby: tvorenie slov, preberanie slov nepriame pomenovania: metafora jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus</p> <p>9. ročník: slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka</p>
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.</p> <p>Využívať v jazykovom prejave</p>	<p>Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p>	<p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</p>

diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	
---	--	--

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>Štylizovať text.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety a súvetia.</p> <p>Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.</p> <p>Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.</p> <p>Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.</p> <p>dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.</p> <p>dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.</p> <p>dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného</p>	<p>8. ročník</p> <p>vsuvka, prístavok, oslovenie</p> <p>podstatné mená mužského rodu</p> <p>zvieracie</p> <p>podstatné mená mužského rodu</p> <p>neživotné zakončené na -r, -l</p> <p>cudzie nesklonné podstatné mená</p> <p>skloňovanie podstatného mena pani</p> <p>zámená – ohybný slovný druh;</p> <p>skloňovanie; základný tvar zámen;</p> <p>rod, číslo, pád; delenie zámen:</p> <p>opytovacie, ukazovacie</p> <p>častice: neohybný slovný druh</p> <p>jednoduché súvetie</p> <p>9. ročník</p> <p>zápor v slovenčine</p> <p>súdržnosť textu</p> <p>jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký</p>

	<p>jazykového štýlu. dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p>	<p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladobná rovina jazyka</p>
	<p>Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia. dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú a konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi. dokáže reprodukovať definície daných pojmov. dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu. dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</p>	

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sado pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Pojmy

V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu a mimiku.	Optimálny V. Žiak dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať. dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločenskyvhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	ročník ročník rétorika
	Minimálny V. Žiak dokáže opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore. po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči. dokáže reprodukovať definície daných pojmov. dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

čítanie so simultánnym porozumením;

analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;

hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – **literárna zložka** – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesualnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

riadky: kontext, kľúčové kompetencie;

stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **kontext a pojmy**.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **novozavedené pojmy**, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou. **Výkon** je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne)	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne)	Intrapersonálne (osobnostné)
------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------	---

kompetencie		kompetencie	kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijívať a spracovávať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.

Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.

Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.

Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.

Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.

Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.

Usporiadať známe javy do tried.

Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.

Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Transformovať literárny text.

Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.

Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.

Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
<p>Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.</p> <p>Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte.</p> <p>dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton.</p> <p>dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže po predchádzajúcej príprave plynulo prečítať text známej básne.</p> <p>dokáže reprodukovať definíciu pojmu rytmus.</p> <p>dokáže reprodukovať definíciu pojmu personifikácia, epiteton.</p> <p>dokáže v texte, ktorý sa už stylisticky analyzoval, určiť refrén.</p> <p>dokáže v texte, ktorý sa už stylisticky analyzoval, určiť personifikáciu, epiteton.</p>	<p>5. ročník</p> <p>pieseň</p> <p>rytmus</p> <p>personifikácia/zosobnenie</p> <p>epiteton</p> <p>refrén</p> <p>téma</p>

	dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.
--	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvorivo myslieť

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
<p>Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.</p> <p>dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem nonsens.</p> <p>dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu.</p> <p>dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže reprodukovať definíciu nonsensu.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	<p>5. ročník</p> <p>nonsens</p>

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
<p>Čítať text postavy dramatického diela prispoločnom dramatizovanom čítaní.</p> <p>Modulovať hlas podľa zmyslu textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</p> <p>Transformovať literárny text.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.</p> <p>dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.</p> <p>dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu.</p> <p>dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p>dokáže zdramatizovať literárny text</p>	<p>5. ročník</p> <p>filmová/televízna rozprávka</p> <p>téma</p> <p>scenár</p> <p>scenárista</p> <p>režisér</p> <p>herec</p> <p>dramaturg</p> <p>dialóg</p>

	do podoby jednoduchého scenára.	
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text.</p> <p>dokáže reprodukovať definíciu filmovej/televíznej rozprávky.</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov scenár a scenárista.</p> <p>dokáže zreprodukovať definície pojmov herec a režisér.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): ľudová povesť; autorská povesť; legenda		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. Vytvoriť krátky umelecký text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda. dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou. dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou. dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende.	5. ročník ľudová povesť autorská povesť legenda téma rozprávač

	<p>dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.</p> <p>dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p> <p>dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.</p>	
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text.</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov ľudová povesť, autorská povesť a legenda.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho diela.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; vytvárať vlastný hodnotový systém.		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať náučný text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne adýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.	5. ročník náučná literatúra encyklopédia

<p>Vytvoriť krátky náučný text.</p> <p>Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.</p> <p>Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.</p>	<p>dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia.</p> <p>dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť.</p> <p>dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii.</p> <p>dokáže vytvoriť encyklopedické heslo.</p> <p>dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel.</p> <p>dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.</p>	
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať náučný text.</p> <p>dokáže reprodukovať definície pojmov náučná literatúra a encyklopédia.</p> <p>dokáže v encyklopédii vyhľadať požadované heslo.</p>	

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): básní; prozaický text</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie</p>		
<p>Predmetové kompetencie</p>	<p>Výkon</p> <p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	<p>Pojmy</p>
<p>Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov avzťahov medzi nimi.</p> <p>Usporiadať známe javy do tried.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou</p>	<p>Optimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.</p> <p>dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad.</p>	<p>6. ročník</p> <p>príslovie</p> <p>porekadlo</p> <p>pranostika</p> <p>anekdota</p> <p>7. ročník</p>

<p>štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>Transformovať literárny text.</p> <p>Vytvoriť krátky umelecký text.</p>	<p>dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky.</p> <p>dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu.</p> <p>dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh.</p> <p>Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	
	<p>Minimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví.</p> <p>dokáže zreprodukovať obsah anekdoty.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy

<p>Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Transformovať literárny text.</p>	<p>Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojem bájka. dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	<p>6. ročník bájka</p>
	<p>Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať pojem bájka. dokáže zreprodukovať obsah bájky. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	<p>7. ročník</p>

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): báj; poviedka; balada		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej</p>	<p>Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. dokáže vyhľadať v literárnom diele</p>	<p>6. ročník: báj poviedka balada kompozícia literárneho diela vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie spôsob rozprávania: ja-rozprávanie, on-rozprávanie anekdota</p>

<p>stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>Zdramatizovať prozaický text.</p> <p>Napísať kratší prozaický útvar.</p>	<p>hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.</p> <p>dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní.</p> <p>dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície.</p> <p>dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania.</p> <p>dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak.</p> <p>dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	<p>humor</p> <p>7. ročník</p>
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže reprodukovať definície jednotlivých pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): dobrodružná literatúra		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	6. ročník: dobrodružná literatúra 7. ročník umelecká literatúra

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozhlasová rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	

<p>Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.</p> <p>Modulovať hlas podľa zmyslu textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>Transformovať literárny text.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.</p> <p>dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.</p> <p>dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou.</p> <p>dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky.</p> <p>dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky.</p> <p>dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.</p> <p>dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický.</p> <p>dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	<p>ročník:</p> <p>ročník:</p> <p>rozhlasová hra</p> <p>monológ</p>
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text.</p> <p>dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky.</p> <p>dokáže určiť hlavnú postavu.</p>	

	dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry.	
--	---	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): básneň; populárna pieseň		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>Recitovať spamäti básnické diela.</p> <p>Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak dokáže recitovať básneň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú avýslovnosť.</p> <p>dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom.</p> <p>dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte.</p> <p>dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým.</p> <p>dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>populárna pieseň</p> <p>verš</p> <p>rým: striedavý, združený,</p> <p>7. ročník</p> <p>rým: prerývaný, obkročný</p> <p>voľný verš</p>
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže spamäti zarecitovať známu básneň.</p> <p>dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združený rým.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Usporiadať známe javy do tried. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Vytvoriť krátky umelecký text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	8. ročník lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika modlitba básnická otázka metafora 9. ročník spoločenská lyrika reflexívna lyrika
	Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže zreprodukovat' definície daných pojmov. dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť básnickú otázku. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Usporiadať známe javy do tried. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Vytvoriť krátky umelecký text. Transformovať literárny text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť. dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie.	8.ročník epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka diel vedecko-fantastická literatúra literatúra faktu vedecko-populárna literatúra 9. ročník epika: aforizmus vonkajšia kompozícia literárneho diela

	dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže zreprodukovať definície daných pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy.</p> <p>dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom stylistické prostriedky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dráma: dramatické dielo; tragédia, komédia, činohra

KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.</p> <p>Modulovať hlas podľa zmyslu textu.</p> <p>Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.</p> <p>dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade ich charakterom.</p> <p>dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.</p> <p>dokáže určiť dielo z hľadiska</p>	<p><u>ročník</u></p> <p><u>ročník</u></p> <p>dráma: tragédia, komédia, činohra dejstvo</p>

<p>Analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>Transformovať literárny text.</p>	<p>literárneho druhu, resp. žánru.</p> <p>dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi.</p> <p>dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky dramatický text.</p> <p>dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text.</p> <p>dokáže zreprodukovvať definície daných pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy a charakterizovať ich.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa transformovať dramatický literárny text na prozaický.</p> <p>dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom stylistické prostriedky.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍ SOMNÉ PRÁ CE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	opakovanie zo 4. ročníka podstatné mená prídavné mená slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	opakovanie učiva z 5.ročníka prídavné mená slovesné spôsoby opakovanie učiva zo 6.ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	statický opis rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	opakovanie učiva zo 6.ročníka cudzie slová číslovky záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	umelecký opis charakteristika osoby
8. ročník	4	opakovanie učiva zo 7.ročníka podstatné mená mužského rodu: zvieracie neživotné zakončené na -r, -l opakovanie učiva z 8.ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	slávnostný prejav životopis

9. ročník	4	opakovanie učiva z 8.ročníka interpunkcia jednoduché súvetie záverečné opakovanie 5. –9. ročníka	91 – 100 plnovýznamových slov	2	výklad úvaha
------------------	---	---	-------------------------------------	---	-----------------

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Vnútoraná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútoraná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovíes, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviee. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
<p>Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: <u>Ríchlý</u> chlapec mal <u>ríchlý</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.</p>	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁ CE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov

2 ANGLICKÝ JAZYK

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	3	3	3	3	3

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Žiak rozumie známym každodenným výrazom a najzakladanejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka na našej škole smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzakladanejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb.

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- ✓ efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- ✓ využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- ✓ v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- ✓ v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- ✓ používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- ✓ riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- ✓ vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- ✓ lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- ✓ kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- ✓ tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- ✓ prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- ✓ uvedomelo získavať nové vedomosti, zručnosti a spôsobilosti,
- ✓ opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- ✓ uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- ✓ chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- ✓ dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznatým, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- ✓ kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- ✓ udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- ✓ pochopiť zámer zadanej úlohy,
- ✓ účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- ✓ aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- ✓ využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- ✓ byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SEER, 2013, s. 12).

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- ✓ jazykové kompetencie,
- ✓ sociolingválne kompetencie,
- ✓ pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- ✓ používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- ✓ používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ✓ ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi

pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,

- ✓ odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- ✓ vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SEERR, 2013, s. 111 – 119).

Žiak na úrovni A2 dokáže používať:

- ✓ bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- ✓ základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- ✓ obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- ✓ osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- ✓ niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SEERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ naviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa.

Žiak na úrovni A2 dokáže:

- ✓ komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- ✓ jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- ✓ udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SEERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,

- ✓ zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

Žiak na úrovni A2 dokáže:

- ✓ usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok),
- ✓ využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zisťovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- ✓ používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- ✓ používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

Témy a tematické celky

5. ročník

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä na rozvoj hovorenia.

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1 vychádza z 10 tém určených pre danú úroveň *Pedagogickej dokumentácii z anglického jazyka Štátneho vzdelávacieho programu*. Doplnené sú témy z úrovne A2 – Krajiny, mestá a miesta; Obchod a služby v rámci možnosti dopĺňať rozsah učiva. Prostredníctvom nižšie uvedených tém a podtém je plánované rozvíjanie kompetencií 5.ročníku:

1. Rodina a spoločnosť
 - Osobné údaje
 - Rodina – vzťahy v rodine
 - Vzťahy medzi ľuďmi
2. Domov a bývanie
 - Môj dom/byt
 - Zariadenie bytu
3. Ľudské telo
 - Ľudské telo
 - Fyzické charakteristiky
4. Vzdelávanie a práca

- Škola a jej zariadenie
- Učebné predmety
- 5. Voľný čas a záľuby
 - Záľuby
- 6. Multikultúrna spoločnosť
 - Cudzie jazyky
 - Rodinné sviatky
- 7. Obliekanie a móda
 - Základné druhy oblečenia
- 8. Krajiny, mestá a miesta
 - Krajiny a svetadiely
 - Moje mesto
- 9. Voľný čas a záľuby
 - Záľuby

6. ročník

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1 vychádza z 10 tém určených pre danú úroveň *Pedagogickej dokumentácii z anglického jazyka Štátneho vzdelávacieho programu*. Doplnené súbory z úrovne A2 – Krajiny, mestá a miesta; Obchod a služby v rámci možnosti dopĺňať rozsah učiva. Prostredníctvom nižšie uvedených tém a podtém je plánované rozvíjanie kompetencií v 6.ročníku:

1. Rodina a spoločnosť
 - Osobné údaje
 - Rodina – vzťahy v rodine
 - Vzťahy medzi ľuďmi
 - Tlačivá a dokumenty
2. Človek a príroda
 - Zvieratá/rastliny
 - Počasie
 - Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia
3. Výživa a zdravie
 - Mäso a mäsové výrobky
 - Zelenina a ovocie
 - Nápoje
 - Príprava jedál
 - Zdravá výživa
4. Vzdelávanie a práca

- Škola a jej zariadenie
- Učebné predmety
- Pracovné činnosti a profesie

5. Človek na cestách

- Dopravné prostriedky
- Osobná doprava
- Príprava na cestu a cestovanie
- Turistika a cestovný ruch
- Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

6. Multikultúrna spoločnosť

- Cudzie jazyky
- Rodinné sviatky

7. Krajiny, mestá a miesta

- Krajiny a svetadiely
- Geografický opis krajiny
- Moja krajina

8. Obchod a služby

- Kultúra nakupovania a služieb
- Nákupné zariadenia
- Druhy a spôsoby nákupu a platenia, Euro naša mena

9. Voľný čas a záľuby

- Literatúra, divadlo, film
- Rozhlas, televízia a internet

7. ročník

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A2 vychádza z tém určených pre danú úroveň *Pedagogickej dokumentácii z anglického jazyka Štátneho vzdelávacieho programu*.

Prostredníctvom nižšie uvedených tém a podtém je plánované rozvíjanie kompetencií v 7.ročníku:

1. Rodina a spoločnosť

- Osobné údaje
- Rodina – vzťahy v rodine
- Vzťahy medzi ľuďmi

2. Človek a príroda

- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

- Človek a jeho životné prostredie
- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

3. Naš domov

- Môj dom/byt
- Zariadenie bytu
- Domov a jeho okolie
- Spoločnosť a životné prostredie

4. Vzdelávanie a práce

- Škola

5. Človek na cestách

- Dopravné prostriedky
- Osobná doprava
- Príprava na cestu a cestovanie

6. Multikultúrna spoločnosť

- Cudzí jazyky
- Rodinné sviatky

7. Krajiny, mestá a miesta

- Krajiny a svetadiely
- Geografický opis krajiny Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

8. Vzory a ideály

- Človek, jeho vzory a ideály
- Pozitívne a negatívne vzory
- Individuálne priority a hodnoty

9. Veda a technika

- Technické vynálezy
- Vedecký pokrok

10. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- Turistické miesta a kultúrne pamiatky

8. ročník

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A2 vychádza z tém určených pre danú úroveň *Pedagogickej dokumentácii z anglického jazyka Štátneho vzdelávacieho programu.*

Prostredníctvom nižšie uvedených tém a podtém je plánované rozvíjanie kompetencií v 8.ročníku:

1. Rodina a spoločnosť

- Osobné údaje
- Rodina – vzťahy v rodine
- Vzťahy medzi ľuďmi

2. Človek a príroda

- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia
- Počasie
- Environmentálne problémy

3.Ľudské telo a starostlivosť o zdravie

- Ľudské telo
- Fyzické charakteristiky
- Charakterové vlastnosti človeka
- Choroby anehody
- Hygiena a starostlivosť o telo
- Zdravý spôsob života
- Nemocnica a klinika, lekárneň a lieky,poistenie

4.Výživa a zdravie

- Mäso a mäsové výrobky
- Zelenina a ovocie
- Nápoje
- Mliečne výrobky
- Stravovacie návyky
- Zdravá výživa

5. Vzdelávanie a práca

- Škola
- Pracovné činnosti a profesie

6.Mládež a svet

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy
- Konflikty predstáv a reality

7. Multikultúrna spoločnosť

- Cudzie jazyky
- Rodinné sviatky

8. Krajiny, mestá a miesta

- Krajiny a svetadiely
- Geografický opis krajiny
- Moja krajina

9. Odievanie a móda

- Základné druhy oblečenia
- Výber oblečenia na rôzne príležitosti
- Druhy a vzory odevných materiálov
- Móda a jej trendy

10. Kultúra a umenie

- Druhy umenia
- Kultúra a jej formy
- Spoločnosť – kultúra – umenie

9. ročník

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A2 vychádza z tém určených pre danú úroveň *Pedagogickej dokumentácii z anglického jazyka Štátneho vzdelávacieho programu*.

Prostredníctvom nižšie uvedených tém a podtém je plánované rozvíjanie kompetencií v 9.ročníku:

1. Rodina a spoločnosť

- Osobné údaje
- Rodina – vzťahy v rodine
- Vzťahy medzi ľuďmi

2. Šport nám, my športu

- Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
- Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti

3. Človek a príroda

- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia
- Počasie
- Environmentálne problémy

4. Profesia a pracovný život

- Výber profesie

- Zamestnania
- Pracovné pomery a kariéra
- Platové ohodnotenie Nezamestnanosť

5. Multikultúrna spoločnosť

- Cudzie jazyky
- Rodinné sviatky

6. Krajiny, mestá a miesta

- Krajiny a svetadiely
- Geografický opis krajiny
- Moja krajina

7. Obchod a služby

- Nákupné zariadenia
- Nakupovanie a platby
- Hotelové a reštauračné služby
- Kultúra nakupovania a služieb

8. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- Ľudské telo
- Fyzické charakteristiky
- Charakterové vlastnosti človeka
- Zdravý spôsob života

10. Voľný čas a záľuby

- Záľuby
- Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet

11. Mládež a jej svet

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy
- Predstavy mládeže o svete

Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na

kompetencie žiakov, ktorí sa začali učiť anglický jazyk v rámci primárneho vzdelávania. Obsahový štandard je vymedzený pre 5. ročník, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

5. ročník

Lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date
2. Domov a bývanie Môj dom/byt Zariadenie bytu	town, village, farm, garden, floor, door, window, wall, room, living room, dining room, bathroom, bedroom, kitchen, toilet, live, paint, table, desk, chair, bed, lamp, sofa, bath, picture, shower, cup, fruit tree, plant, tired
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky	head, face, nose, eye, ear, mouth, tooth, teeth, body, back, arm, hand, leg, foot, feet, tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard
4. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take
5. Voľný čas a záľuby Záľuby	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper

6. Multikultúrna spoločnosť Cudzie jazyky Rodinné sviatky	language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone
7. Odievanie a móda Základné druhy oblečenia	clothes, T-shirt, shirt, jeans, trousers, skirt, cap, sock, dress, jacket, coat, costume, hat, shoe, put on, wear, watch, blouse
8. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road
9. Voľný čas a záľuby záľuby	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper, keeping pets, a musical instrument, chess, join a club, collect, stamps, hockey cards, collecting, building, photography, spare time, board game, hiking, doing crosswords, school club,

1. žiak si osvojí 400 - 450 nových slov, ich výslovnosť a pravopis, **výber slov a slovných spojení je podmienený vybranou povinnou lexikou pre komunikačnú úroveň A1 v rámci predpísaných tém a rozšírený o lexiku v používaných učebniciach;**
2. žiak rozlišuje synonymá (big, large, great; buy, get), antonymá (tall - short, open - shut) a niektoré skratky
3. žiak si osvojí rozdiely v britskej a americkej lexike (flat - apartment, toilet - bathroom, ground floor - first floor, autumn - fall, sweet - candy, football - soccer), rozdiely v pravopise (programme - program)
4. žiak sa naučí výrazy: noun, pronoun, preposition, verb, article, simple present tense, question

Morfológia

1. podstatné meno - jednotné, množné číslo; žiak rozlišuje nepravidelné množné číslo podľa kontextu; pravopis koncovky -s,-es; -y, -ies; predložkové pády; genitive " 's"
2. prídavné meno: základné tvary krátkych prídavných mien (short, tall, big ...)
3. zámená: osobné; privlastňovacie; ukazovacie - this/that; učenie modelových otázok ako

komunikačných fráz použitím opytovacích zámien (What's your name?, Where is your school?)

4. číslovky: základné 1 - 100; určovanie času; modelové vety (How old are you?)
5. príslovky: príslovky času; miesta (len niektoré podľa kontextu)
6. predložky: miesta (in, on, at, next to, under, in front of, behind, opposite); pohybu (to)
7. spojky: and, or
8. slovesá: to be, to have, to have got; can, must, want, like
9. slovesné časy: jednoduchý prítomný čas; prítomný priebehový čas; tvorenie otázky a záporu od slovesa - to be

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu: be, have got - otázka, zápor, záporná otázka
2. slovosled: podmet, prísudok + príslovkové určenie miesta, času (at home, today...)
3. stavba vety pomocou: there is/there are
4. rozkaz pomocou - Let's ...

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. anglická abeceda - hláskovanie
2. výslovnosť "th" - znelé, neznelé, nácvik foném pomocou krátkych dialógov, riekaniiek a piesní
3. žiak si osvojí výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov (I'm, he's, she's)

Kompetencie

Žiak sa učí ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie.

1. pozdravenie
2. zoznámenie sa
3. predstavenie sa

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa učia anglický jazyk od primárneho vzdelávania a dosiahli úroveň A1. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo/ročníkovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy.

6. ročník

Lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie	
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date	first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, church, telephone number, go out, form, information, hometown, postcode, passport, identity card/ID, fill in, spell, complete, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour
2. Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow, flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant	sky, kid, rainbow, sunny, rainy, foggy, cloudy, windy, dry, wet, spring, autumn, frog, elephant, puppy, kitten, lamb, types of animals, wild, insects, tail, wing, paw, cool, rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm
3. Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Príprava jedál Zdravá výživa	food, meat, egg, chicken, fish, hot dog, hamburger, fruit, apple, orange, lemon, banana, vegetable, tomato, potato, drink, milk, tea, coffee, fruit juice, meals, breakfast, lunch, dinner, restaurant, be hungry, have a drink, eat, drink, cook, cold, hot, school, box, sandwich, pizza, bread, wash, put	be thirsty, supper, fast food, lemonade, iced tea, soft drink, mineral water, pepper, onion, pea, bean, carrot, peach, pear, sausage, soup, starter, main dish, a snack, dessert, wash the dishes, have a meal, ham, strawberry, grapes, grapefruit, plum, apricot, melon, mushroom, syrup, alcohol, beer, wine, milkshake, bottle, mix, pasta, spaghetti, margarine, piece of cake, healthy, use, cut, make, boil, bake, roast, grill, barbecue, pub, cornflakes, add, cover, cafeteria, types of food, slice, cereal, mango, garlic, duck, steak, order, serve, enjoy one's meal, light meal

4. Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take	break, timetable, exercise book, map, ruler, pupil, blackboard, classmate, marks, playground, chalk, sponge, duster, to be good at, interested in, practice, Computer Science, Craft, Drama, Humanities, Handwriting, Chemistry, Biology, Physics, foreign languages, German, French, Spanish, Russian, factory worker, shopassistant, policeman, postman, cook, actress, actor, taxi-driver, gardener, artist, teaching staff, file, pass, fail, library card, mechanic, prepare, department
5. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	car, bus, boat, plane, taxi, train, go by car, take a taxi, leave, fly, drive, ride, catch, ticket, driver, come, get home/to school, here, there, get a bus/train, road, street, station, travel, visit	arrive, helicopter, bike, rocket, ship, liner, underground, motorcycle, ambulance, railway carriage, get on/in/off/out, miss, go on a trip/journey, zebra crossing, motorway, traffic lights, steward, stewardess, bus stop/station, railway station, coach, tram, airport, platform, waiting room, fare, driving licence, mechanic, petrol station, timetable, passport control, travel guide, map, sightseeing, tourist, visitor, book a holiday, change planes/trains, take off, rent, stay in, spend, get lost, car park, pack sb's luggage, receptionist, guest, tour, crowded, pay a bill, roundabout
6. Multikultúrna spoločnosť Cudzie jazyky Rodinné sviatky	language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone	holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg,
7. Obchod a služby Kultúra nakupovania a služieb Nákupné zariadenia Druhy a spôsoby nákupu a platenia, Euro naša mena	cinema, hotel, shop, supermarket, letter, bank, pay, card, buy, close, bag, cheap, expensive, get, shop, go shopping, open, closed, send	postcard, post office, stamp, envelope, postman, postcode, air-mail, pound, euro, cent, spend, receipt, sale, change, cheque, cash, lose, price, cost, bill, shopping centre, sell, post box, phone box, online shopping, gift shop, cheque,

		return, congratulations, pay in cash/by credit card, single room, double room, book, fill in the registration form, stay, stamp, fill in, price, fitness centre
8. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road	hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australasia, Antarctica, Asia, the North Pole, the Equator, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal
9. Voľný čas a záľuby Literatúra, divadlo, film Rozhlas, televízia a internet	free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper	visiting theme parks, be crazy about, interested in, sci-fi, fairy tale, soap opera, writer, lend, borrow, news, cartoon, surf the Internet, magazine, photographer, newsagent, page, advertisement, copy, daily, weekly, show, print, public library, dog show, file, cartoon, print out

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových výrazov a pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, frázové slovesá (come on, look after); skratky, stupňovanie prídavných mien a tvorenie prísloviak, výber slov a slovných spojení je prispôsobený daným konverzačným témam a používaným učebniciam
2. idiómy v rozsahu učiva
3. rozdiely v britskej a americkej lexike - podľa kontextu, tém, použitých materiálov
4. žiak si osvojí výrazy: adjective, adverb of time and frequency, possessive pronoun, countable and uncountable nouns, definite, indefinite article, word order, present continuous and simple tense, simple past tense

Morfológia

1. podstatné meno - nepravidelné množné číslo (podľa kontextu); počítateľné, nepočítateľné člen neurčitý, určitý
2. prídavné meno: krátke - stupňovanie, nepravidelné: good - better - the best, porovnávanie: as ... as, than
3. zámená: osobné; prívlastňovacie; ukazovacie (these, those); predmetové, opytovacie (who, what, when, where), neurčité (some, any)
4. číslovky: základné do 100, radové 1 - 31; neurčité (much, many, a lot of); určovanie času - dátumy

5. príslovky: času; spôsobu (tvorenie pomocou -ly), frekvenčné príslovky (every, always)
6. predložky: miesta (in, on, under, at, opposite, between, behind, next to, in front of); času (in, on, at)
7. spojky: but, because
8. slovesá: pomocné sloveso – be; sloveso – have got, must a have to, pravidelné; nepravidelné (be, have, get, do, go, say, know, make, come, think, write, read - ostatné podľa kontextu), modálne can
9. slovesné časy: prítomný priebehový čas, prítomný jednoduchý čas, jednoduchý minulý čas; zápor pomocou - do not, does not, did not

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: otázka, zápor, záporná otázka pomocou - do, does; can, must - otázka, zápor
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
3. there is, there are - tvorenie otázky, záporu
4. going to – vyjadrenie blízkej budúcnosti
5. žiak si osvojí, vo forme komunikačnej frázy, predložku na konci dopĺňujúcej otázky (napr.: Where are you from?)

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí správnu výslovnosť koncoviek - s, es; ed; postupne si osvojí medzinárodné znaky fonetického prepisu; slovný a vetný prízvuk; intonáciu otázky
2. žiak si osvojí výslovnosť najbežnejšie používaných stiahnutých slovesných tvarov

Kompetencie

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
2. Vypočuť si a podať informácie
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
5. Vyjadriť vôľu
6. Reagovať pri prvom stretnutí
7. Korešpondovať
8. Telefonovať

7. ročník

Lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie	
<p>1. Rodina a spoločnosť</p> <p>Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Vzťahy medzi ľuďmi</p>	<p>name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date</p>	<p>first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, church, telephone number, go out, form, information, hometown, postcode, passport, identity card/ID, fill in, spell, complete, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour</p>
<p>2. Človek a príroda</p> <p>Počasie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia Človek a jeho životné prostredie</p>	<p>animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow, flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant</p>	<p>sky, kid, rainbow, sunny, rainy, foggy, cloudy, windy, dry, wet, spring, autumn, rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm</p>
<p>3. Naš domov</p> <p>Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie</p>	<p>town, village, farm, garden, floor, door, window, wall, room, living room, dining room, bathroom, bedroom, kitchen, toilet, live, paint, table, desk, chair, bed, lamp, sofa, bath, picture, shower, cup, fruit tree, plant, tired</p>	<p>mirror, fridge, cooker, washbasin, carpet, light, cupboard, drawer, armchair, repair, move, stay, build, hall, building, downstairs, upstairs, stairs, house, sitting room, flat, castle, countryside, ceiling, roof, gate, guest room, garage, playground, rent, make the bed, tidy up, coffee table, curtain, letter box, bookcase, stove, path, petrol, worried</p>

4. Vzdelávanie a práca Škola	teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, English, Slovak, Maths, Geography, History, Science, Music, Art, P.E., R.E., student, holiday, good, teach, study, waiter,	factory worker, shopassistant, policeman, postman, cook, actress, actor, taxi-driver, gardener, artist, teaching staff, file, pass, fail, library card, mechanic, prepare, department
	driver, clever, take	
5. Človek na cestách Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch	car, bus, boat, plane, taxi, train, go by car, take a taxi, leave, fly, drive, ride, catch, ticket, driver, come, get home/to school, here, there, get a bus/train, road, street, station, travel, visit	arrive, timetable, passport control, travel guide, map, sightseeing, tourist, visitor, book a holiday, change planes/trains, take off, rent, stay in, spend, get lost, car park, pack sb's luggage, receptionist, guest, tour, crowded, pay a bill, roundabout
6. Multikultúrna spoločnosť Cudzie jazyky Rodinné sviatky	language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone	holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg,

7. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road	hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australasia, Antarctica, Asia, the North Pole, the Equator, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal
8. Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Pozitívne a negatívne vzory	friend, favourite, famous, happy, important, difficult, boring, interesting, kind, nice, good, example, fun, clever	interested, rich, strange, have a great time, lots of fun, have a terrible time, lazy, brave, strong, lovely, positive, negative, exciting, bored, friendly, difference, decide, share, gift, talent fan, miss, member, copy, collect, follow, join, improve, repeat, attractive, brilliant, amazing, horrible, pleasant, special, wonderful
9. Veda a technika v službách ľudstva Technické vynálezy Vedecký pokrok	internet, mobile, tablet, machine, modern, phone, use, make, photo, CD player	space, spaceship, laptop, science, screen, projector, patent, electric, engineer, surfing the internet, chatting online, speaker, camera, download, electricity,
10. Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky	England, Great Britain, the USA, English, American, London, Washington, New York, English, visit, holiday, beach, travel, travelling, carry, end, cross, wall, interesting, river, sea	castle, city walls, skyscraper, river, ocean, market, build, century, journey, passenger, foreign, tourist, airport, well-known, fantastic, motorway, king, queen, last, desert, bill

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť, pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, frázové slovesá (starat' sa o..., hľadať,...), skratky, idiómy; tvorenie slov pomocou predpôň a prípon, výber slov a slovných spojení je prispôbený daným konverzačným témam a používaným učebniciam
2. žiak si doplní slovnú zásobu o lexiku, ktorá je odlišná v britskej a americkej angličtine
3. žiak si osvojí výrazy: príslovka miesta, spôsobu, budúci čas, predprítomný čas v AJ.

Morfológia

1. podstatné meno: určitý a neurčitý člen, nulový člen
2. zámená: neurčité (nejaký, nijaký, ostatný, ..)
3. príslovky: frekvenčné príslovky, príslovky miesta; času ; spôsobu
4. slovesá: modálne (should/shouldn't, must/mustn't, don't have to); rozširovať počet zvládnutých pravidelných a nepravidelných slovies podľa kontextu, pravopis tvaru s -ing
5. slovesné časy: budúci čas pomocou „will“, budúci čas pomocou „going to“, vyjadrenie budúcnosti pomocou prítomného času priebehového, predprítomný čas, priebehový minulý čas

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: Otázka na podmet
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie spôsobu, miesta, času
3. tvorenie otázky a záporu v prítomnom, minulom, budúcom čase a predprítomnom čase; pravidlo jedného záporu v anglickej vete

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov a pozná ich aj v grafickej podobe
2. žiak vie rozlíšiť význam slova, ktorý sa mení podľa slovného prízvuku
3. žiak si osvojuje medzinárodnú transkripciu

Kompetencie

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
2. Vypočuť si a podať informácie
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
5. Vyjadriť vôľu
6. Vyjadriť schopnosť
7. Vyjadriť pocity
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť záľuby a vkus
10. Reagovať pri prvom stretnutí
11. Korešpondovať
12. Telefonovať

8.ročník

Lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Vzťahy medzi ľuďmi	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, church, telephone number, go out, form, information, hometown, postcode, passport, identity card/ID, fill in, spell, complete, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour
2. Človek a príroda Počasie Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia Človek a jeho životné prostredie Enviromentálne problémy	animal, bird, pet, cow, pig, dog, mouse, horse, chick, summer, winter, hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow, flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant sky, kid, rainbow, sunny, rainy, foggy, cloudy, windy, dry, wet, spring, autumn, rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie	head, face, nose, eye, ear, mouth, tooth, teeth, body, back, arm, hand, leg, foot, feet, tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard straight, dentist, nurse, cold, temperature, pain, heart, finger, stomach, neck, brain, thin, good looking, fit, intelligent, running nose, break, clean/brush teeth, have/take a shower/bath, toothbrush, toothpaste, comb, soap, shampoo, accident, pharmacy, take medicine, feel fit, get upset (with sb/about sth), blood, make-up, perfume, sick

<p>4. Výživa a zdravie</p> <p>Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Zdravá výživa</p>	<p>food, meat, egg, chicken, fish, hot dog, hamburger, fruit, apple, orange, lemon, banana, vegetable, tomato, potato, drink, milk, tea, coffee, fruit juice, meals, breakfast, lunch, dinner, restaurant, be hungry, have a drink, eat, drink, cook, cold, hot, school, box, sandwich, pizza, bread, wash, put</p>	<p>be thirsty, supper, fast food, lemonade, iced tea, soft drink, mineral water, pepper, onion, pea, bean, carrot, peach, pear, sausage, soup, starter, main dish, a snack, dessert, wash the dishes, have a meal, ham, strawberry, grapes, grapefruit, plum, apricot, melon, mushroom, syrup, alcohol, beer, wine, milkshake, bottle, mix, pasta, spaghetti, margarine, piece of cake, healthy, use, cut, make, boil, bake, roast, grill, barbecue, pub, cornflakes, add, cover, cafeteria, types of food, slice, cereal, mango, garlic, duck, steak, order, serve, enjoy one's meal, light meal</p>
<p>5. Vzdelávanie a práca</p> <p>Škola Pracovné činnosti a profesie</p>	<p>teacher, school, classroom, board, chair, desk, schoolbag, pencil, pen, book, homework, popular, important, favourite, learn, write, read, start, finish lesson, subject, student, holiday, good, teach, study, waiter, driver, clever, take</p>	<p>factory worker, shop assistant, policeman, postman, cook, actress, actor, taxi-driver, gardener, artist, teaching staff, file, pass, fail, library card, mechanic, prepare, department</p>
<p>6. Mládež a jej svet</p> <p>Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality</p>	<p>play, study, computer, film, music, past, school, happy, sad, good, well, like, favourite, fine, birthday, birthday party, class, lesson, meet friends</p>	<p>guitar lesson, dream, future, teenager, kid, win, lose, boyfriend, girlfriend, football practice, yoga, ballet class, lunch break, go out with friends, have fun, family language/music school, weekend job, team, be popular with, colleague, friendly, miss, prefer, upset, lazy, hate, cry, believe, hope, worried, polite</p>
<p>7. Multikultúrna spoločnosť</p> <p>Cudzí jazyky Rodinné sviatky</p>	<p>language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone</p>	<p>holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg,</p>

8. Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny	world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road	hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australia, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal
9. Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy	clothes, T-shirt, shirt, jeans, trousers, skirt, cap, sock, dress, jacket, coat, costume, hat, shoe, put on, wear, watch, blouse	go with night shirt, anorak, pullover, get dressed, take off, boot, trainers, sandals, slippers, pyjamas, shorts, sweater, jumper, raincoat, sweatshirt, uniform, swimsuit, swimming costume, knickers, underpants, underwear, tights, gloves, scarf, button, pocket, try on, comfortable, jewellery, necklace, earring, ring, belt, handbag, tie, sunglasses, purse, umbrella, perfume, be in/out of fashion, trendy, wallet, jewellery, chain, wool, leather
10. Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Spoločnosť – kultúra – umenie	cinema, dance, sing, read, book, film, band, group, play an instrument, recorder, guitar, music, song, picture, paint watch, ticket, learn, CD player, draw	listen to, piano, drums, programme, stage, star, instrument, message, concert, theatre, opera, play, show, rock, MP3 player, disco, star, take a photograph, painting, brush, cartoon, art, fan, album, actor, channel, classical music, hip-hop, pop, musical, player, singer, record, poster, stage, video, see on TV

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť, pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, frázové slovesá (starat' sa o..., hľadať,...), skratky, idiómy; tvorenie slov pomocou predpôň a prípon, výber slov a slovných spojení je prispôsobený daným konverzačným témam a používaným učebniciam
2. žiak si doplní slovnú zásobu o lexiku, ktorá je odlišná v britskej a americkej angličtine
3. žiak si osvojí výrazy: vzťahné zámená, modálne slovesá might/should, trpný rod v jednotlivých časoch

Morfológia

1. podstatné mená: zložené podstatné mená
2. prídavné mená: prídavné mená s -ed alebo -ing, tvorenie prídavných mien z podstatných mien, prídavné mená opisujúce oblečenie a materiály

3. zámená: vzťahné zámená
4. príslovky: použitie prísloviak „too/enough“ vo vetách
5. slovesá: modálne (should/might); rozširovanie počet zvládnutých pravidelných a nepravidelných sloviak podľa kontextu, použitie sloviak s -ing alebo infinitívom, statické slovesá, použitie „used to“
6. slovesné časy: budúci čas pomocou „will/going to“ , predprítomný čas, minulý čas, priebehový minulý čas, trpný rod

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: Otázka na podmet
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie spôsobu, miesta, času
3. tvorenie otázky a záporu v prítomnom, minulom, budúcom čase a predprítomnom čase; pravidlo jedného záporu v anglickej vete

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov a pozná ich aj v grafickej podobe
2. žiak vie rozlíšiť význam slova, ktorý sa mení podľa slovného prízvuku
3. žiak si osvojuje medzinárodnú transkripciu

Kompetencie

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
2. Vypočúť si a podať informácie
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
5. Vyjadriť vôľu
6. Vyjadriť schopnosť
7. Vyjadriť pocity
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť záľuby a vkus
10. Reagovať pri prvom stretnutí
11. Korešpondovať
12. Telefonovať

Deviaty ročník

Lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie	
1. Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Vzťahy medzi ľuďmi	name, address, age, birthday, street, country, boy, girl, family, daughter, son, mother, father, brother, sister, parents, grandmother, grandfather, baby, child, family tree, student, date	first name, surname, schoolboy, schoolgirl, pupil, member, only child, girlfriend, boyfriend, aunt, uncle, cousin, husband, wife, teenager, great grandfather, adult, single, married, be crazy about, colleague, room/flatmate, neighbour
2. Šport nám, my športu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny	sport, game, football, basketball, play football, ball, summer/winter sports, kick, run, player, tennis, horse-riding, team, summer, winter, expensive	table tennis, jump, team, race, badminton, bicycle, golf, swimming, skiing, skating, playground, volleyball, ice hockey, field, individual/team, gym, field, match, net, basket, darts, do exercise, go jogging, windsurfing, be interested in, give up, win, lose, throw, run quickly/fast/slowly, prize, trophy, amazing, changing room, fishing, pool, time out, club, break, relax, safe, competition, bat, danger, dangerous, rugby
3. Človek a príroda Človek a jeho životné prostredie Enviromentálne problémy	hot, cold, weather, sun, rain, fog, cloud, wind, snow, snow, flower, tree, grass, farm, zoo, sun, fruit, beach, factory, water, river, sea, plant	rainstorm, temperature, degrees, Indian summer, meteorologist, evacuate, country, island, mountain, hill, lake, ocean, wood, forest, grow, nature, desert, storm, eruption, crater, dust, magma, lava, supervulcano
4. Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	hospital, factory, school, shop, farm, driver, teacher, farmer, cook, footballer, computer, teacher, doctor, holiday, work as, job, teach, buy, money	builder, occupation, office, earn, sell, boss, manager, worker, actor, actress, singer, shop-assistant, waiter, waitress, cleaner, mechanic, pilot, policeman, secretary, chef, dancer, detective, staff, uniform, busy, spare time, boss, advertisement, order, job centre

<p>5. Multikultúrna spoločnosť</p> <p>Cudzie jazyky Rodinné sviatky</p>	<p>language, food, Easter, Christmas, carol, stocking, tree, family, birthday, meet, visit, buy/give/get a present, party, picnic, invite, music, phone</p>	<p>holiday, reindeer, congratulation, card, star, church, grammar, spelling, vocabulary, Thanksgiving, Christmas Day, Christmas Eve, Christmas dinner, Boxing Day, New Year's Eve, New Year's Day, chocolate egg, Easter egg,</p>
<p>6. Krajiny, mestá a miesta</p> <p>Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny</p>	<p>world, country, town, village, city, flat, family house, in the country, street, park, live, like, river, sea, beach, nice, old, new, big, small, sea, road</p>	<p>hill, mountain, lake, city centre, America, Europe, Africa, Australia, the southern hemisphere, subtropical, arctic, island, jungle, ocean, pond, hill, canal</p>
<p>7. Obchod a služby</p> <p>Nákupné zariadenia Nakupovanie a platby Hotelové a reštauračné služby Centrá krásy a zdravia Kultúra nakupovania a služieb</p>	<p>cinema, hotel, shop, supermarket, letter, bank, pay, card, buy, close, bag, cheap, expensive, get, shop, go shopping, open, closed, send</p>	<p>postcard, post office, stamp, envelope, postman, postcode, air-mail, pound, euro, cent, spend, receipt, sale, change, cheque, cash, lose, price, cost, bill, shopping centre, sell, post box, phone box, online shopping, gift shop, cheque, return, congratulations, pay in cash/by credit card, single room, double room, book, fill in the registration form, stay, stamp, fill in, price, fitness centre</p>
<p>8. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie</p> <p>Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Hygiena a starostlivosť o telo</p>	<p>tired, cold, doctor, tall, short, young, old, hair, long, beautiful, slim, fat, beard</p>	<p>straight, dentist, nurse, cold, thin, good looking, fit, intelligent, running nose, break, clean/brush teeth, have/take a shower/bath, toothbrush, toothpaste, comb, soap, shampoo, feel fit, get upset (with sb/about sth), blood, make-up, perfume, sick</p>
<p>9. Voľný čas a záľuby</p> <p>Záľuby Literatúra, divadlo, film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy</p>	<p>free time, hobby, photo, drawing, reading, plastic/paper model, poster, playing, computer game, show, do sport, page, e-mail, newspaper</p>	<p>keeping pets, a musical instrument, chess, join a club, collect, stamps, hockey cards, collecting, building, photography, spare time, board game, hiking, doing crosswords, school club, visiting theme parks, be crazy about, interested in, sci-fi, fairy tale, writer, lend, borrow, news, cartoon, surf the</p>

		Internet, magazine, photographer, newsagent, page, advertisement, copy, daily, weekly, show, print, public library, dog show, file, cartoon, print out
10. Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstáv a reality	play, study, computer, film, music, past, school, happy, sad, good, well, like, favourite, fine, birthday, birthday party, class, lesson, meet friends	guitar lesson, dream, future, teenager, kid, win, lose, boyfriend, girlfriend, footballpractice, yoga, ballet class, lunch break, go out with friends, have fun, family language/music school, weekend job, team, be popular with, colleague, friendly, miss, prefer, upset, lazy, hate, cry, believe, hope, worried, polite

1. žiak si osvojí 400 - 450 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť, pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, frázové slovesá, idiómy, učí sa chápať viacvýznamovosť slova v rôznom kontexte, výber slov a slovných spojení je prispôsobený daným konverzačným témam a používaným učebniciam
2. žiak si doplní slovnú zásobu o lexiku, ktorá je odlišná v britskej a americkej angličtine
3. žiak si osvojí výrazy: reflexive pronouns, first conditional, second conditional, question forms, reported speech, indirect questions, gerunds

Morfológia

1. podstatné mená: tvorenie podstatných mien zo slovies
2. prídavné mená: použitie prídavných mien v spojení so ... that
3. zámená: zvrätne zámená
4. príslovky: použitie prísloviak v spojení so...that
5. slovesá: stavové slovesá, sloveso would, frázové slovesá, modálne slovesá v trpnom rode, slovesá say/tell v nepriamej reči
6. slovesné časy: jednoduchý minulý čas, priebehový minulý čas, budúci čas - will (predpovede a spontánne rozhodnutia), budúci čas - going to (plány a zámery), prítomný priebehový čas (dojednanie), trpný rod
7. predložky: predložky spojené s miestom a časom

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: Otázka na podmet
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie spôsobu, miesta, času
3. tvorenie otázky a záporu v prítomnom, minulom, budúcom čase a predprítomnom čase; v jednoduchom a priebehovom tvare
4. pravidlo jedného záporu v anglickej vete

5. tvorenie podmienkových viet reálnych a nereálnych.
6. vety v trpnom rode v prítomnom, minulom, budúcom a predprítomnom čase

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov a pozná ich aj v grafickej podobe
2. žiak vie rozlíšiť význam slova, ktorý sa mení podľa slovného prízvuku
3. žiak si osvojuje medzinárodnú transkripciu
4. žiak vie používať tiché hlásky v slovách
5. žiak si osvojí intonáciu viet oznamovacích a opytovacích

Kompetencie

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
2. Vypočuť si a podať informácie
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
5. Vyjadriť vôľu
6. Vyjadriť schopnosť
7. Vyjadriť pocity
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
9. Predstaviť záľuby a vkus
10. Reagovať pri prvom stretnutí
11. Korešpondovať
12. Telefonovať
13. Porozprávať príbeh
14. Dať ponuku a reagovať na ňu

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1 a A2. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úroveň A1 a A2

Kompetencie	Funkcie pre úroveň A1	Funkcie pre úroveň A2
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav	Upútať pozornosť – Pozdraviť - Odpovedať na pozdrav -Podakovať sa a
	Podakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa	vyjadriť uznanie -Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť

7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie
		Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť spokojnosť, Vyjadriť nespokojnosť, postťažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť (sa)	Ospravedlniť (sa)
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť		Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem

14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Ponúknuť pomoc Odpovedať na návrh	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc
		Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti		Varovať pred niekým/niečím Poradiť
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti		Spomenúť si na niečo/niekoho Pripomenúť niekomu niečo Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Ukončiť list	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
25. Porozprávať príbeh		Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Výkonový štandard

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie, t.j. počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci 5. ročníka ZŠ (úroveň A1) alebo na konci nižšieho stredného vzdelávania - na konci 9. ročníka ZŠ (úroveň A2).

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- ✓ porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- ✓ porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- ✓ porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- ✓ porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí opredvídateľných každodenných záležitostiach.
- ✓ pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- ✓ porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- ✓ porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,

- ✓ porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí opredvídateľných každodenných záležitostiach.
- ✓ pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- ✓ porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- ✓ porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- ✓ porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí opredvídateľných každodenných záležitostiach,
- ✓ rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru, • pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- ✓ identifikovať tému vypočutej diskusie,
- ✓ porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 9. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- ✓ porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- ✓ porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí opredvídateľných každodenných záležitostiach,
- ✓ rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- ✓ pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- ✓ identifikovať tému vypočutej diskusie,
- ✓ porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe (upravené SERR, 2013, s. 68, 69).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- ✓ rozoznať známe mená, slová a najnákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- ✓ získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkychjednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- ✓ riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SEERR, 2013, s. 71 – 73).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- ✓ rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- ✓ pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- ✓ porozumieť jednoduchým osobným listom,
- ✓ vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríkladprospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- ✓ z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- ✓ rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- ✓ pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- ✓ porozumieť jednoduchým osobným listom,

- ✓ vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- ✓ z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- ✓ rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- ✓ pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- ✓ porozumieť jednoduchým osobným listom,
- ✓ vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- ✓ vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- ✓ z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 9. ročníka dokáže:

- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- ✓ rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- ✓ pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- ✓ porozumieť jednoduchým osobným listom,
- ✓ vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- ✓ vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- ✓ z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- ✓ vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- ✓ napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- ✓ napísať jednoduché osobné listy,
- ✓ zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- ✓ stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- ✓ napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- ✓ jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- ✓ napísať jednoduché osobné listy,
- ✓ zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- ✓ stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- ✓ napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- ✓ jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- ✓ napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- ✓ napísať jednoduché osobné listy,
- ✓ zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- ✓ stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,

- ✓ napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- ✓ jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci 9. ročníka dokáže:

- ✓ napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- ✓ napísať jednoduché osobné listy,
- ✓ zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie apreformulovanie,
- ✓ stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- ✓ napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- ✓ jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy
(upravené SERR, 2013, s. 85 – 86, 127).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovaníareči, preformulovania a spresnení,
- ✓ porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne apomaly,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- ✓ predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- ✓ rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduchéinformácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- ✓ komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenuinformácií na známe a bežné témy,
- ✓ zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- ✓ zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- ✓ vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,

- ✓ požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- ✓ komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- ✓ zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- ✓ zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- ✓ vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- ✓ požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- ✓ komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- ✓ zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- ✓ zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- ✓ sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- ✓ vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- ✓ požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 9. ročníka dokáže:

- ✓ komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- ✓ zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- ✓ zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- ✓ sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,

- ✓ vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- ✓ požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- ✓ vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- ✓ opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- ✓ opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- ✓ opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- ✓ podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- ✓ opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- ✓ opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- ✓ podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- ✓ opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- ✓ opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- ✓ podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 9. ročníka dokáže:

- ✓ opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- ✓ opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- ✓ podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti (upravené SERR, 2013, s. 60).

3 NEMECKÝ JAZYK

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	5	5	4	5	5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovacie predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- ✓ efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- ✓ využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- ✓ v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- ✓ v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- ✓ používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- ✓ riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- ✓ vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- ✓ lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- ✓ kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- ✓ tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- ✓ prosociálne a spoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SEER, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- ✓ uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- ✓ opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- ✓ uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- ✓ chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- ✓ dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- ✓ kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- ✓ udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- ✓ pochopiť zámer zadanej úlohy,
- ✓ účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- ✓ aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- ✓ využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- ✓ byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SEER, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- ✓ **jazykové kompetencie,**
- ✓ **sociolingválne kompetencie,**
- ✓ **pragmatické kompetencie.**

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- ✓ používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,

- ✓ používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- ✓ používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ✓ ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- ✓ odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- ✓ vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- ✓ nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- ✓ spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- ✓ zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- ✓ sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- ✓ porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- ✓ porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- ✓ porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- ✓ porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- ✓ rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- ✓ získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- ✓ riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71–73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- ✓ napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- ✓ vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,

- ✓ napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- ✓ dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- ✓ porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- ✓ používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- ✓ predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- ✓ rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- ✓ vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- ✓ opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne.

Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzívna dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzívna dimenzia** a **Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzívna dimenzia** a **Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených všeobecne pre úrovne A1 až B2

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť svoje uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať

	Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadrovať pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať v vyhratenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu
	Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviňovať (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať

13. Reagovať napríbeh alebo dalošť	<p>Vyjadriť záujem o niečo</p> <p>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</p> <p>Vyjadriť prekvapenie</p> <p>Vyjadriť že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo</p> <p>Vyjadriť nezáujem</p>
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	<p>Žiadať niekoho o niečo</p> <p>Odpovedať na žiadosť</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili</p> <p>Ponúknuť pomoc</p> <p>Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem</p> <p>Odpovedať na návrh</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím</p> <p>Poradiť</p> <p>Povzbudiť</p> <p>Vyjadriť želanie</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho</p> <p>Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol</p> <p>Pripomenúť</p> <p>Kondolovať</p> <p>Blahoželať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho</p> <p>Predstaviť sa</p> <p>Reagovať na predstavenie niekoho</p> <p>Privítať</p> <p>Predniesť prípitok</p>
18. Korešpondovať	<p>Začať list</p> <p>Rozvinúť obsah listu</p> <p>Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať rozhovor</p> <p>Udržiavať rozhovor</p> <p>Ukončiť rozhovor</p>
20. Komunikovať	<p>Začať rozhovor</p> <p>Ujať sa slova v rozhovore</p> <p>Vypýtať si slovo</p> <p>Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili</p> <p>Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku</p> <p>Oboznámiť s obsahom a osnovou</p> <p>Rozviesť tému a hlavnú myšlienku</p> <p>Prejsť z jedného bodu na iný</p> <p>Ukončiť výklad</p>

22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviest' príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Kompetez 1 : « KONTAKT AUFNEHMEN » NIVEAU A1

Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
	Aufmerksamkeit wecken <i>Upútať pozornosť</i>	Bitte? Hallo!			
Kontakt aufnehmen <i>Nadviazať</i>	Begrüßen <i>Pozdraviť</i>	Hallo! Grüß dich! Grüß Gott! Guten Morgen! Morgen, Herr... /Frau...! Guten Tag ! Tag,...! Guten Abend! Abend,...! Gute Nacht! Nacht,...! Wie geht es dir? Wie geht es denn	Ustálené slovné spojenia Oznamovacia veta –slovosled v hlavnej vete Osobné zámená Privlastňovacie zámená v nominatívne	Komunikačný kontext sa realizuje: dialógy neverbálna komunikácia hovorový štýl Typy textov: úryvka	Pravidlá slušnosti v komunikácii. Interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru a

<i>kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>		so?	a v akuzatívne	dramatizácia	neverbálnej komunikácii.
	Gruß erwidern <i>Odpovedať na pozdrav</i>	Hallo! Guten Morgen! Guten Tag! Guten Abend! Gute Nacht! Danke, prima/ gut/ nicht so gut/ es geht/ schlecht. Und dir ?		rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod.	
	Dank und Anerkennung ausdrücken <i>Pod'akovať a vyjadriť svoje uznanie</i>	Danke. Das ist nett.../das ist aber nett.../Oh, vielen Dank.			
	Sich vorstellen	Ich bin... Ich heiße...			
	<i>Predstaviť sa</i>	Ich wohne... Ich komme aus der Slowakei. Ich wohne in der Slowakei.			
	Jemanden vorstellen <i>Niekoho predstaviť</i>	Das ist mein Freund... /meine Freundin... ...ist der Freund/die Freundin von... Hier ist...			
	Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird <i>Reagovať, keď sa niekto predstavi alebo je predstavený</i>	Freut mich!			

	Jemanden ansprechen und reagieren, wenn man angesprochen wird <i>Niekoho osloviť a reagovať na oslovenie</i>	Entschuldige, kann ich dich etwas fragen? Kannst du mir helfen? Entschuldigen Sie, ...? Bitte, ist hier...? Ja? Bitte?			
	Sich verabschieden <i>Rozlúčiť sa</i>	Auf Wiedersehen! Bis bald. Bis morgen.	Ustálené slovné spojenia		

Kompetenz 2 : « INFORMATIONEN ANHÖREN UND EINE INFORMATION GEBEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 2: „Vypočúť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Informationen anhören und eine Information geben <i>Vypočúť si a podať informácie</i>	Sich informieren <i>Informovať sa</i>	Wie geht es dir? Bist du... (müde/krank...)? Kommst du aus...? Dunajská Streda/aus...? Womit fährst du nach Bratislava? Fährst du mit dem.../mit der...? Mit wem kommst du? Wer hat das gesagt? Kann ich dich etwas fragen/dich anrufen/besuchen...?	Ja/nein (Ist das...? Bist du...? Fährst du...? Kommst du...?) W-otázka (wer, was, wo, wohin, womit, mit wem, wann, wie)	Komunikačný kontext sa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávania, plagáty, krátky telegram, jednoduchý telefonický rozhovor,	Služby: pošta, miestne úrady, polícia, atď.
	Bestätigen und auf etwas bestehen	Ja, das stimmt. Ich mag...	(časovanie v prítomnom čase)		

	<i>Potvrdiť a trvať</i> <i>naniečom</i>	Ich muss meine Hausaufgaben machen.	Pozícia modálnych slovies	pohľadnica, blahoželanie, ilustrované opisy,	
	Ankündigen <i>Oznámiť</i>	Ich fahre nach... Ich bin... Ich steige in Poprad um.	vo vete, slovosled v oznamovacej a opytovacej vete Präteritum modálnych slovies	katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	
			Oznamovacia veta – slovosled v hlavnej vete Časovanie slovies s odlučiteľnou predponou v prítomnom čase (abfahren, abschreiben, anfangen, anrufen, aufwachen, aufmachen, anmachen (Licht), anziehen, aufschlagen (Buch) einschlafen, einsteigen, umziehen, weggehen)		

			Slovosled v hlavnejvete so slovesami s odlučiteľnou predponou		
--	--	--	---	--	--

Kompetez 3 : « AUS DEN ANGEBOTENEN MÖGLICHKEITEN WÄHLEN» NIVEAU

A1

Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Aus den angebotenen Möglichkeiten auswählen <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Identifizieren <i>Identifikovať</i>	Wer bist du? Er ist klein,... Sie ist groß,...Das ist ein Ball/eine Tasche...der/die/das kein/keine...mein/meine... dein/deine... Heißt du...? Ich heiße nicht... Wo bist du?... Hier/dort... Ich bin... Hier wohnt ein Junge... ein Mädchen Das Mädchen mit dem Mantel...Der Junge mit der Brille ... Wer bist du?	Člen podstatných mien v nominatívne av akuzatívne (určitý/neurčitý člen) Prídavné meno akopredikativ (Der Garten ist klein.) Predložka <i>mit</i> (mit dem/mit der) Osobné zámená v nominatívne a akuzatívne (Personalpronomen)	Komunikačný kontextsa realizuje: monológ, dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklamy a pod.	Základné pravidlá ainterkultúrne rozdiely pri nákupoch.
	Beschreiben <i>Opísať</i>	Er/Sie/Es/Das ist... Ihr seid... Wir/Sie sind... Hier ist/sind...	Obligatórne zámeno „es“ (unpersönliches		

		Vorne/hinten. Er/Sie/Es hat... Er/Sie/Es ist... Er hat blaue Augen. (Akkusativergänzung) Der Garten ist klein. Er sieht schlecht.	„es“) Es ist heiß. Wie gehtes dir? Ustálené slovné spojenia		
	Bestätigen/ablehnen <i>Potvrdit'</i> <i>/Odmietnuť</i>	Ja, natürlich, das ist der/die/das... Ja, das geht... In Ordnung. Nein, danke. Nicht so...			
		Das gefällt mir aber nicht! Ja, aber das ist sehr teuer/sehralt. Das stimmt, aber ich finde...	Pomocné slovesá haben, sein Časovanie v prítomnom čase a vpräterite Zápor <i>kein</i> pred podstatným menom v nominative a v akuzatíve Zápor <i>nicht</i> po slovese Spojky <i>und, und</i> <i>auch, aber</i> Použitie a slovosledvo vete Rozkazovací spôsob(tvorba a slovosled vo vete)		

Kompetenz 4 : « ANSICHT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Ansichten ausdrücken <i>Vyjadriť</i>	Ansicht /Meinung ausdrücken <i>Vyjadriť názor/mienku</i>	Meiner Meinung nach... Ich finde, der.../das.../die... Ich glaube/denke/meine, dass..., Das mag ich/mag ich nicht		Komunikačný kontextsa realizuje: dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Špecifiká komunikácie privyjadrovaní prekvapenia a svojho
<i>názor</i>		Das ist prima/doof.Das ist interessant. Das finde ich gut/toll/Spitze/nicht gut/blöd/langweilig. Den.../die.../das... finde ich nicht interessant.	Ustálené slovné spojenia Častice (Demonstrativpronomen) <i>der, das, die</i> Welche Bluse? Die.	Typy textov: rozprávania, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	názoru v neformálnom, styku.
	Zustimmung ausdrücken <i>Vyjadriť súhlas</i>	Das stimmt. Das ist richtig. Ja, das ist wahr. Kein Problem,...	Modálne slovesá wollen, möchten v prítomnom čase a v präterite		
	Widerspruch ausdrücken <i>Vyjadriť nesúhlas</i>	Nein, das stimmt nicht...Das ist nicht wahr.	Slovosled v hlavnejvete s modálnym slovesom		
	Überzeugung ausdrücken <i>Vyjadriť</i>	Ja, ich weiß... Ich bin sicher,...			

	<i>presvedčenie</i>		Slovosled vo vedľajšej vete s <i>dass</i>		
	Trotz ausdrücken <i>Vyjadriť vzdor</i>	Das geht aber nicht so. Ich möchte lieber Karten spielen. Ich will unbedingt fernsehen.	Zvolacia veta Deklinácia		
	Protestieren <i>Protestovať</i>	Ich bin dagegen! Ich möchte... nicht... Ich will... nicht...	určitého člena v nominatívne av akuzatívne		
	Grad der Gewissheit ausdrücken <i>Vyjadriť stupeň istoty</i>	Ich bin ganz sicher.../nicht sicher...	Ustálené slovné spojenia (Ich fahre mit dem Auto. Wo geht es hier zum Bahnhof?)		

Kompetenz 5 : « WILLEN ÄUßERN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 5 „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Willenäußern <i>Vyjadriť vôľu</i>	Wunsch ausdrücken <i>Vyjadriť želania/túžby</i>	Ich will... Ich möchte lieber...Ich wünsche mir...	Modálne slovesá (wollen, möchten)	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Základné spoločenské normy pri vyjadrení želania túžob, napr. eliminácia
	Pläne ausdrücken <i>Vyjadriť plány</i>	...mache ich heute/morgenAm Wochenende fahre ich nach.../besuche ich Peter/spiele ich Fußball/geheich ins Kino. Am Samstag möchte ich baden. Am achmittag... In der Nacht...	Predložka <i>an</i> (+ dem) Wann? Am Montag, am Dienstag/am... Ustálené slovné spojenia	Typy textov: ilustrovanéopisy, pozvánky, pohľadnice, jednoduché telefonické rozhovory a pod.	direktívneho tónu,ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.

Kompetenz 6 : « FÄHIGKEIT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Fähigkeit ausdrücken <i>Vyjadriť schopnosť</i>	Kenntnisse ausdrücken <i>Vyjadriť vedomosti</i>	Ich kann gut... /sehr gut...Ich weiß es. Ich kenne den.../die... /das...Das weiß ich schon lange.	Modálne slovesá: können, dürfen, slovesá: wissen, kennen (zápor, časovanie v prítomnom čase)	Komunikačný kontextsa realizuje: - dialóg -monológ, s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Zájmy mládeže (šport, hudba a pod.)v cieľovej krajine.
	Nichtwissen ausdrücken <i>Vyjadriť neznalosť</i>	Das weiß/kenne ich nicht.Ich weiß es nicht. Ich kenne ...nicht.	Predložky – <i>in, nach, aus</i> <i>Wo?</i> in Bratislava wohnen, in Bratislava/ in der Slowakei/in der Türkei/in der Schweiz sein <i>Wohin?</i> nach Košicefahren/in die Slowakei/in die Türkei/in die Schweiz fahren <i>Woher?</i> aus der Slowakei kommen/aus Bratislava kommen		
	Fähigkeit ausdrücken,etwas zu tun <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	Ja, das kann ich machen/kannich sogar sehr gut.../nicht so gut... Ich kann das allein...	Pomocné slovesá haben, sein (zápor,časovanie vPrít. čase)		
			Ustálené slovné spojenia (sie wohntam Hauptplatz)		

Kompetenz 7 : « GEFÜHLE ÄÜBERN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 7: „Vyjadriť city“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Gefühle äußern <i>Vyjadriť pocity</i>	Freude, Glück, Zufriedenheit ausdrücken <i>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</i>	Ja, toll/klasse/prima! Das macht Spaß/Oh, super. Vielen Dank/das ist sehr nett. Schön, dass ihr da seid/dass du bist.	Ustálené slovné spojenia Obligatórne zámeno “es” Valencia slovies	Komunikačný kontext sa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	Rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Traurigkeit, Betrübtheit ausdrücken <i>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</i>	Es geht mir gar nicht gut. Was mache ich jetzt bloß? Das tut mir Leid. Ich bin traurig.	(Ich kann nicht schlafen. (ohne Ergänzung) Sie ist in Deutschland (lokale	Typy textov: krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke	
	Mitleid ausdrücken <i>Vyjadriť súcit</i>	Es tut mir Leid. Ich denke an dich. Ich bin für dich da. Ich möchte dir helfen. Du bist mir so wichtig.	Situativergänzung) Ich gehe nach Hause. (Direktivergänzung, ako stálené slovné spojenia)	blahoželenie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	
	Schmerz ausdrücken <i>Vyjadriť fyzickú bolesť</i>	Au! Das tut doch weh. Ich habe ...-schmerzen.			
	Trösten, unterstützen, Mut geben <i>Utešiť, podporiť, dodať odvalu</i>	Keine Angst! Das ist nicht/nicht mehr so schlimm. Du Arme Susi...			
			Oznamovacia, opytovacia, zvolacia, želacia veta		

Kompetenz 8 : « ERWARTUNGEN ÄUßERN UND DARAUF REAGIEREN » NIVEAU

A1

Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Erwartungen äußern und darauf reagieren <i>Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</i>	Hoffnung ausdrücken <i>Vyjadriť nádej</i>	Ich hoffe... Ich bin sicher...	Častice viele, nichts, etwas (Indefinitpronomen)	Kommunikačný kontextsa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pozvánka, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Medzil'udské vzťahy vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, spokojnosti, nespokojnosti.
	Enttäuschung ausdrücken <i>Vyjadriť sklamanie</i>	Schade. Das ist aber schade. Was ist denn los? Pfui! Das schmeckt ja gar nichtgut. Was ist passiert?	Zäpor kein/nicht mehr		
	Angst, Beunruhigung, Beklemmung ausdrücken <i>Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť</i>	Ich habe Angst. Ach, der/die/das Arme.Oh, nein. Was machen wir bloß?	Zäpor (gar nicht gut,schlecht ...) Einfachä veta Ustálené slovné spojenia		
	Erleichterung ausdrücken <i>Vyjadriť úľavu</i>	Endlich! Jetzt geht es mir schon besser. ... tut mir nicht mehr weh. ... ich habe keine Angst mehr. ... ist nicht böse... Peter ist gesund.	Männý (slovesnomenný) přísudok (Peter ist gesund.)		
	Zufriedenheit ausdrücken	Das ist super. Das war toll.			
	<i>Vyjadriť spokojnosť</i>	Danke, das ist prima.			
	Unzufriedenheit ausdrücken, sich beschweren	Das ist aber viel. Nicht so... Sei nicht			

	<i>Vyjadriť nespokojnosť, posťažovať si</i>	kindisch. Das kann man nicht...! Das geht so doch nicht!			
--	---	---	--	--	--

Kompetenz 9 : « INTERESSE UND GESCHMACK ZEIGEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Interesse und Geschmack zeigen <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	Was ich gern habe, was mir gefällt, was ich anerkenne, ausdrücken <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	... mag ich/mag ich sehr ... gefällt mir gut ... gern/sehr gern	Slovesá mögen, gern haben, nicht gern haben (časovanie v prítomnom čase)	Komunikačný kontext sa realizuje: monológ dialóg Typy textov: jednoduchý osobnýlist, Reklamné materiály, brožúry a prospekty, plagáty.	Voľnočasové aktivity, rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka.
	Wen/was ich nicht gernhabe, ausdrücken <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	Ihn/sie/es/das... mag ich/mag ich nicht ...nicht gern			

Kompetenz 11 : « REGELN ODER PFLICHTEN FESTLEGEN, BEKANNTGEBEN UND DAZU STELLUNG NEHMEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“
Úroveň 1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
	Befehl/Verbot ausdrücken <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Lies laut/Sprich leise...!Mach das... Hol.../Gib mir bitte... Ich darf	Ustálené slovné spojenia Oznamovacia, rozkazovacia,	Komunikačný	Rozdielnosti v spôsobe

Regeln oder Pflichten festlegen, bekanntgeben und dazu Stellung nehmen <i>Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</i>		kein/keine/keinen ...Du musst... Das geht nicht.../du darfst nicht...	želacia, zvolacia veta Modálne slovesá wollen, dürfen, müssen (časovanie v prítomnom čase) Akuzatív	kontextsa realizuje: - dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: plagáty, recepty, odkazy, verejné značenia a nápisy.	vyjadreniaa prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou.
	Genehmigung und Zustimmung <i>Žiadať povolenie a súhlas</i>	Darf ich... Kann man... <i>Dať súhlas</i>	podstatných mien Opytovacia veta Predložky – času (Wann? Am		Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubova zákazov.
	Zustimmung geben <i>Dať súhlas</i>	Bitte sehr! Ja, ich mache das! Gut, das geht so... Ich mache das gern...	11.1., am Montag, am Wochenende, bis Dienstag, um 10Uhr, in einer Stunde, in zehn Minuten,		
	Ablehnen <i>Odmietnuť</i>	Das geht nicht . Das darf man nicht! Ich will aber/ ich will nicht...			
	Verbieten <i>Zakázať</i>	Du darfst nicht... Du darfst hier nicht parken! Hier darf man nicht parken.			
	Vereinbaren <i>Dohodnúť</i>	Wir machen das so,... Geht das? Wann kannst du kommen? Um 10 Uhr?			
		Komm bitte rein. Ja, gern.			
	Angebote geben undannehmen <i>Dať a prijať ponuky</i>	Danke, gern. Ja, bitte. Das ist sehr nett. Möchtest du ...? Ja, ich möchte ...	von... bis – ustálenéslovné spojenia) Predložka miestaa		
Sich weigern	Ich kann/will jetzt nicht... Ich	smeru: Wo bist du? In			

	<i>Zdráhat' sa</i>	glaube, es geht nicht.	der Schule. Wohin gehst du? In die Schule.		
--	--------------------	------------------------	--	--	--

Kompetenz 12 : « AUF VERLETZUNG DER REGELN ODER PFLICHTEN REAGIEREN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf Verletzung der Regeln oder Pflichten reagieren <i>Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinnosti</i>	Beschuldigen, sichbeschuldigen, gestehen <i>Obvinít', obvinít' (sa), priznať' (sa)</i>	Du warst es! Ja, ich war es.	Ustálené slovné spojeniačasovanie <i>sein a haben</i> v präterite	Komunikačný kontext sa realizuje: dialóg monológs použitím základných fráza základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy.	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.
	Sich entschuldigen <i>Ospravedlniť' (sa)</i>	Ach, Entschuldigung! Entschuldigen Sie bitte, dass ich zu spät komme. Ich möchte mich entschuldigen.			
	Beschuldigung zurückweisen <i>Odmietnuť' obvinenie</i>	Das war ich nicht./Ich war es nicht. Den Kuli hatte ich nicht.			
	Vorwürfe machen <i>Vyčítať'</i>	Das geht nicht! Das ist gemein von dir. Bist du verrückt?			

Kompetenz 13 : « AUF EINE GESCHICHTE ODER EIN EREIGNIS REAGIEREN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf eine Geschichte oder ein Ereignis reagieren <i>Reagovať na príbeh alebo udalosť</i>	Interesse für etwas zeigen <i>Vyjadriť záujem o niečo</i>	Das interessiert mich sehr. Ja, super, das machen wir...	Niektoré zvrtné slovesá	Kommunikačný kontext sa realizuje:	Rozdielne formy reagovania v emocionálne zafarbených situáciách na Slovensku a v cieľovej krajine.
	Interesse dafür zeigen, was der andere sagt. <i>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</i>	Wirklich? Das ist ja interessant.	– ako ustálené slovnospojenie (sich interessieren, sich wundern)	jednoduché rozprávanie, opis udalostí činností s uplatnením hovorového štýlu, dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	
	Überraschung ausdrücken <i>Vyjadriť prekvapenie</i>	Oh, das ist schön! Das war aber lustig! Ach, wirklich? Der/die/das ist aber schön. Woher kennst du meinen Namen? Wer bist du? Gehst du wieder...?	Zvolacia veta Perfektum pravidelných sloves a niektorých nepravidelných sloves (schreiben, lesen, singen, nehmen, geben, schlafen, sehen, liegen, sitzen, stehen, gehen, kommen, rennen, laufen, fahren, schwimmen, springen, besuche n,	Typy textov: jednoduché osobné listy, príbeh, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy.	
	Ausdrücken, dass mich jemand/etwas nicht überrascht hat <i>Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo</i>	Das wundert mich nicht. Das überrascht mich nicht. Das sind sie doch... Was machst du denn hier? Wer kommt denn da?	singen, nehmen, geben, schlafen, sehen, liegen, sitzen, stehen, gehen, kommen, rennen, laufen, fahren, schwimmen, springen, besuche n,	Typy textov: jednoduché osobné listy, príbeh, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy.	
	Desinteresse	Das interessiert mich nicht.	brauchen, essen, trinken, hören, sprechen, rufen, heißen, helfen tragen, treffen, vergessen, tun, waschen,		

			ziehen)		
			Ustálené slovné spojenia		

Kompetenz 14 : « EIN ANGEBOT MACHEN UND AUF EIN ANGEBOT REAGIEREN» NIVEAU A1

Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Ein Angebot machen und auf ein Angebot reagieren <i>Dať ponuku a reagovať naňu</i>	Jemanden um etwas bitten <i>Žiadať niekoho o niečo</i>	Kannst du bitte... /machen/...! Schreib/lies...noch einmal! Schreiben Sie/lesen Sie bitte noch einmal.	Ustálené slovné spojenia	Komunikačný kontext sa realizuje:	Rozdiely a zvláštnosti pri zdvorilom ponúkaní pomoci.
	Auf die Anforderung reagieren <i>Odpovedať na žiadosť</i>	Das kann ich...Ja, sehr gern. Bitte. In Ordnung!	rozkazovacia, opytovacia veta	- dialóg s uplatnením hovorového štýlu.	
	Zum gemeinsamen Handeln auffordern <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili</i>	Komm mit und ich zeige dir mein/meine... Machen wir ...? Gehen wir...? Spielen wir...? Wann...?	derStadt, smeru – wohin? in dieStadt	Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	
	Hilfe anbieten <i>Ponúknuť pomoc</i>	Ich bringe dich gern in dieSchule. Ich kann jetzt... Kann ich dir/Ihnen helfen?	derStadt, Modálne sloveso können (časovanie v prítomnom čase)	Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované rozprávky.	

	Nach Wünschen fragen <i>Pýtat' sa na priania</i>	Möchtest du noch...? Was willst du machen? Wie möchtest du...? Möchtest du...?			
	Dinge, Gegenstände anbieten <i>Ponúkať veci, predmety</i>	Möchtest du...? Bitte! Das (Geschenk) ist für dich/für Sie.	Podstatné mená – určitý a neurčitý člen, množné číslo		
	Einladen <i>Pozvať</i>	Möchtest du mit uns... Ich möchte dich einladen. Komm bitte um 11.	Akuzatív podstatných mien Predložka <i>um</i> Wann? Um 9 Uhr.		
	Einwilligen <i>Sľúbiť</i>	Gut, ich kann... Oh ja. Gern. Na klar, gerne.	Wie spät ist es? Es ist 10 vor acht.		

Kompetenz 15 : « AUF EIN ZUKÜNFTIGES EREIGNIS REAGIEREN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Auf ein zukünftiges Ereignis reagieren	Jemanden vor etwas/vor jemanden warnen <i>Varovať pred niekým/niečím</i>	Pass doch auf! Sei vorsichtig. Du musst vorsichtig sein.		Komunikačný kontextsa realizuje:	
	Jemandem raten <i>Poradiť</i>	Geh/geht lieber... Mach/Macht lieber...	Ustálené slovné spojenia	-dialóg s uplatnením	Paralely v spôsobe
	Von jemanden	Kannst du/Können Sie	Podstatné mená – určitý a neurčitý člen, množné	hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice,	trávenia voľného času detí v Európe.

<i>Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti</i>	etwas verlangen <i>Žiadať od niekoho niečo</i>	mir bitte helfen? Ich möchte (gern)...Kann ich bitte...? Hast du/Haben Sie...?Kannst du mir heute Nachmittag helfen? Gib mir bitte.../geben Sie mir bitte...	číslo, skloňovanie v nominatíve a v akuzatíve	plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy.	
	Auf Anforderungen reagieren <i>Reagovať na žiadosť</i> Ermuntern <i>Povzbudiť</i> Einen Wunsch äußern <i>Vyjadriť želanie</i>	Das kann ich...Ja, bitte. Natürlich. In Ordnung! Das haben wir dochversprochen. Setz dich doch, bitte!Komm doch mit... Mach das... Nimm dich zusammen... Du kannst gut schwimmen. Kannst du bitte... machen?Könntest du/könnten Sie bitte...?	Imperativ – jednotné množné číslo Predložkové spojenie niektorých slovies (sich interessieren für,antworten auf, fragen nach, fahren mit, sich freuen über) Opytovacia, rozkazovacia veta Slovosled v hlavnejvete Prídavné mená pri slovesách Du kannst gut schwimmen.		

Kompetenz 17 : « BEIM ERSTEN TREFFEN REAGIEREN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Beim ersten Treffen reagieren <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Jemanden jemandem vorstellen <i>Predstaviť niekoho</i>	Das ist..., die Freundin von.../der Freund von.../die Mutter von... Das ist mein.../meine... Kennst du... schon? Wer ist das?	Opytovacia, oznamovacia veta Ustálené slovné spojenia (es freut mich, ich möchte dich gern	Kommunikačný kontextsa realizuje: -dialóg s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty,	Spoločenské normy a zdvorilostné frázy pri zoznámení, napr. Angličania
	Sich vorstellen <i>Predstaviť sa</i>	Darf ich dir Tino vorstellen? Ich möchte dich gern meiner Mutter vorstellen. Ich bin... Ich heiße...	vorstellen) Predložka <i>von</i> Wem? meiner Mutter/meinem Vater vorstellen	ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce, atď.
	Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Es freut mich.			
	Begrüßen/Willkommen heißen <i>Privítat</i>	Willkommen! Schön dich wiederzusehen.			

FÄHIGKEIT 19 : « TELEFONIEREN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
		Hallo/Guten/Tag/Abend/..., Frau .../Herr ..., hier ist ...	Ustálené slovné spojenia	Kommunikačný	Základné pravidlá

Telefonieren <i>Telefonovať</i>	Telefongespräch anfangen, führen und beenden	Ist...zu Hause?/Es tut mir Leid, er/sie ist nicht da. Ich habe heute...	Časovanie modálnych slovies können, müssen v prítomnom čase	kontext sa realizuje: - dialóg. Typy textov: telefonny zoznam, brožúry, prospekty.	pripoužívaní tiesňových chliniek (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.).
	<i>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</i>	Kommst du am Montag/...ins Kino/...? Ja, gerne. Tut mir Leid, ich kann nicht. Ich habe heute... Tschüs! Auf Wiederhören!	Časovanie pomocných slovies haben, sein v prítomnom čase av préterite		

Kompetenz 24 : « SICH VERGEWISSERN, DASS MEINE WORTE/AUSSAGEN/ARGUMENTE IM GESPRÄCH VERSTANDEN WURDEN » NIVEAU A1

Kompetencia č. 24 : „Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia	Diskurzívna dimenzia	Interkultúrna dimenzia
Sich vergewissern, dass meine Worte/ Aussagen/ Argumente im Gespräch verstanden wurden <i>Uistiť sa v rozhovore, že slová/ výklad/ argument boli</i>	Sich vergewissern, ob der Zuhörer meine Aussagen verstanden hat <i>Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia</i>	Verstehst du mich gut? Hast du das verstanden?	Oznamovacie, opytovacie vety Slovosled v hlavnejvete Ustálené slovné spojenia W-otázky	Komunikačný kontextsa realizuje: dialóg monológ so striedaním rečnickeho a hovorového štýlu.	Snaha pri komunikácii s cudzincom a odstránenie istých chobáv. Rôzne situácie prinášajú v každom cudzom jazyku využitie rôznych
	Um Ausdruckshilfe bitten <i>Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia</i>	Kannst du mir bittehelfen? Wie sagt man...auf Deutsch?	Perfektum regulárných slovies(machen, lernen, spielen,...) Perfektum niektorých	jednoduché a bežné úlohy, ktoré si vyžaduje iba jednoduchú a	

<i>pochopené</i>	Rückfragen <i>Opätovne sa opýtať</i>	ist das? Warum?	nepravidelných sloviac (gehen, fahren, nehmen, schlafen, essen, trinken, kommen)	priamuvýmenu informácií. Žiak dokáže anticipovať význam už aj zo zložitejších konštrukcií.	jazykových prvkovspojených so špecifickým kontextom.
	Um Wiederholung bitten <i>Prosit' o zopakovanie</i>	Entschuldigung, ich haben nicht verstanden. Können Sie/Kannst du das noch einmal wiederholen, bitte?	Slovosled v hlavnejvete v minulom čase (perfekt)	Typy textov: rozhovory v rôznych situáciách, ilustrovanépříbeh	
	Um Erklärung, Kommentierung bitten <i>Prosit' o vysvetlenie, komentár</i>	Kannst du mir das bittesagen? In Ordnung.			
	Verstehen signalisieren <i>Signalizovať porozumenie</i>				

Tematické okruhy a slovná zásoba

Slovná zásoba patrí k základným prvkom tvorby zmysluplného jazykového prejavu, preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína, najmä pri menej špecifickej, všeobecnej lexike. Predložený dokument uvádza základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Naplnenie tematických okruhov konkrétnou slovnou zásobou, prípadne formulácia podtém, je špecifické pre každý jazyk. Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navššenie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Uvedené tematické okruhy a vybraná slovná zásoba sú odporúčané, nie povinné.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Národnosť/štátna príslušnosť

Tlačivá/dokumenty

Vzťahy medzi ľuďmi

Náboženstvo

Náš domov

Môj dom/byt

Zariadenie bytu

Domov a jeho okolie

Bývanie v meste a na dedine

Spoločnosť a životné prostredie

Spoločnosť a jej životný štýl

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Charakterové vlastnosti človeka

Choroby a nehody

Hygiena a starostlivosť o telo

Zdravý spôsob života

Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Osobná doprava

Príprava na cestu a cestovanie

Turistika a cestovný ruch

Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Vzdelávanie a práca

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Pracovné činnosti a profesie

Školský systém

Celoživotné vzdelávanie

Pracovné podmienky

Človek a príroda

Zvieratá/fauna

Počasia

Rastliny/flóra

Klíma

Človek a jeho životné prostredie

Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Literatúra, divadlo a film

Rozhlas, televízia a internet

Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie

Mäso a mäsové výrobky

Zelenina a ovocie

Nápoje

Mliečne výrobky

Cestoviny a múčne výrobky

Stravovacie návyky

Stravovacie zariadenia

Príprava jedál

Kultúra stolovania

Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Štátne a cirkevné sviatky

Zvyky a tradície v rôznych krajinách

Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Odevné doplnky

Výber oblečenia na rôzne príležitosti

Druhy a vzory odevných materiálov

Móda a jej trendy

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Športové disciplíny

Význam športu pre rozvoj osobnosti

Nové smerovania v športe

Čestnosť športového zápolenia

Obchod a služby

Nákupné zariadenia

Pošta a telekomunikácie

Nakupovanie a platby

Hotelové a reštauračné služby

Centrá krásy a zdravia

Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely

Moja krajina a moje mesto

Geografický opis krajiny

Kultúrne a historické pamiatky krajína miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia

Kultúra a jej formy

Spoločnosť – kultúra – umenie

Kultúra a jej vplyv na človeka

Umenie a rozvoj osobnosti

Kultúrny život

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok

Formy komunikácie

Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže

Vzťahy medzi rovesníkmi

Generačné vzťahy

Predstavy mládeže o svete

Konflikty predstáv a reality

Profesia a pracovný život

Výber profesie

Zamestnania

Pracovné pomery a kariéra

Platové ohodnotenie

Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy

Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály

Pozitívne a negatívne vzory
Individuálne priority a hodnoty

Slovensko

Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje
História
Turistické miesta a kultúrne pamiatky
Zvyky a tradície
O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Vybraná odporúčaná lexika

Tematické okruhy	Nižšie stredné vzdelávanie
1 Rodina a spoločnosť	Adresse e, E-Mail e, Bruder r, Deutsche r, Familie e, Frau e, Freund r/-in e, Großmutter e, Oma e, Großvater r, Opa r, Herr r, Hobby s, Junge r, Kind s, Land s, Mann r, Mädchen s, Monat r, Januar r,...Dezember r, Montag, r,Sonntag r, Mutter e, Mutti e, Name r, Nummer e, Haus s, Telefon s, Schwester e, Slowake r/príslušnosť -in e, Stadt e, Straße e, Telefon s, Tag, r, Ungar r/-in e, Vater r, Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmiVati r, Österreicher r, Weihnachtsgeschenk s, Náboženstvo /- in, gefallen, gern haben, heißen, kommen aus, können,lieben, machen, mögen, sein + Altersangabe, schicken, telefonieren, verkaufen, wohnen, alt, blöd, braun, deutsch, dumm, fleißig, geboren in, grau, groß, intelligent, jung, klein, kurz, lang, langweilig, nett, rot, schön, schwarz, slowakisch, traurig, ungarisch, deutsch

<p>2 Náš domov</p> <p>Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a nadedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl</p>	<p>Abfall r, Bett s, Computer r, Dusche e, Fenster s, Fernseher r, Garten r, Glocke e/Klingel e, Tür e, Haus s, Herd r, Küche e, Licht s, Radio s, Schlüssel r, Schrank r, Kühlschrank r, Spiegelr, Stuhl r, Telefon s, Teppich r, Tisch r, Toilette e, Tür e, Haustür e , Uhr e, Wasser s, Wohnung e, Zimmer s, Schlaf-, Kinder-, Bade-, Wohnzimmer s, machen, (an-, auf-, aus-, zu-, mit-), drücken, kaufen, kochen, kosten, putzen, verkaufen, waschen, wohnen, alt, dunkel, geschlossen, groß, kalt, klein, laut, leise, neu, offen, oder, sauber, schmutzig, schön, teuer,warm</p>
<p>3 Ľudské telo, starostlivosť o zdravie</p> <p>Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekárneň a lieky, poistenie</p>	<p>Knie s, Arm r, Gesicht s, Auge s, Bauch r, Bein s, Durst r, Schulter e, Finger r, Fuß r, Haar s, Hals r, Hand e, Hunger r,Kopf r, Rücken r, Mund r, Nase e, Ohr s, Zahn r, Arzt r, Ärztin e, Zahn r, Krankenhaus s, duschen, ins Bett gehen, kalt sein, lachen, schlafen, warm sein, waschen, gesund, gut, kaputt, krank, leicht, sauber, schlecht, schmutzig, schwer, stark</p>
<p>4 Človek na cestách</p> <p>Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí</p>	<p>Flugzeug s, Ampel e, Auto s, Boot s, Bahn e, U-Bahn e, S- Bahn e, Autobahn e, Bus r, Fahrkarte e, Ferien e (Pl), Garagee, Hotel s, Information, e, Koffer r, Kreuzung e, Motorrad s, Nummer e, Platz r, Polizei e, Rad s, Fahrrad s, Motorrad s, Reise e, Schiff s, Schlüssel r, Zimmer s, Straße e, Taxi s, Tourist r/-in e, Schiff s, Zug r, ankommen, Auto fahren, da sein, fahren (mit), finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, bezahlen, frei, schnell, weit</p>
<p>5 Vzdelávanie a práca</p> <p>Škola a jej zariadenie</p>	<p>Bleistift r, Buch s, Füller r , Geographie e, Klasse e, Mathelehrer r/ -in e, Deutschlehrer r/- in e, Biologie e, Musike, Sport r, Englisch s Physik r, Erdkunde e, Geschichte e,</p>

Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky	Hausaufgabe e, Heft s, Fach s, Lieblingsfach s, Ferien e (Pl), Klassenzimmer s, Klasse e, Klebstoff r, Kuli r, Kreide e, Mathematik e, Musik e, Religion e, Schüler r, Schultasche e, Slowakisch s, Sport r, Stuhl r, Stundenplan r, Tafel e, arbeiten, den Unterricht beginnen/beenden, besuchen, lernen, lesen, rechnen, schreiben, wichtig, in der ersten Stunde/ in der zweiten....
6 Človek a príroda Zvieratá/fauna Počasie Rastliny/flóra Klíma Človek a jeho životné prostredie Príroda okolo nás –ochrana životného prostredia	Baum r, Berg r, Blume e, Erde e, Feld s, Fisch r, Fluss r, Gans e, Huhn s, Hund r, Katze e, Land s, Meer s, Park r, Platz r, Regen r, Schnee r, Schwein s, Sonne e, Stadt e, Taube e, Tier s, Vogel r, Wald r, Wiese e, Wind r, Zoo r, grün, rot, gelb, lila, weiß, schwarz, braun, rosa, blau, gut, frisch, heiß, kalt, schlecht, schön, warm, fliegen, fressen, wachsen, es ist sonnig, es ist bewölkt, es regnet, es schneit, es blitzt, es ist windig
7 Voľný čas a záľuby Záľuby Literatúra, divadlo a film Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy	Bild s, Buch s, Film r, Karte e, Kino s, Radio s, Baukasten/Sandkasten r, Computer r, Foto s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sport treiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schifahren, Computer spielen, interessant, doof, klasse, sehr gut
8 Výživa a zdravie Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Mliečne výrobky Cestoviny a múčevýrobky Stravovacie návyky Stravovacie zariadenia Príprava jedál Kultúra stolovania Zdravá výživa	Abendbrot s, Abendessen s, Ananas e, Apfel r, Apfelsine/ Orange e, Banane e, Birne e, Brot s, Butter e, Dessert s, Durst r, Eis s, Essen s, Fisch r, Flasche e, Fleisch s, Frühstück s, Fruchtsaft r, Gemüse s, Salat r, Geschäft s, Glas s, Gulasch s/r, Gurke e, Huhn s, Hunger r, Kaffee r, Kakao, Karte e, Speise e, Kartoffel e, Käse r, Koch r, Köchin e, Kohl r, Küche e, Mahlzeit!, Marille e, Milch e, Mineralwasser s, Mittagessen s, Nudel e, Obst s, Orange e, Paprika e, Personal s, Pudding r, Reis r, Restaurant s, Saft r, Salat r, Salz s, Schnitzel s, Semmele, Spinat r, Supermarkt r, Suppe e, Süßigkeit e, Tee r, Tisch r, Torte e, Trinken s, Wasser s, Zitrone e, Zucker r, Rezept s, bezahlen, einladen, essen, etwas

	zu trinken, geben, kochen, kosten, vorbereiten, machen, schmecken, gern, nicht gern, prima, super, Entschuldigen Sie bitte ... Guten Appetit!, heiße Schokolade
9 Uprostred multikultúrnej spoločnosti Cudzie jazyky Rodinné sviatky Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	Grammatik e, Geburtstag r, Geburtstagstorte e, Geburtstagsfests, Geburtstagsfeier, e, e, Geschenk s, Kirche e, Musik e, Tanz r, Weihnachten s, Weihnachtsbaum r, Ostern, Wort s, auswendig, leicht, schwer, lesen, schreiben, sprechen, zu Besuch kommen, sein
10 Odievanie a móda Základné druhy oblečenia Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov Móda a jej trendy	Rock r, Größe e, Hemd s/ Nacht-, Hose e, Jacke e, Jeans e (Pl.), Kleid s, Mantel r, Nummer e, Pullover r, Tasche e, T-Shirt s, Uhr e, Anorak r, Schuhe e (Pl.)/Hand-, Hausschuhe, Stiefel e (Pl.), Mütze e, Schal r, Bluse e, gelb, lila, orange, pink, rosa, rot, sauber, schmutzig, schön, tragen
11 Šport nám, myšportu Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu prerovoj osobnosti Nové smerovania v športe Čestnosť športového zápolenia	Tennis s, Gymnastik e, Spiel s, Sport r, Volleyball r, Schwimmen s, Judo s, Segeln s, Hockey s, Boxen s, Reiten s, Rudern s, Radfahren r, Fußball r, Tischtennis s, Handball r, Hobby s, Kanufahren r, Basketball r, Segen s, rennen, spielen, Eishockey, Fußball, Tennis usw. spielen, Sport machen, turnen, laufen, spielen, gewinnen, schaffen, verlieren

<p>12 Obchod a služby</p> <p>Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie</p> <p>Nakupovanie a platby</p> <p>Hotelové a reštauračné služby</p> <p>Centrá krásy a zdravia</p> <p>Kultúra nakupovania a služieb</p>	<p>Adresse e, E-Mailadresse e, Bank e, Brief r, Cent r, E-Mail eMail e/s, Euro r, Geld s, Hilfe e, Karte, Postkarte e, Kilo(gramm) s, Liter r(s), Briefmarke e, Handynummer e, Paket s, Polizei e, Post e, Supermarkt r, Telefon s, Verkäufer r,-in e, hoch, kaputt, teuer, voll (tanken), finden, geben, helfen, hören, kosten, nichts kosten, rufen, schicken, suchen, telefonieren, verstehen, zahlen</p>
<p>13 Krajiny, mestá a miesta</p> <p>Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto</p> <p>Geografický opis krajiny</p> <p>Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest</p>	<p>Stadt e, Kirche e, Rathaus s, Brücke e, Dom, r, Schule e, Park r, Bahnhof r, Zoo r, Platz r, Bahnhof r, Krankenhaus s, Bank e, Burg e, Postamt s, Bäckerei e, Metzgerei e, Markt r, Berg r, Land s, Meer s, Natur e, Park r, See r, See e, Wald r, Slowakei e, Ungarn s, Österreich s, Polen,</p>
<p>14 Kultúra a umenie</p> <p>Druhy umenia Kultúra a jej formy</p> <p>Spoločnosť – kultúra – umenie</p> <p>Kultúra a jej vplyv na človeka</p> <p>Umenie a rozvojosobnosti</p> <p>Kultúrny život</p>	<p>Kino s, Musik e, Theater s, ins Kino gehen, Musik hören, ins Theater gehen</p>
<p>15 Človek a spoločnosť; komunikácia</p> <p>Jazyk ako dorozumievací prostriedok</p> <p>Formy komunikácie</p>	<p>Adverb r, Adjektiv s, Seite e, Sprache e, Text r, Nomen s, Verbs, Wort s, gut, langsam, laut, leicht, leise, richtig, schlecht, schnell, schwer, bedeuten, lernen, fragen, heißen, hören, zuhören, können, korrigieren, lesen, sagen, schreiben, sprechen, verstehen, wiederholen</p>

Kultúra komunikácie	
16 Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy Predstavy mládeže o svete Konflikty predstava reality	Computer r, Disco e, Fernseher r, Freundschaft e, Internet s, sich treffen, etwas unternehmen, miteinander sprechen, sich unterhalten
17 Profesia a pracovný život Výber profesie Zamestnania Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	Arzt r, Ärztin e, Beruf r, Lehrer r, Lehrerin e, Maurer r, Verkäufer r, Verkäuferin e, Bäcker r, Bauarbeiter r, Gärtner r, Gärtnerin e, Koch r, Köchin e, Mechaniker r, Maler r, schlecht, schwer, arbeiten, finden, machen, schicken, suchen, verkaufen, helfen, nehmen, sprechen, treffen, einladen, ausladen, wollen
20 Slovensko Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície	meine Heimat, Slowakei e, Slowake r/-in e, slowakisch, Nikolaus r, Fest s, Weihnachten s, zeigen, erzählen, erfahren, kennen, können, abfahren, anrufen, aufgeben, fahren mit
21 Krajina, ktorej jazyk sa učím Geografické údaje História Turistické miesta a kultúrne pamiatky Zvyky a tradície O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím	BRD e, Deutschland s, deutsch, Deutscher r, Deutsche e, Österreich s, Österreicher r, Österreicherin e, Schweiz e, schweizerisch, Schweizer r, Schweizerin e, besuchen, ansehen, erfahren, erzählen, mitfahren

4 MATEMATIKA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	5

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s **výrazným zastúpením propedeutiky**, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné

sa k učivu viackrát vracat'. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- ✓ rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- ✓ argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- ✓ spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- ✓ čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- ✓ využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedú matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- ✓ vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- ✓ osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- ✓ rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať a zapísať prirodzené čísla,</p> <p>rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu,</p> <p>zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu,</p>	<p>prirodzené číslo, cifra, číslica</p> <p>rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., susedné čísla, párne, nepárne čísla</p> <p>číselná os, vzdialenosť na číselnej osi</p> <p>znaky $<$, $>$, $=$, usporiadanie vzostupné a</p>

<p>rozlíšiť párne a nepárne čísla, porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, nadesiatky, stovky, ..., zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, poznať základné rímske číslice a čísla, prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).</p>	<p>zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ... rímske číslice I, V, X, L, C, D, M tabuľka, diagram, graf propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na..., sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, súvis s prirodzenými číslami propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)</p>
--	---

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, porovnať čísla rozdielom, písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí, že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v</p>	<p>počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti</p>

<p>ľubovoľnom poradí, spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninoučíslo 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\,000 : 9$ a pod.), písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednocifernýmčíslo (aj so zvyškom), písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, písomne vydeliť dvojciferným číslom, zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, porovnať čísla podielom, pohoťovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzenýchčísle (aj so zvyškom), že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,</p>	
<p>vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného sčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, správne určiť poradie počtových výkonov v úloháchs prirodzenými číslami, počítať správne so zátvorkami, použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie vyžitím počtových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).</p>	

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán</p> <p>zostrojitiť kružnicu s daným polomerom,</p> <p>rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa,</p> <p>poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu,</p> <p>narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky),</p> <p>narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti,</p> <p>odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre,</p> <p>odhadnúť vzdialenosť na metre,</p> <p>premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku,</p> <p>vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika,</p> <p>vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá,</p> <p>zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti</p>	<p>priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer</p> <p>kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa</p> <p>pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica</p> <p>dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km</p> <p>kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádranačrt, nákres, plán, kódovanie</p> <p>štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti</p>

<p>podľa návodu alebo pomocou inej siete, postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).</p>	
--	--

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiti) bod, s ktorým je osovosúmerný podľa danej osi, identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, nájsť (nakresliť/zostrojiti) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, nájsť (nakresliť/zostrojiti) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiti) bod, s ktorým je stredovosúmerný podľa daného stredu, identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu, nájsť (nakresliť/zostrojiti) stred súmernosti dvojice bodov, nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, zostrojiti obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti,</p>	<p>súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti</p>

pracovať s osovými a stredovými súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.	
--	--

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, zistiť počet vypisovaním všetkých možností, pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.</p>	<p>dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika</p> <p>možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia</p> <p>získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov</p>

6. ročník

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej veľkej násobilky, zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh, vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza</p>	<p>objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stami</p> <p>práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100</p> <p>propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami</p> <p>sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc)</p>

viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).	propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3
--	---

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápisedesatinného čísla,</p> <p>uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,</p> <p>správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,</p> <p>porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,</p> <p>sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla pamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky,</p> <p>vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 pamäti,</p> <p>desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke),</p> <p>vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami,</p> <p>využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene</p>	<p>desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi</p> <p>porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel</p> <p>znaky =, >, <</p> <p>zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ...</p> <p>aritmetický priemer</p> <p>objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla</p> <p>sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc)</p> <p>jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel</p> <p>propedeutika zlomkov na rôznych kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)</p>

jednotiek dĺžky a hmotnosti, porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.	
--	--

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,</p> <p>vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,</p> <p>vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika,</p> <p>premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel,</p> <p>zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možnosti výpočtu ich obsahu a obvodu,</p> <p>vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,</p> <p>vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p>	<p>rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete</p> <p>jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²)</p> <p>slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka</p>

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch,</p> <p>narysovať pomocou uhlomera uhol s danou</p>	<p>uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomera, rameno uhla, vrchol uhla</p> <p>os uhla a jej vlastnosti</p> <p>porovnávanie uhlov</p> <p>priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako</p>

<p>veľkosťou, primerane odhadnúť veľkosť uhla, premeniť stupne na minúty a naopak, zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.</p>	<p>priamy uhol vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník vrcholový uhol, susedný uhol sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov</p>
---	--

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: rozlíšiť základné prvky trojuholníka, vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, narysovať pravidelný šesťuholník, vetu o trojuholníkovej nerovnosti,</p>	<p>trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník náčrt, konštrukcia zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník</p>

<p>na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek,</p> <p>opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť),</p> <p>presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník,</p> <p>zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhľom, tupouhľom a pravouhľom) a ich priesečník.</p>	<p>výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka</p>
---	--

Kombinatorika v kontextových úlohách

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu,</p> <p>z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov,</p> <p>pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania,</p> <p>zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy,</p> <p>zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.</p>	<p>usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram</p> <p>kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou</p> <p>propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)</p>

7. ročník

Zlomky, početné výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>správne chápať, prečítať a zapísať zlomok,</p> <p>chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov,</p>	<p>celok, zlomok ako časť z celku</p> <p>znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom)</p> <p>znázornenie zlomkov na číselnej osi</p> <p>zlomok ako číslo</p> <p>zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku</p>

<p>v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku vinom tvare, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, správne znázorniť zlomok na číselnej osi, porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, krátením upraviť zlomok na základný tvar, sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, vypočítať zlomkovú časť z celku,</p>	<p>rovnosť zlomkov krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov základný tvar zlomku zmiešané číslo porovnávanie zlomkov ($>$, $<$, $=$) sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo násobenie zlomkov, delenie zlomkov zlomková časť z celku prevrátený zlomok desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj (kladné) racionálne číslo propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: číselná os, kladné a záporné číslo,</p>
<p>pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami, prečítať a zapísať desatinné zlomky, previesť zlomok na desatinné číslo, zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare</p>	<p>navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel</p>

zmiešaného čísla, vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.	
--	--

Percentá, promile

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu, rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života, že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.), vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, prečítať údaje súvisiace s počtom percent / promile z diagramov (grafov), zapísať znázornenú časť celku počtom percent / promile, znázorniť na základe odhadu (počtu percent / promile) časť celku v kruhovom diagrame,</p>	<p>percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent</p> <p>promile (‰)</p> <p>kruhový diagram, stĺpcový diagram</p> <p>istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad</p> <p>štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram</p>

porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazit'	
vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, zostrojiti' kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, vypočítať hľadajú istinu, vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).	

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní,</p> <p>vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky,</p> <p>načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky,</p> <p>zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov,</p> <p>zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek,</p> <p>nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek,</p> <p>vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$,</p> <p>premeniť základné jednotky objemu,</p> <p>vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán,</p>	<p>priestor, vzor, obraz, náčrt</p> <p>voľné rovnobežné premietanie, perspektíva</p> <p>kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany teleso, jednoduché a zložené teleso</p> <p>nárys, bokorys, pôdorys sieť kvádra, sieť kocky, ...</p> <p>povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu</p> <p>objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, km^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek</p> <p>priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj</p>

vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.	
---	--

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer,</p> <p>rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere,</p> <p>zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu apraktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy,</p> <p>rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamouúmernosťou ,</p> <p>vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).</p>	<p>pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápisjednoduchých pomerov,</p> <p>rozdeľovanie celku v danom pomere</p> <p>plán, mapa, mierka plánu a mapy priama a nepriama úmernosť trojčlenka (jednoduchá, zložená) tabuľka priamej a nepriamej úmernosti</p> <p>kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku</p>

Kombinatorika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému,</p> <p>vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností,</p> <p>systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov),</p> <p>vyriešiť primerané kombinatorické úlohy,</p>	<p>objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností</p> <p>systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovaniamožností</p> <p>počet usporiadaní, počet možností</p> <p>úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu az rôznych oblastí života (propedeutika variácií)</p> <p>propedeutika základných modelov</p>

vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinnu.	kombinatoriky
---	---------------

8.ročník

Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi,</p> <p>prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov),</p> <p>určiť k danému číslu číslo opačné,</p> <p>vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi),</p> <p>porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti,</p> <p>správne zobrazit' celé čísla na číselnej osi,</p> <p>priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi,</p> <p>zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi,</p> <p>určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla,</p> <p>sčítať a odčítať celé a desatinné čísla,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných),</p> <p>jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočeta odpoveď,</p> <p>spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.</p>	<p>číselná os</p> <p>kladné a záporné číslo, celé číslo navzájom opačné čísla</p> <p>kladné a záporné desatinné číslo</p> <p>absolútna hodnota čísla</p> <p>usporiadanie čísel</p> <p>porovnanie čísel</p> <p>pojmem racionálneho čísla</p> <p>súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel</p>

Premenná, výraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy,</p> <p>rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bezformalizácie do podoby rovnice,</p> <p>zapísať postup riešenia slovnej úlohy, overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy,</p> <p>rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou,</p> <p>určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bezpremennej,</p> <p>určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej,</p> <p>sčítať a odčítať výrazy s premennou, vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly,</p> <p>vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$),</p> <p>zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine,</p> <p>vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc,</p> <p>určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.</p>	<p>číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov</p> <p>nerovná sa, je rôzne od, znaky $=$, \neq</p> <p>hodnota číselného výrazu</p> <p>výraz s premennou (algebraický výraz)</p> <p>dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné</p> <p>rovnica</p> <p>dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch</p> <p>koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej)</p> <p>neznáma veličina vo vzorci</p> <p>vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika</p> <p>vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca</p> <p>vyňímanie pred zátvorku</p> <p>riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením</p> <p>priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín</p> <p>pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf</p> <p>propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej</p> <p>propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej</p>
	<p>propedeutika znázornenia priamej a nepriamej úmernosti grafom</p>

Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>zostrojiteľ dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú pretátepriečkou, určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkachpretátych priečkou, vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavýchuhlov,</p> <p>načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec,obdĺžnik, kosodĺžnik,</p> <p>rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlýmirovnobežníkmi,</p> <p>narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správneoznačiť všetky ich základné prvky,</p> <p>zostrojiteľ a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci,obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky,</p> <p>načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky,</p> <p>zostrojiteľ ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe danéhokonštrukčného postupu,</p> <p>vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitímpoznatkov o rovnobežníkoch a lichobežníkoch,</p> <p>vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika,kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka,</p>	<p>rovnobežnosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky,priečka, rovnobežky pretáaté priečkou</p> <p>súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti štvoruholníky, rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik,kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách,vnútorých uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku)</p> <p>strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka),dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka</p> <p>súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$)</p> <p>základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka,všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník</p> <p>obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka (objavovanie výpočtu obsahu týchtoútvarov)</p>

vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky obsahu.	
--	--

Kruh, kružnica

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>zostrojíť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom,</p> <p>vysvetlíť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice,</p> <p>určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky,</p> <p>zostrojíť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici,</p> <p>zostrojíť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice,</p> <p>slovné opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice,</p> <p>vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu,</p> <p>vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu,</p> <p>vyznačiť v kruhu kruhový odsek,</p> <p>určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku,</p> <p>vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice,</p>	<p>kružnica, kruh, medzikružie, stred kruhu (kružnice)</p> <p>polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah</p> <p>vzájomná poloha kružnice a priamky</p> <p>sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy</p> <p>Tálesova kružnica</p> <p>kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek</p> <p>Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi \approx 3,14$ (resp. $\frac{22}{7}$)</p> <p>obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi r^2$ $r = \frac{o}{2\pi}$; $o = 2\pi r = \pi d$</p>

vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.	
---	--

Hranol

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnoobežnom premietaní, opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, zostrojiť sieť kolmého hranola, použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.</p>	<p>teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti povrch, objem, vzorce na ich výpočet jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...)</p>

Pravdepodobnosť, štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, vypočítať relatívnu početnosť udalosti, spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v</p>	<p>udalosť, pravdepodobnosť pokus, početnosť, relatívna početnosť možné a nemožné udalosti porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemertabulka, kruhový diagram, stĺpcový diagram</p>

<p>experimente,</p> <p>vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor,</p> <p>vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe,</p> <p>zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky,</p> <p>prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu,</p> <p>znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom naopak.</p>	
--	--

9.ročník

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa(exponent),</p> <p>zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov,</p> <p>zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne,</p> <p>vysvetliť vzťahy $x^2 \cdot x^2 = x^4$ a $x^3 \cdot x^2 = x^5$,</p> <p>prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ),</p> <p>zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu</p>	<p>súčin rovnakých činiteľov, jeho zápis pomocou mocniny</p> <p>druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla</p> <p>tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny základ mocniny (mocnenec), exponent (mocniteľ)</p> <p>druhá odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt{\quad}$), základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny</p> <p>tretia odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt[3]{\quad}$), zápis tretej odmocniny</p> <p>mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami</p> <p>zápis čísla, vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$), a práca s takýmito číslami na kalkulačke</p> <p>veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie</p>

<p>ľubovoľného racionálneho čísla, vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4,9, 16, 25, ..., 100, zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla, vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania, použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.</p>	<p>predstavy o nichodhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie</p>
---	---

Pytagorova veta

Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana, zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa, dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule, vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet</p>	<p>(rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký, ...) sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrcholstrana kužeľa stred gule, polomer a priemer gule objem, povrch</p>

objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.

<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka,</p> <p>formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam,</p> <p>zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka,</p> <p>vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsahštvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka,</p> <p>vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka,</p> <p>vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak súznáme dĺžky jeho dvoch zvyšných strán,</p> <p>samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.</p>	<p>pravouhlý trojuholník, základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov</p> <p>Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník</p> <p>vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$, $a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$, $c = \sqrt{a^2 + b^2}$,</p> <p>význam a využitie Pytagorovej vety vyjadrenie neznámej zo vzorca</p>
--	--

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov,</p> <p>rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice,</p>	<p>rovnosť a nerovnosť dvoch algebraických výrazov</p> <p>lineárna rovnica s jednou neznámou</p> <p>lineárna nerovnica s jednou neznámou</p> <p>ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice</p>

<p>nerovnice, vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je priniekktorých rovnicach nutná, vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x} \leq 4$), $x \leq 3$ urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov), vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnica, tipovaním, ...), vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici), overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.</p>	<p>znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti skúška správnosti výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli rovnicu s jednou neznámou podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď vyjadrenie neznámej zo vzorca</p>
---	--

Podobnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov,</p>	<p>geometrické útvary v rovine zhodnosť geometrických útvarov podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti pomery podobnosti dvoch</p>

<p>rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).</p>	<p>geometrických útvarov podobnosť trojuholníkov vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) podobnosť trojuholníkov v praxi</p>
---	---

Štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: zrealizovať primeraný štatistický prieskum, pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru, spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky, interpretovať údaje z tabuľky, prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.</p>	<p>štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia využitie IKT v štatistike, prieskum</p>

Grafické znázorňovanie závislostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p>	<p>pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine súradnicové osi, priesečník</p>

<p>opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, zobraziť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3 ; 2]$; úsečka XY, ak $X[2 ; -4]$ a $Y[-3 ; 3]$, atď.), zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží nadanom grafe, prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.</p>	<p>súradnicových osí súradnice bodu graf, hodnota hodnoty v tabuľke, najmenšia hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota závislosť dvoch hodnôt, nezávislá a závislá premenná graf priamej úmernosti, graf nepriamej úmernosti lineárna závislosť, lineárna funkcia graf lineárnej funkcie</p>
---	---

5 INFORMATIKA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	-

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- ✓ uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- ✓ logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- ✓ poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení infromatických problémov,
- ✓ komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- ✓ poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- ✓ rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- ✓ rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5. – 6. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p>	<p><i>Pojmy:</i> oblasť, animácia</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke)</p> <p><i>Procesy:</i> kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, voliť vhodný nástroj na prácu s textom, používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov navýsledný text a operácie s textom, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p>	<p><i>Pojmy:</i> schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly,</p>

	<p>text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii)</p> <p><i>Procesy:</i> presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu</p>
--	---

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p>	<p><i>Pojmy:</i> snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzisnímkami</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie – prezentácia</p> <p><i>Procesy:</i> vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.</p>	<p><i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k o zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky</p> <p><i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie</p>

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)</p>

dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, vyhľadávať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie po-mocou nástrojov).	
---	--

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať in- formácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodit' existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.</p>	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky</p> <p><i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	

<p>získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), posúdiť účel webovej stránky.</p>	
---	--

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), posúdiť správnosť vyhládaných informácií (výstup vyhľadávania), vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadaných inštrukcií vyhľadávať rôzne typy informácií na webe.</p>	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, hľadať a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja,</p>	<p><i>Pojmy:</i> príloha, adresár <i>Procesy:</i> dodržiavanie etikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz</p>

zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	
--	--

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy,</p> <p>identifikovať opakujúce sa vzory,</p> <p>uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov),</p> <p>rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku),</p> <p>vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia,</p> <p>popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami,</p> <p>uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje,</p> <p>uvažovať o rôznych riešeniach.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p><i>Procesy:</i> krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosť príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p><i>Pojmy:</i> príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov</p>

riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, interpretovať postupnosť príkazov, hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)
--	--

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a poskončení cyklu, stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s cyklami.	<i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu <i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, interpretovať návod, v ktorom je chyba, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnúť vylepšenie riešenia.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>ukladať produkt do súboru, otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, presúvať, mazať, premenúvať súbory.</p>	<p><i>Pojmy:</i> súbor, priečinok</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbors tabuľkou), odpadkový kôš</p> <p><i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov</p>

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie</p>

použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	údajov <i>Procesy:</i> používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou
--	---

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií,

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, nahrávať súbory na sieťový disk, rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	<i>Pojmy:</i> sieť <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť <i>Procesy:</i> sťahovanie a posielanie súborov

Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o rizikách na internete, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, diskutovať o počítačovej kriminalite, diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba <i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

7. – 8. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: digitalizovať grafickú informáciu, zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok v rastrí, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku <i>Procesy:</i> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.	<i>Pojmy:</i> odrážky a číslovanie, tabuľka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) <i>Procesy:</i> vkladanie tabuľky

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: používajú nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.	<i>Procesy:</i> manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázkov, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom <i>Procesy:</i> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchých funkcií

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video), vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, el. obchod, rezervácie lístkov...), získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov), vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike)</p>

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka)</p>

<p>orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií,</p> <p>organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...),</p> <p>interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.</p>	<p><i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>
--	---

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).</p>	

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania).</p>	

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>komunikovať prostredníctvom konkrétneho</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail</p> <p><i>Procesy:</i> prijatie a odoslanie správy, výber</p>

nástroja i aplikácie naneinteraktívnu komunikáciu, porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.	adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz
--	--

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať opakujúce sa vzory, rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, uvažovať o rôznych riešeniach.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí –neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p><i>Procesy:</i> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, interpretovať postupnosť príkazov, vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<i>Pojmy:</i> parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a poskončení cyklu, stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s cyklami.	<i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie,	<i>Pojmy:</i> vetvenie, podmienka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka

rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a poskončení vetvenia, zostaviť a zapísať podmienku, vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s vetvením.	<i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky
---	--

Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných, aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej, vyriešia problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty, zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami, interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.</p>	<p><i>Pojmy:</i> premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /)</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej</p> <p><i>Procesy:</i> nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup, zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup,</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</p> <p><i>Procesy:</i> čakanie na neznámy vstup –</p>

interpretovať zapísané riešenie, vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.	vykonanie akcie – výstup, následný efekt
--	--

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu, vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu</p> <p><i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnúť vylepšenie.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba)</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, presúvať, mazať, premenúvať priečinky, vyhľadať súbor alebo priečinok, navrhnúť štruktúru priečinkov, preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, zistiť parametre súborov, priečinkov.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov</p>

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia počítača, skúmať nové možnosti operačného systému, použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér</p> <p><i>Procesy:</i> nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie</p>

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať</p>	<p><i>Pojmy:</i> program, procesor, pamäť</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako</p>

informácie, pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou), skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia.	zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom
---	---

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener), diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.	<i>Pojmy:</i> sieť, doména <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy

Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o rizikách na internete, zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov

<p>neoprávnenému použitiu, posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, diskutovať o počítačovej kriminalite, diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.</p>	<p>spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov</p>
--	---

Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)</p>

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela, diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu.</p>	<p><i>Pojmy:</i> texty, obrázky, hudba, filmy, ...) <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jehopoužitiu, bezplatný softvér a platený softvér <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií</p>

6 FYZIKA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	-	2	1	2	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- ✓ vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- ✓ prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- ✓ komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- ✓ aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát a odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- ✓ rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- ✓ riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- ✓ rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- ✓ posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- ✓ pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverenú pomoc,
- ✓ získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- ✓ nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- ✓ získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

6. ročník

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností	vlastností kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť

<p>látok a telies, overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies, rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies, odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt, zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky, zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu, použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, rozlíšiť termíny látka a teleso, porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies, vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.</p>	<p>účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon využitie vlastností kvapalín meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia objem, značka V, jednotky objemu ml, l vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť využitie vlastností plynov tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies hmotnosť, značka m, jednotky hmotnosti g, kg, t odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) dĺžka, značka d, jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3, dm^3, m^3, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies</p>
--	---

Správanie telies v kvapalinách a plynoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:	plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu

<p>riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,</p> <p>určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky,</p> <p>vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty,</p> <p>vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty,</p> <p>vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.</p>	<p>hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m / V$</p> <p>vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky</p> <p>hustota kvapalín</p> <p>vytlačení objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi telesami</p> <p>porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>vplyv teploty na hustotu</p> <p>správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch</p> <p>hustota plynov</p>
---	--

7.ročník

Teplota. Skúmanie premenlivosti skupenstva látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať pozorované javy pri skúmaní premenlivosti skupenstva látok,</p> <p>navrhnuť k meraniam tabuľku,</p> <p>zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu,</p> <p>analyzovať záznamy z meraní,</p> <p>objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu),</p>	<p>meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovoho teplomera, kalibrácia teplomera</p> <p>teplota, značka t, jednotka teploty $^{\circ}\text{C}$</p> <p>meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov</p> <p>čas, značka t, jednotky času s, min, h</p> <p>premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkosť</p> <p>var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu</p>

objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa, vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi.	premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu, destilácia, modelovanie dažďa premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie, tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí meteorologické pozorovania
--	---

Teplo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo,</p> <p>overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť,</p> <p>opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením,</p> <p>opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi,</p> <p>dodržať podmienky experimentu,</p> <p>odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou,</p> <p>overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi v vode,</p> <p>objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla,</p> <p>vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách,</p> <p>riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla,</p>	<p>historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal, teplo a pohyb častíc látky, teplota</p> <p>šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením</p> <p>tepelné vodiče a tepelné izolanty</p> <p>odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter</p> <p>výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou</p> <p>výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) v vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt)</p> <p>tepelná rovnováha</p> <p>hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka $\text{J/kg}^\circ\text{C}$</p> <p>teplo, značka Q, jednotka tepla J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$</p> <p>teplo a premeny skupenstva</p> <p>energetická hodnota potravín</p>

overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), získať informácie o energetickej hodnote potravín, posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov.	
---	--

8.ročník

Svetlo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo, porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, overiť experimentom priamočiare šírenie svetla, rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo, overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, overiť experimentom lom svetla, znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou, vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi,</p>	<p>svetelná energia a jej premena na teplo, výpočet teploty svetelných lúčov, rovnobežné a rozbiehavé svetelné lúče zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla dôkazy priamočiareho šírenia svetla odrazené, prepustené a absorbované svetlo, rozklad svetla, farbyspektra absorbovanie a odraz farieb spektra povrchni rôznej farby, svetlo a fotosyntéza skladanie farebných svetelných lúčov odraz svetla, zákon odrazu lom svetla, vznik dúhy zobrazovanie šošovkami optické prístroje – lupa, fotoaparát, chyby oka, okuliare svetelné znečistenie</p>

<p>tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery,</p> <p>vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.</p>	
--	--

Sila a pohyb. Práca. Energia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies,</p> <p>odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania,</p> <p>znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia,</p> <p>skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke,</p> <p>objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke,</p> <p>určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam,</p> <p>rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak,</p> <p>riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku,</p> <p>riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku,</p> <p>analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia,</p> <p>zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách,</p> <p>zostrojíť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb,</p>	<p>vzájomné pôsobenie telies, sila, značka F, jednotka sily N</p> <p>gravitačná sila, značka F_g, vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu $F_g = g \cdot m$, gravitačné zrýchlenie, značka g, gravitačné pole</p> <p>meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania skladanie síl, rovnováha síl, otáčavé účinky sily</p> <p>ťažisko telesa a jeho určenie</p> <p>tlaková sila, tlak, značka p, jednotky tlaku Pa, hPa, kPa, MPa, vzťah</p> $p = F / S$ <p>hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho_k \cdot g$</p> <p>atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak, trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily</p> <p>pohyb telesa, pohyb rovnomerný a nerovnomerný</p> <p>rýchlosť rovnomerného pohybu, značka v, jednotky rýchlosti m/s, km/h, km/s; vzťah $v = s / t$, priemerná rýchlosť v_p</p> <p>dráha rovnomerného pohybu, značka s, vzťah $s = v \cdot t$</p>

<p>zostrojíte graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb,</p> <p>zistíte hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu,</p> <p>interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôznepohyby,</p> <p>riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb,</p> <p>riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce.</p>	<p>grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase</p> <p>mechanická práca, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F \cdot s$</p> <p>výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW</p>
--	---

Sila a pohyb. Práca. Energia – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou a teplotou, medzi mechanicou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa,</p> <p>vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie,</p> <p>vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.</p>	<p>pohybová energia telesa, značka E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ</p> <p>polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m \cdot g \cdot h$</p> <p>vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie</p> <p>energia v prírode</p>

9.ročník

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu,</p> <p>vysvetliť princíp určovania svetových strán</p>	<p>magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole</p> <p>Zem ako magnet, kompas</p> <p>stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón</p> <p>elektrizovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný</p>

<p>kompasom, zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek, zapojiť elektrický obvod podľa schémy.</p>	<p>elektrické pole elektroskop, elektrometer elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu</p>
--	--

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode, zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, navrhnuť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča, riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a poznačí praktické využitie, navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, pozná využitie tohto javu,</p>	<p>žiarovka a história jej vynálezu elektrický prúd, značka I, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA meranie elektrického prúdu, ampérmeter elektrické sily a elektrické pole vo vodiči elektrické napätie, značka U, jednotky elektrického napätia V, kV meranie elektrického napätia, voltmeter Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka R, jednotky elektrického odporu Ω, kΩ, MΩ meranie elektrického odporu rezistora graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, reostat zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba elektrická práca, značka W, jednotky elektrickej práce J, kWh</p>

<p>vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynoch, pozná praktické využitie tohto vedenia, rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.</p>	<p>elektrický príkon, značka P, jednotky elektrického príkonu W, kW, MW magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom, elektromagnet vedenie elektrického prúdu v kvapalinách, zdroje elektrického napätia vedenie elektrického prúdu v plynach bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami elektrická energia a jej premeny</p>
---	--

7 CHÉMIA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	-	-	2	2	1

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovaci predmet chémia má bádateľský a činnosťný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- ✓ porozumejú chemickým javom a procesom,
- ✓ používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- ✓ rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- ✓ plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- ✓ spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- ✓ získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- ✓ osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- ✓ vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- ✓ využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

7.ročník

Látky a ich vlastnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>získať návyky systematického pozorovania vlastností látok,</p> <p>určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok,</p> <p>rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky,</p> <p>roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky,</p> <p>uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí,</p> <p>rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo,</p> <p>vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku,</p> <p>pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu,</p> <p>pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok,</p> <p>dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania laboratórnymi pomôckami,</p> <p>realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou),</p> <p>vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd,</p> <p>uviesť príklady rôznych druhov vôd,</p> <p>posúdiť význam vody pre život z hľadiska</p>	<p>pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot)</p> <p>príklady chemicky čistých látok a zmesí</p> <p>rovnorodé a rôznorodé zmesi</p> <p>roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látkavodný roztok, nasýtený roztok</p> <p>plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) hmotnostný zlomok zložky v roztoku</p> <p>základné laboratórne pomôcky a zariadenia</p> <p>spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia</p> <p>voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda)</p> <p>voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová) úprava pitnej vody</p> <p>čistenie odpadových vôd</p> <p>vzduch ako zmes látok</p>

príčin a dôsledkov ich znečistenia	
vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, vymenovať základné zložky vzduchu, chápať význam vzduchu pre život.	zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny

Premeny látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, navrhnuť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie,</p>	<p>pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) zákon zachovania hmotnosti chemické zlučovanie, chemický rozklad tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) zápalná teplota horľavina požiar hasenie látok rýchlosť chemických reakcií príklady pomalých a rýchlych reakcií faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií</p>
<p>rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve</p>	

rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.	
---	--

8.ročník

Zloženie látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina,</p> <p>rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión,</p> <p>vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia,</p> <p>pozorovať vlastnosti látok.</p>	<p>makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina)</p> <p>mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula)</p> <p>stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón)</p> <p>symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce)</p> <p>pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus)</p> <p>chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba)</p>

Významné chemické prvky a zlúčeniny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP),</p> <p>vyvodiť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich</p>	<p>opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP)</p> <p>vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP</p> <p>vodík, kyslík (ozón)</p>
<p>umiestnenia v PTP,</p> <p>uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP,</p> <p>porovnať vlastnosti vybraných oxidov,</p>	<p>železo</p> <p>alkalické kovy (sodík, draslík) halogény (fluór, chlór, bróm, jód) vzácne plyny</p> <p>oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, oxid</p>

<p>hydroxidov, kyselín a solí, posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, orientovať sa v stupnici pH, určiť pomocou indikátora pH roztoku, uviesť príklady využitia neutralizácie, overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.</p>	<p>siričitý, oxid sírový, oxidvápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová) hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačno- redukčné reakcie)</p>
--	--

9.ročník

Zlúčeniny uhlíka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť anorganické a organické látky, realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok,</p>	<p>pozorovanie vlastností organických látok: správanie sa pri zahrievaní, rozpustnosť vo vode a v organických rozpúšťadlách, horľavosť, zloženie organických látok (najdôležitejšie prvky organických</p>
<p>rozlíšiť najjednoduchšie uhľovodíky, vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie súčasnosti, rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, uviesť vlastnosti a použitie derivátov, zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky</p>	<p>zlúčenín) stavba organických látok (štvorväzbovosť atómu uhlíka, uhľový reťazec, otvorený a uzavretý reťazec, jednoduchá, dvojité a trojitá väzba) vlastnosti a použitie najjednoduchších organických látok: nasýtené a nenasýtené uhľovodíky alkány (metán, etán, propán, bután) alkény (etén)</p>

<p>pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, uviesť zdroje a význam prírodných látok, vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiaca a pracích prostriedkov, zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie účinkov mydla, uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie.</p>	<p>alkíny (etín) prírodné zdroje uhlíkovodíkov uhlíkovodíky ako palivo deriváty uhlíkovodíkov (kyselina octová, metanol, etanol, acetón) vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna čistiace a pracie prostriedky vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy)</p>
---	--

8 BIOLÓGIA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	2	1	2	1	1

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovaci predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- ✓ pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- ✓ získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- ✓ analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- ✓ používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- ✓ plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- ✓ diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- ✓ aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- ✓ chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- ✓ plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- ✓ prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5. ročník

Príroda a život

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody, rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom, vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny, pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.</p>	<p>príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy pozorovanie, pokus</p> <p>lupa, mikroskop, ďalekohľad</p> <p>mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla</p>

Spoločenstvá organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov, rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva, rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov, vysvetliť prispôbenie sa organizmov danému prostrediu, zdôvodniť potravné vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve,</p>	<p>spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny, živočíchy</p> <p>potravný reťazec</p> <p>dreviny, stromy, kry, byliny</p> <p>vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou) vrstvy lesa</p> <p>dreviny ihličnaté a listnaté machy, paprade, prasličky</p> <p>rastliny chránené, liečivé, jedovaté</p> <p>podzemné zásobné orgány</p>
<p>zostaviť jednoduchý potravný reťazec pre každé spoločenstvo, zhodnotiť význam organizmov v prírode a pre</p>	<p>huby jedlé, jedovaté lišajníky, spolužitie vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce) parazity, inštinkt</p>

<p>človeka, argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchochránené, vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regiónesú chránené, nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťoučloveka v okolí školy, rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečnéz hľadiska ochrany vlastného zdravia, akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody, zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode pre životvodných organizmov, zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhovorganizmov pre lesné a poľné spoločenstvo, zhotoviť záznam z pozorovania (náskres a popis), vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu, spracovať doplňujúce informácie o jednotlivých spoločenstváchvyhľadané z rôznych zdrojov, prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).</p>	<p>ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavcekoža, šupiny, perie, srst' bylinožravce, mäsožravce, všežravce vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce voda stojatá, tečúca, kyslík, teplota vody planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, siniceživočíchy jednobunkové, mnohobunkové plávacie blany, masné perie, vtáky krmivé, nekrmivé hustá srst', silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty, hospodárske plodiny obilniny, krmoviny, okopaniny, olejniny pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie</p>
--	--

6.ročník

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach v ich okolí, zhodnotiť vplyv človeka na prostredie</p>	<p>ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemenomikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukovinyrastliny hospodárske, ovocné</p>

<p>organizmov, vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, navrhnuť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, prezentovať výsledky z projektu.</p>	<p>včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybníkárstvo, zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia biologická ochrana, spevavce</p>
---	---

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, vymenovať základné funkcie častí bunky, pozorovať bunky mikroskopom, pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela</p>	<p>bunka, bunkové organely, vírusy, baktérie organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) vlákno, podhubie, výtrusnica</p>
<p>mnohobunkovej rastliny a živočicha, porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke, vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke,</p>	<p>životný cyklus parazitov stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) rozmnožovanie a vývin bezstavovcov</p>

navrhnuť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami.	
---	--

7.ročník

Stavba a funkcie tela stavovcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava, identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov, pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov, vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca, zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života,</p> <p>zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy, porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie, analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov, naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov, prezentovať svoje zistenia rôznymi formami, pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam, vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov.</p>	<p>stavovce</p> <p>orgán, orgánová sústava</p> <p>orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly rozmnožovanie a vývin stavovcov</p> <p>oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, vtele samice</p> <p>životné prejavy a správanie stavovcov</p>

Človek a jeho telo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu,</p> <p>pomenovať na ukážke orgány ľudského tela,</p> <p>vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele,</p> <p>objasniť prepojenie orgánových sústav,</p> <p>zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci),</p>	<p>znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo, rasizmus</p> <p>stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, regulačné sústavy</p> <p>výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky, krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia</p> <p>vývin jedinca, starostlivosť o dieťa</p> <p>antikoncepcia, plánované rodičovstvo</p>
<p>demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci,</p> <p>aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam,</p> <p>zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela,</p> <p>orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia,</p> <p>naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka.</p>	<p>ochorenia orgánových sústav, úrazy, zásady predlekárskej prvej pomoci</p> <p>infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba, prevencia, imunita, očkovanie</p> <p>zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, stres, hygienické zásady, intímna hygiena, alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie</p> <p>psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť</p>

8. ročník

Základné životné procesy organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky,</p> <p>zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov,</p>	<p>bunka rastlinná a živočíšna, bunkové organely a ich funkcie</p> <p>výživa organizmov, živiny</p> <p>organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické</p> <p>baktérie rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové</p> <p>výživa rastlín, fotosyntéza</p> <p>výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie</p>

vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov, porovnať životné procesy rastlín a živočíchov, naplávať pozorovanie základných znakov a procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi, uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov,	dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie, vylučovanie živočíchov dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov regulácia hormonálna, nervová
formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu.	delenie bunky rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné, vývin, životný cyklus organizmov

Dedičnosť a premenlivosť organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke, opísať stavbu chromozómu, monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny, vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek, schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov napotomkov, rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť, zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti, zdôvodniť podstatu šľachtenia, diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve</p>	<p>genetika dedičnosť, premenlivosť, potomstvo, genetická informácia jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojzávitnica, znak, vlastnosť kópia DNA alela dominantná, recesívna bunka telová, pohlavná, oplodnenie, kríženie, schéma kríženia premenlivosť nededičná, dedičná šľachtenie, odroda, plemeno, dedičná choroba genetické poradenstvo</p>

na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva, posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.	
--	--

Životné prostredie organizmov a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia, monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska, zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie, zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život, argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín, určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska, analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov, zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie, dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody, zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí, vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmova prostredia, navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na</p>	<p>životné prostredie</p> <p>zložky životného prostredia človeka: ekológia, environmentalistika podmienky života priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo znečistenie vzduchu, vody, pôdy</p> <p>globálne environmentálne problémy odpad, skládky, spaľovanie, recyklácia</p> <p>starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka</p> <p>ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia</p> <p>obnoviteľné zdroje energie</p>

riešenie environmentálnych problémov v okolí.	
---	--

9.ročník

Neživá príroda a jej poznávanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch,</p> <p>diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka,</p> <p>vytvoriť model stavby zemského telesa,</p> <p>porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu,</p> <p>pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami,</p> <p>identifikovať vybrané minerály a horniny,</p> <p>zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska,</p> <p>navrhnuť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku,</p> <p>kategorizovať horniny podľa znakov,</p> <p>zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov,</p>	<p>neživá a živá príroda</p> <p>nerastné suroviny, rudy, nerudy</p> <p>zemská kôra pevninská a oceánska, zemský plášť, zemské jadrominerál, hornina</p> <p>kryštál, kryštalizácia</p> <p>vlastnosti minerálov, tvrdosť, hustota, farba, leskchránené minerály</p> <p>horniny vyvreté, usadené, premenené</p> <p>geologické procesy vnútorné, vonkajšie zdroje energie geologických procesov</p> <p>činnosť magmatická, sopečná, zemetrasenie, premena hornín</p> <p>zvetrávanie mechanické, chemické</p> <p>geologické činitele, činnosť rušivá, tvorivá</p> <p>rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie</p> <p>kras, krasové útvary povrchové, podzemné</p>

<p>zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky, navrhnúť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska, vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.</p>	
---	--

Dejiny Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: modelovať proces vzniku skameneliny, usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér, zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach, zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia, zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.</p>	<p>vek hornín, pomerný, skutočný skameneliny, vedúce skameneliny geologické éry vývoj života, zmena zemskej kôry, klimatické zmeny</p>

Ekologické podmienky života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu, porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia napríklad, identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade,</p>	<p>druh, prostredie, biotop biogénne prvky, faktory abiotické, biotické prispôsobivosť, znášateľnosť jedinec, populácia vlastnosti populácie spoločenstvo, druhová rozmanitosť, štruktúra spoločenstva producent, konzument, reducent ekosystém prírodný, umelý potravná sieť, pyramída rovnováha biologická, ekologická</p>

<p>vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami, zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva, zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolíškoly alebo bydliska, analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovejrozmanitosti, zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy, vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému, zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine.</p>	<p>ekologické hospodárenie</p>
---	--------------------------------

9 DEJEPIS

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	2

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- ✓ nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- ✓ naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- ✓ získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- ✓ nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,

- ✓ získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- ✓ rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- ✓ osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Človek v premenách času a priestoru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času,</p> <p>zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené,</p> <p>preskúmať okolie svojho bydliska,</p> <p>rozpoznať staré od nového</p> <p>rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života,</p> <p>zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti,</p> <p>rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine,</p> <p>rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov,</p> <p>rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou,</p> <p>zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.</p>	<p>minulosť, prítomnosť, budúcnosť deň, mesiac, rok, dátum, letopočetkalendár</p> <p>desaťročie, storočie, tisícročie bydlisko, obec, región, Slovenskorodinný album, fotografia</p> <p>generácia, rodostrom</p> <p>historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív, školská kronika</p> <p>mapa</p> <p>vysťahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie</p> <p>kultúrny základné analytické otázky:</p> <p>Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsah prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?</p>

Človek a komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti, pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet náboženstvo legends, mýty, povesti konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť detská práca

6.ročník

Obrazy pravekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	zberač, lovec, roľník kameň, meď, bronz, železo, oppidum

Obrazy starovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám</p>	<p>riečne civilizácie, deľba práce</p> <p>mestský štát</p> <p>polis,</p> <p>aténska demokracia, olympijské hry</p> <p>republika, cisárstvo,</p>
<p>slúžia dodnes,</p> <p>určiť hlavné znaky aténskej demokracie, vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu, rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja, zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše, zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť,</p>	<p>Limes Romanus,</p> <p>judaizmus, kresťanstvo, Biblia</p> <p>islam, Korán</p>
<p>zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta,</p>	
<p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného</p>	
<p>historického obdobia.</p>	

Obrazy stredovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na</p>	<p>kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duhovenstvopoddaní, mestské obyvateľstvo</p>

základe vazalských vzťahov, identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita
--	--

7.ročník

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša Veľká Morava byzantská misia

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, pracovať so školskými historickými prameňmi	Uhorsko dynastie kolonizácia banské mestá

Obrazy novovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť,</p> <p>vymedziť hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov,</p> <p>porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre,</p> <p>zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>mešťan, humanizmus a renesancia kolónia, kolonializmus</p> <p>remeselník, cech, manufaktúra reformácia, protestant, katolík</p>

Habsburská monarchia na prahu novoveku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526,</p> <p>vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>Moháč, Turci Bratislava Habsburgovci protireformácia</p>

8.ročník

Zrod modernej doby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zhrnúť základné myšlienky osvietenstva,</p> <p>rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín,</p>	<p>osvietenstvo</p> <p>Veľká francúzska revolúcia priemyselná revolúcia</p> <p>továreň, podnikateľ, robotník národný štát,</p>

<p>porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>nacionalizmus militarizácia</p>
--	------------------------------------

Moderný slovenský národ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zhodnotiť význam osvietenských reforiem, rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, určiť príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva z Rakúsko– Uhorska, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>tereziánske a jozefínske reformy spisovný jazyk revolučný rok 1848/49 Slovenská národná rada, Matica slovenská rakúsko – uhorské vyrovnanie modernizácia, industrializácia maďarizácia</p>

9.ročník

Obrazy prvej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny,</p>	<p>Dohoda, Trojspolok front, zázemie československé légie Parížska mierová konferencia nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne</p>

<p>identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja,</p> <p>zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko –Uhorska,</p> <p>vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>Československá republika</p>
--	---------------------------------

Európa v medzivojnovom období

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>objasniť základné znaky parlamentnej demokracie,</p> <p>rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu,</p> <p>rekonštruovať každodenný život v diktatúrach,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>parlamentná demokracia komunizmus, fašizmus, nacizmus</p>

Československo v medzivojnovom období (1918 - 1939)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať politický systém ČSR,</p> <p>rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR,</p> <p>porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku,</p> <p>rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR,</p> <p>pracovať so školskými</p>	<p>Česi, Slováci, národnostné menšiny kultúra, spolky, školstvo</p> <p>centralizmus, autonómia</p>

historickými prameňmi z daného historického obdobia.	
--	--

Obrazy druhej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:	fašistická os
vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny,	protihitlerovská koalícia
vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny	totálna vojna protifašistický odboj
spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	holokaust, koncentračné tábory

Slovenský štát (1939-1945)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:	totalitný režim
porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR,	židovský kódex deportácie
rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom, zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov,	odboj Slovenské národné povstanie
zhodnotiť význam Slovenského národného	

<p>povstania, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	
--	--

Rozdelený svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>OSN superveľmoci: USA, ZSSR železná opona, studená vojna hospodárske a vojenské bloky hrozba jadrovej vojny dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“</p>

Československo za železnou oponou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať dôsledky februárového prevratu, zdokumentovať prejavy totality, identifikovať premeny vidieka a mesta, spracovať spomienky svedka augustových udalostí, zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,</p>	<p>Február, politické procesy znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia Pražská jar „normalizácia“ Charta 77, disident sviečková manifestácia, nežná revolúcia</p>

Slovensko po roku 1989

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989,</p> <p>určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky,</p> <p>rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí,</p> <p>určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru Európskej únie,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>parlamentná demokracia</p> <p>rozdelenie Československa, vznik Slovenskej republiky</p> <p>vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie</p>

10 GEOGRAFIA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	2	1	1	1	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- ✓ prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),

- ✓ interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- ✓ zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- ✓ zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- ✓ pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Planéta Zem

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčr</p> <p>opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch),</p> <p>vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi,</p> <p>určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej,</p> <p>uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi</p> <p>vysvetliť striedanie ročných období,</p> <p>rozpoznať na glóbose (mape) svetadiely a oceány na Zemi.</p>	<p>vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac)</p> <p>guľatý tvar Zeme</p> <p>dopad slnečných lúčov</p> <p>otáčanie Zeme</p> <p>sklon zemskej osi</p> <p>severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa</p> <p>obeh Zeme okolo Slnka</p> <p>priklonenie severnej a južnej pologule</p> <p>časové pásma</p> <p>svetadiely, svetový oceán</p>

Zobrazovanie Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť na glóbose jednotlivé zemské pologule,</p>	<p>glóbus</p> <p>nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky</p> <p>východná a západná pologuľa</p>

<p>určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách.</p>	<p>geografická sieť mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy)GPS</p>
--	--

Cestujeme po Zemi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti Zemi, zdôvodniť usporiadanie rastlínstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitost'), Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústi: vysvetliť vznik riek a jazier, opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády, Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou,</p>	<p>pohoria, nížiny sopky, zemetrasenia doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky výšková stupňovitost', šírková pásmovitost' typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina) ochrana prírody</p>

<p>vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemido pásiem (šírkovú pásmovitosť),</p> <p>priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov,</p> <p>na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose).</p>	
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku,</p> <p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva,</p> <p>na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose).</p>	<p>mestá, vidiecke sídla</p> <p>prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO</p>

Geografické exkurzie a vychádzky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovné opísať jej priebeh,</p> <p>odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné</p>	<p>turistické vybavenie, turistická mapa, orientácia mapy, kompas</p> <p>členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholys</p> <p>výhľadom, turistické značky, smerovník</p> <p>Geocaching, GPS</p>

pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.	
--	--

6.ročník

Afrika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),</p> <p>zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští,</p> <p>vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem v ovzdušnej hmote a rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike,</p> <p>porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky,</p> <p>uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky,</p>	<p>Afrika</p> <p>Madagaskar, Somálsky polostrov</p> <p>Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv</p> <p>rovník, obratníky</p> <p>panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro pasáty</p> <p>Níl, Kongo, Niger</p> <p>rastlinné pásma, živočíchy</p>
<p>zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky,</p> <p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky,</p> <p>uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike,</p> <p>vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách,</p>	<p>oblasti Afriky</p> <p>Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa</p> <p>Juhoafrická republika</p> <p>Keňa, Egypt, Nigéria</p> <p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia</p> <p>národnostné zloženie</p>

v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie	
oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	hospodárstvo a nerastné suroviny problémy obyvateľstva Afriky pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

Ázia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy), uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), vysvetliť prúdenie monzúnov, identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie,</p>	<p>Ázia</p> <p>Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundry, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus</p> <p>Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero</p> <p>Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris</p> <p>Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural</p> <p>Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina, monzúny, tajfúny, cunami</p> <p>typy krajiny</p>

<p>objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas rokov korytách najdlhších riek Ázie, vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,</p>	
<p>zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlínstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii,</p>	
<p>vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie,</p>	<p>obyvateľstvo Ázie Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus hospodárstvo Ázie Čína</p>
<p>pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné</p>	<p>India Japonsko Indonézia Turecko Izrael</p>
<p>rozmiestnenie obyvateľstva Ázie,</p>	<p>ázijské tigre, elektronika, ropa</p>
<p>pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy),</p>	

<p>zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov,</p> <p>uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie,</p> <p>popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy,</p>	<p>pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>
<p>uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii,</p> <p>zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii a vo svete,</p> <p>uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie,</p> <p>odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.</p>	

7.ročník

Európa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),</p> <p>identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy,</p> <p>vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy,</p>	<p>Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov</p> <p>Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia</p> <p>Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more</p> <p>Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán, nulový poludník, severný polárny kruh</p>

<p>vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmori, zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatným európskymi regiónmi, vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,</p>	<p>Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávské vrchy, Ural, MontBlanc, Etna Východoeurópska nížina, Panónska panva povodie, úmorie, rozvodie Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labekontinentalita ľadovec podnebné pásmatypy krajín</p>
<p>zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy,</p>	<p>Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím</p>
<p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ,</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie hospodárstvo, nerastné suroviny problémy Európy oblasti Európy Česko Poľsko Nemecko Francúzsko Spojené kráľovstvo Švédsko Taliano Rusko pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>

<p>zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete,</p>	
<p>rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.</p>	

8.ročník

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, vymedziť a porovnať podľa mapy</p>	<p>Karpaty Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považsképodolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, Východoslovenská nížina Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondavajazerá, plesá, umelé vodné nádrže minerálne a termálne prameneklimatické oblasti</p>

<p>povodia najväčších slovenských riek, vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas rokov najväčších riekach Slovenska, v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch,</p>	<p>vegetačné (rastlinné) stupne chránené oblasti</p>
<p>v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy),</p>	
<p>v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve</p>	<p>história obyvateľstvo mestá, vidiecke sídla Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina, Nitra, Trenčín, Poprad, Martin hospodárstvo a nerastné suroviny administratívne členenie cestovný ruch problémy Slovenska regióny Slovenska pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>

<p>Slovenska po roku 1989, porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska,</p>	
<p>zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.</p>	

9. ročník

Austrália a Oceánia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),</p>	<p>Austrália Tasmánia obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero,</p>

<p>vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,</p>	<p>Murray, Darling, podzemná voda rastlinné pásma, živočíchy Tichý oceán, Tasmanove more Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy</p>
<p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva,</p>	<p>Austrálsky zväz Sydney, Melbourne, Perth, Canberra rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prísťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), hospodárstvo a sídla, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva</p>
<p>identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.</p>	<p>UNESCO</p>

Polárne oblasti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p>Antarktída, Arktída Grónsko Severný ľadový oceán, Južný oceán severný</p>

<p>opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy), zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.</p>	<p>polárny kruh, južný polárny kruh pevninské ľadovce polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie</p>
---	--

Amerika – Nový svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí Amerike, popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu</p>	<p>Amerika rovník, obratníky Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika Malé Antily, Veľké Antily Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazília vysočina sopky, zemetrasenia Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina hurikány, tornáda Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicacaty krajiny prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>

<p>prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,</p>	
<p>opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.</p>	<p>obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa hospodárstvo Ameriky USA Kanada Mexiko a štáty Strednej Ameriky Južná Amerika Latinská Amerika Brazília Argentína</p>

11 OBČIANSKÁ NÁUKA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	-	1	1	1	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vede ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- ✓ realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- ✓ osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- ✓ uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- ✓ preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- ✓ uznávajú základné princípy demokracie,
- ✓ budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- ✓ učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- ✓ získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

6.ročník

Moja rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, charakterizovať základné znaky rodiny, porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi.</p>	<p>rodina, poslanie a funkcie rodiny vzťahy v rodine normy a pravidlá práva a povinnosti (detí a rodičov) medziľudské vzťahy viacgeneračné spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia</p>

Moja trieda, moja škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole, zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku,</p>	<p>školská trieda triedna samospráva školská samospráva mimovyučovacia činnosť mimoškolská činnosť</p>

<p>vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí.</p>	
---	--

Moja vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, prezentovať vyhladané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ.</p>	<p>Občan obec región Slovenská republika štátne symboly Európska únia</p>

7.ročník

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: simulovať v rolových hrách základné typy</p>	<p>osobnosť človeka socializácia jednotlivca</p>

<p>osobnosti podľa temperamentu, rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka, porovnať rôzne spôsoby učenia sa, zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženía v sociálnej skupine, rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, identifikovať jednotlivé životné štýly, zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času.</p>	<p>sociálna komunikácia učenie sociálne skupiny sociálne vzťahy zdravý životný štýl</p>
--	---

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich</p>	<p>spoločnosť sociálne zmeny v spoločnosti sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, extrémizmus tolerancia</p>
<p>dôsledky, uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, navrhnuť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.</p>	<p>dobrovoľníctvo charitatívna činnosť</p>

8. ročník

Štát a právo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci, zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády, zdôvodniť potrebu del'by štátnej moci, vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, vytvoriť hierarchiu právnych predpisov, rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky štát, jeho znaky a funkcie forma vlády del'ba štátnej moci demokracia voľby právo právne normy právna spôsobilosť spôsobilosť na právne úkony trestná zodpovednosť prezumpcia nevinny</p>

Ľudské práva a slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, prezentovať výsledky samostatne</p>	<p>Ľudské práva a slobody predsudky diskriminácia práva dieťaťa Dohovor o právach dieťaťa</p>

nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.	
--	--

9.ročník

Voľba povolania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, vytvoriť schému školského systému SR, orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, prezentovať plán budovania svojej kariéry.</p>	<p>vzdelanie ako hodnota voľba povolania spôsobilosť na povolanie profesijná orientácia</p>

Ekonomický život v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika, konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou, demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu, simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb.</p>	<p>ekonómia a ekonomika základné ekonomické otázky typy ekonomík trh trhový mechanizmus základné formy podnikania spotreba spotrebiteľ ochrana spotrebiteľa</p>

Finančná gramotnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet, ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.</p>	<p>rozpočet</p> <p>finančné inštitúcie</p>

12 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- ✓ prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- ✓ získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- ✓ naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- ✓ získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- ✓ nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- ✓ zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- ✓ uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- ✓ objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- ✓ získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,

- ✓ nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- ✓ získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- ✓ uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho poslanstvo vo svojom okolí.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Boh hovorí človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon,</p> <p>vymenovať základné delenie SZ a NZ,</p> <p>vymenovať evanjeliá,</p> <p>hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme,</p> <p>reprodukovať tri výroky Ježiša Krista,</p> <p>opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda,</p> <p>vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,</p>	<p>Sväté písmo – posvätná kniha</p> <p>Byzantská misia na území Veľkej Moravy žiaci vierozvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík</p>

Dialóg Boha a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>rozlíšiť formy modlitby,</p> <p>prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna,</p> <p>charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš,</p> <p>zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život,</p>	<p>modlitba ako dialóg</p> <p>modlitba ako prosba, nárek, chvála, vďaka</p> <p>tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba</p> <p>miesto a čas modlitby v živote človeka</p>

vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,	
---	--

Náš dialóg s Bohom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, vymenovať základné časti liturgického roka, priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, uviesť päť prikázaných sviatkov, u r č i ť základné časti chrámu, vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,	komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človekaliturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta

Obeta Božieho ľudu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, uviesť príklady obety druhých ľudí, vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, rozlíšiť časti sv. omše, charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba avína pri sv. omši,	obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský významslova obeta židovský a kresťanský obetný kultobeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta

Dialóg cez službu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednymv dejinách a v súčasnosti, vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj	Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorástarostlivosť o chudobných a chorých) starostlivosť o chudobných a chorých v

<p>život pomoci iným, porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v služberodine a spoločenstve, oceniť službu rodičov pre rodinu, poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.</p>	<p>súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)</p>
---	--

6.ročník

Pravda ako hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov,</p>	<p>potreba pravdy Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácií (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie</p>

Hľadanie pravdy o svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom starovekými mýtmi, zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,</p>	<p>cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti mýtický obraz sveta vedecké hľadanie pravdy stvorenia sveta – biblický príbeh stvorenia</p>

Hľadanie pravdy o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, vnímať svoje vlastné hranice, vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),	pôvod človeka biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnotu každej ľudskej osoby) pád človeka (prvotný hriech, hriech) hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon)sviatosť zmierenia – kresťanská nádej

Ohlasovatelia pravdy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť význam ohlasovania pravdy, opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37), vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,	proroci Ezechiel, Izaiáš Ježiš Kristus – učiteľ pravdy, ohlasovanie pravdy v podobenstvách apoštolov, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)

Konať v pravde

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva,	zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“) Ježišov príkaz lásky (morálky) skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva) spravodlivosť a pravda v spoločnosti

posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, vysvetliť pojem sociálneho hriechu.	sociálny hriech
--	-----------------

7.ročník

Sloboda človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, opísať pojem slobody a jej zneužitie, uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,</p>	<p>chápanie slobody a povolanie k nej Exodus – cesta k slobode</p> <p>hranice slobody – Desatoropráva človeka</p> <p>otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)</p>

Sloboda a rozhodnutie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,</p>	<p>slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť</p> <p>princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)</p>

Boh oslobodzuje človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej	vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky

<p>morálky, sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia,</p>	<p>kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)</p>
---	--

Rešpektovanie vierovyznaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, zhodnotiť prínos kresťanstva,</p>	<p>rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene</p>

Láska ako princíp slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, rozpoznať hranice osobnej slobody, uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, interpretovať blahoslavenstvá.</p>	<p>sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)</p>

8.ročník

Kto som?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť pojmy: sebaúcta, seba prijatie, pocit menejcennosti, uviesť biblické súvislosti na túto tému, vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary,	seba poznanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) zodpovednosť za prijaté dary a talenty seba prijatie, komplexy menejcennosti

Kto je človek?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,	byť človekom dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy) rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa

Ľudskosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu,	odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom naokraji spoločnosti) zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

intolerancie a odsudzovania, napláňovať si pomoc núdzny,	
---	--

Dôstojnosť a výkon človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe jeho výkonu, porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, ocenit' pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikalimilosrdentvom, poukázat' na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,	„mat“, alebo „byť“ hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka, Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdentva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi) utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Kultúra života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, poukázat' na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.	kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti hodnoty kultúry života a kultúry smrti ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života

9.ročník

Zodpovednosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život,	zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)

Zodpovednosť za seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, analyzovať kriticky mediálne ponuky, analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch,	osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn) ponuka kresťanských vzorov (Jn1,35-39)

Zodpovednosť za svoju vieru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života, reprodukovať Vyznanie viery, charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a	prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) poverčivosť – nesprávna forma religiozity nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru reč Cirkvi – metaforická reč dogm nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil kresťanská zrelosť (sviatostný život)

<p>ich význam, zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti,</p>	
--	--

Zodpovednosť za budovanie vzťahov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo láskypochádzajúce od Boha, zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť manželstva, vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodineaj mimo nej, vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešeniarodinných konfliktov, obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery,</p>	<p>túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človekak človeku a človeka k Bohu) priateľstvo a láska vzťah muž a ženaideál rodiny a pseudorodina medzigeneračné vzťahy</p>

Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskomkontexte, aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické</p>	<p>ekológia a zodpovednosť (globálne problémy) angažovanosť kresťana v spoločnosti úloha Cirkvi v spoločnostikresťanské denominácie na</p>

<p>myslenie, zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a voverejnom živote, vysvetliť historické dôvody rozdelenia kresťanov, akceptovať nevyhnutnosť úcty a tolerancie voči ľuďom inéhovierovyznania, charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku, vysvetliť pojem ekumenizmus.</p>	<p>Slovensku ekumenizmus</p>
---	-----------------------------------

13 TECHNIKA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- ✓ si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- ✓ experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;

- ✓ si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- ✓ pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- ✓ cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- ✓ si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodný nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- ✓ vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- ✓ si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- ✓ chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- ✓ sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu *technika* sa člení na dva tematické okruhy *technika a ekonomika domácnosti*, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh *technika*. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu *technika* najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu *ekonomika domácnosti* podľa svojich materiálo-technických a personálnych podmienok.

5.ročník

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa,</p> <p>vysvetliť pojem technika v užšom a širšom</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielnitechnika</p> <p>prostredie technické – prírodné – spoločenské,</p>

<p>zmysle slova, uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, vypracovať projekt na tému z ochrany prírody.</p>	<p>vzťahy medzi nimiochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky</p>
---	--

Človek a výroba v praxi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, vysvetliť pojem výrobok, opísať proces vzniku výrobku, vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne.</p>	<p>remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život</p>

Úžitkové a darčekové predmety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku,</p>	<p>surovina, materiál, polotovary, darčekový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok;</p>

zhotoviť navrhnutý výrobok, prezentovať výsledky svojej práce.	zvieratko; počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.
---	---

6.ročník

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom, opísať proces vzniku výrobku.</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni</p> <p>významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete vynález, patent, objav a ich spoločenský význam</p> <p>proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia</p>

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, uviesť príklady uplatnenia piktogramov, vytvoriť vlastný návrh piktogramu, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu, porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa,</p>	<p>zobrazovanie v technike</p> <p>návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka</p> <p>zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu</p> <p>čítanie jednoduchého technického výkresu vlastný jednoduchý výrobok</p> <p>odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku</p>

<p>narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni,</p> <p>priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu,</p> <p>vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení.</p>	
---	--

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať vlastnosti rôznych drevín,</p> <p>zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručnéhoobrábania dreva podľa technického výkresu,</p> <p>rozlíšiť základné druhy kovov,</p> <p>porovnať vlastnosti kovov,</p> <p>vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary,</p> <p>uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ichvlastností,</p> <p>zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručnéhoobrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu,</p> <p>rozlíšiť základné druhy plastov,</p> <p>uviesť príklady použitia plastov v praxi,</p> <p>zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručnéhoobrábania plastov podľa technického výkresu.</p>	<p>drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti,</p> <p>drevo – ťažba,surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary,</p> <p>použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovovanie, rezanie,rašpl'ovanie, pilovanie, brúsenie, vrtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava,</p> <p>výrobok z dreva výrobky: krmidlo pre vtáčikov (doklietky; do exteriéru);</p> <p>stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz;</p> <p>krabička na šperky;stojan na „mobil“ a pod.</p> <p>výroba železa a ocele, surovina</p> <p>kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary,</p> <p>použitie</p> <p>pracovné postupy: meranie a obrysovovanie, vyrovnávanie, strihanie,štikanie, ohýbanie, pilovanie, preb'íjanie, vysekávanie, povrchová úprava, samostatná práca, výrobok z kovu</p> <p>výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík;</p> <p>stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko;</p> <p>zvonkohra a pod. plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina,použitie, likvidácia a recyklácia</p>

	pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vrtanie,
	leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou, samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: prívesok na kľúče; stierka na cestu; kvet; hodiny; škrabka naokno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.

Elektrická energia, elektrické obvody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom, znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici, zdôvodniť zber nebezpečného odpadu, opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy.</p>	<p>elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie</p> <p>v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody</p> <p>prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov elektrotechnická stavebnica</p> <p>nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory)</p> <p>účinky elektrického prúdu</p> <p>prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom</p>

Jednoduché stroje a mechanizmy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi,</p>	<p>jednoduché stroje, mechanizmy</p> <p>prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)</p>

porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.	
---	--

7. ročník

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese,</p> <p>doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese,</p> <p>uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit'viacerými priemetmi,</p> <p>narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch,</p> <p>vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou,</p> <p>naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni</p> <p>zobrazovanie telies na tri priemety, technická dokumentácia výrobkunávrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku)</p> <p>výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku;návrh výrobku (polotovár, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku</p>

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov,</p> <p>vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi,</p>	<p>technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo,guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie</p> <p>pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vrtanie, lepenie,spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava</p> <p>pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vrtanie, nitovanie, ohýbanie</p>

<p>uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, navrhnúť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu.</p>	<p>pracovné postupy obrábania plastov: vrtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov výroby: otvárač na veká fliaš; vianočný svietnik; značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný prívesok; forma na odlievanie panáčika /autička; kyprič pôdy a pod.</p>
---	--

Stroje a zariadenia v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti, zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení narôzny pohon, vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, prezentovať bezpečné postu použ. mechanických strojov a zariadení v domácnosti, vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia).</p>	<p>stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie</p>

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p>trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov,</p>

orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií.	charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovoru zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov
--	---

8. ročník

Elektrické spotrebiče v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov,</p> <p>ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti,</p> <p>vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku</p> <p>porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti,</p> <p>zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov,</p> <p>zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti.</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP</p> <p>elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov princíp činnosti elektrických spotrebičov</p> <p>pravidlá bezpečného používania a obsluhy ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie</p>

Technická elektronika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere,</p> <p>vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode,</p> <p>vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote,</p> <p>uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení domácnosti,</p> <p>pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou,</p> <p>opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov.</p>	<p>dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip</p> <p>logické obvody</p> <p>snímače a regulačné prvky</p> <p>prenos signálov, telekomunikačná technika</p> <p>virtuálna elektronická stavebnica (Edison)</p>

Technická tvorba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe,</p> <p>vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku,</p> <p>navrhnuť vlastný výrobok,</p> <p>zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov,</p> <p>vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku.</p>	<p>konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia výroby návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn</p> <p>marketing</p> <p>PC, kresliace programy</p> <p>výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED)</p> <p>stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod.</p>

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, navrhnúť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadĺženie,</p> <p>vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora), použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.</p>	<p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informačná základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb</p>

9. ročník

Bytové inštalácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka,</p> <p>vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie,</p> <p>uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie,</p> <p>vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní,</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni</p> <p>elektroinštalácia, silnoprúdová, slaboprúdová, základné prvky bytovej (domovej) inštalácie, elektroinštalčný materiál, spotreba elektrickej energie v domácnosti</p> <p>plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy, plynové spotrebiče</p> <p>vodoinštalácia a kanalizácia, základné prvky a ich funkcia, regulácia spotreby v domácnosti</p>

vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách, uviesť príklady možností šetrenia energiami.	kúrenie a klimatizácia v domácnosti, druhy kúrenia a vykurovania, regulácia spotreby tepla, poruchy, klimatizačné zariadenia, formy energie, výpočet spotreby energií v domácnosti revízia a údržba bytových inštalácií
--	--

Strojové opracovanie materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvary obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vŕtanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), zdôvodniť význam vybraných technológií pre výrobnú prax, prezentovať výsledky pozorovania s exkurzie zameranej na strojové obrábanie technických materiálov.	metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov obrábací stroj, obrobok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy CNC stroje (aj modely) progresívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč, elektroerozívne obrábanie a pod.

Tvorivá činnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť technologický postup zhotovenia výrobku, zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov, zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného spracovania vybraných materiálov pri zhotovení výrobku, aplikovať jednoduchý elektrický obvod na	praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov kombinované pracovné námety ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku, dizajn výrobky: výber z výrobkov z 8. ročníka, t.j. stolový ventilátor na solárny pohon; solárne

vlastnom výrobku, zhotoviť vlastný zložitejší kombinovaný výrobok podľa nímnavrhnutého projektu.	osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom;štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach; návrh ďalších výrobkov: blikajúci robot – hračka;, pohybový spínačosvetlenia domácej posilňovne; domáci hlásič požiaru; „čistotný“ a bezpečný mechanický drvič vlašských orechov; hlásič krádeže bicykla/kočíka/kufra/tašky; ťažidlo – reprezentačná plaketa školy a pod.
---	---

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa privstupe na trh práce, identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií opracovných miestach, kariére a podnikaní, stanoviť si kariérne ciele.	voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poraden. služieb podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie

EKONOMIKA DOMÁCNOSTI

Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia základnej školy vie/dokáže: vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu	súlud osobných želaní s potrebami človekavzťah ľudská práca – peniaze finančné informácie, finančné inštitúcie

<p>peňaží ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), viest' domáce účtovníctvo,</p>	<p>(bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) hotovostný a bezhotovostný platobný styk príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieba pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia úvery, kreditná karta úverová história a jej význam spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) poistenie poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk poistenia stavby a domácnosti spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)</p>
<p>roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov, rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky, opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť,</p>	

zostaviť rozpočet domácnosti,
vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladaní prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov,
vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí),
porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch,
uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe,
zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu,
kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou,
analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom,
vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky,
vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu,
vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti,
uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti,
na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje,
diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií,</p> <p>posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy,</p> <p>využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania,</p> <p>preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa privstupe na trh práce,</p> <p>navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu,</p> <p>vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá),</p> <p>uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda, napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora, náklady a možné zadlženie,</p> <p>použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy,</p> <p>identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,</p> <p>stanoviť si kariérne ciele.</p>	<p>trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností,</p> <p>kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce</p> <p>možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby</p> <p>zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovoru zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov</p> <p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebazpoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informačná základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb</p> <p>podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie</p> <p>sústava povolaní - národná sústava povolaní, národné štandardy zamestnaní, register zamestnaní, karta zamestnania</p> <p>plán profesijného rozvoja</p>

Domáce práce a údržba domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model,</p> <p>overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu,</p> <p>urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení,</p> <p>zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,</p> <p>ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,</p> <p>orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov,</p> <p>správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby,</p> <p>urobiť drobnú domácu údržbu,</p> <p>dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy,</p> <p>poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom,</p> <p>skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode.</p>	<p>stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické) zostavovanie modelov</p> <p>tvorba konštrukčných prvkov montáž a demontáž</p> <p>údržba odevov a textílií</p> <p>upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie</p> <p>odpad a jeho ekologická likvidácia spotrebičov v domácnosti a ich údržba elektrotechnika v domácnosti nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom zavesenie police, obrazu</p> <p>založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva oprava omietok, maľovanie, tapetovanie</p> <p>tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie</p>

Príprava jedál a výživa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v základnom vybavení kuchyne,</p> <p>používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče,</p>	<p>kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky)</p> <p>potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka)</p>

<p>pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla, dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania a obsluhy pri stole v spoločnosti, udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni.</p>	<p>základné zložky potravy príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov) základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania uchovávanie a podávanie hotových pokrmov úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole) denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka pitný režim racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr stravovanie v rôznych kultúrach</p>
---	--

Ručné práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, rozoznať rôzne druhy tkanín, šit' rôznymi stehmi, robiť drobné opravy odevov, oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch,</p>	<p>základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací strojtkaniny – bavlnené, hodvábne, vlnené, syntetické základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy prišívanie zapínadiel prišitie pútka navlečenie gumy a šnúrky strih a jeho základné využitie háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové</p>

háčkovať s vlnou, ručne pliesť, oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami.	očká) pletenie(hladké a obrátené očká, začínanie a ukončenie pletenia,pridávanie a uberanie očiek) práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo,gumičkovanie) kultúra odievania
--	---

Rodinná príprava

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>identifikovať predpoklady pre založenie rodiny, analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, efektívne komunikovať v rodine, diskutovať o roliach v rodine, vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi. oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.</p>	<p>predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka)</p> <p>význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemie, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov</p> <p>byť a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania</p> <p>komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spoluzitie viacerých generácií)</p> <p>nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na náhradách), šikanovanie, domáce násilie</p> <p>svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova úplná a neúplná rodina</p> <p>úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov)</p> <p>tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo)</p> <p>rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca)</p> <p>starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava</p>

	<p>mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa)</p> <p>starostlivosť o rodinných príslušníkov, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia)</p> <p>zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj</p>
--	--

Pestovateľské práce a chovateľstvo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <p>vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín,</p> <p>využívať kvety pre výzdobu,</p> <p>zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu,</p> <p>dodržiavať technologické postupy,</p> <p>preukázať základnú znalosť chovu drobných zvierat a zásad bezpečného kontaktu so zvieratami,</p> <p>dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti,</p> <p>poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami.</p>	<p>základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy)</p> <p>zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny)</p> <p>okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri)</p> <p>rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kvetov</p> <p>ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie)</p> <p>liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie)</p>

	poznávanie škodcov, ochrana zeleniny... chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami)
--	---

14 HUDOBNÁ VÝCHOVA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	-
Školský vzdelávací program	-	-	-	-	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele. Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- ✓ získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- ✓ realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- ✓ na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie, Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
- ✓ pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- ✓ nadobudnú (prehľbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>hovoríť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správnehospeváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,</p> <p>hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógyi monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbuk rôznym príbehom a situáciám,</p> <p>intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónov obmedzených tónových okruhoch,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom</p> <p>pomocné rytmické a intonačné prostriedky</p> <p>cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia</p> <p>metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia</p>
	<p>tónové okruhy napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d;</i></p> <p><i>d'-t-l-s-f-m-r-d;</i> a i., rytmické slabiky (<i>tá; ti-ti;</i></p>

<p>rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,</p>	<p><i>tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; a i.)</i></p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii:</p> <p>ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie)</p> <p>okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk</p> <p>vlastnoručne zhotovené nástroje</p> <p>Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkáľka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro</p> <p>Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta)</p> <p>slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch)</p> <p>dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo)</p> <p>držanie nástrojov, tvorba tónu</p>
<p>technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>reprodukovat' a produkovať hudbu na</p>	<p>skladby iných autorov</p> <p>vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia:</p> <p>inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu</p> <p>ostinata, základných harmonických funkcií</p>

<p>nástrojoch,</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich,</p> <p>počúvať sústredene a pozorne, vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, poznať riziká poškodenia sluchu, vedome počúvať ticho, z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukovékoláže),</p>	<p>b) predohra, medzihra, dohra k piesni</p> <p>c)zvukomalebna a scénická hudba</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojovi princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta</p>
<p>rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby,</p> <p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,</p> <p>vyjadriť hudbu pohybom,</p> <p>identifikovať základné estetické kategórie v hudbe,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p>	<p>vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempomelódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná formaskladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia</p>

<p>syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti dodramatického celku, nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity,</p> <p>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
--	--

6. ročník

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>hovorí a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikuláčnej cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p>

<p>tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi,</p> <p>hlasom realizovať rytmické a melodické modely,</p> <p>spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),</p>	<p>metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností obrázky, grafický i notový záznam piesne</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p>
<p>správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,</p> <p>hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,</p> <p>na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu,</p>	<p>hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnická úroveň</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p>
<p>vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,</p>	<p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p>

<p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby,</p> <p>pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,</p> <p>podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby,</p>	<p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby</p>
<p>verbalizovať atmosféru hudby,</p> <p>hudbu vyjadriť pohybom,</p> <p>identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno- vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia,</p> <p>rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,</p> <p>poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte</p>	<p>tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p>

<p>iných druhov umenia a všeobecných dejín</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p> <p>realizovať hudobno-dramatické činnosti,</p> <p>realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.</p>	<p>vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom</p> <p>zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
--	---

7. ročník

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Hlasové činnosti</p> <p>hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,</p> <p>spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p>

<p>tvorivo pracovať s textom, rečou,</p> <p>tvorivo pracovať s hlasom,</p> <p>hlasom realizovať rytmické a melodické modely,</p> <p>hlasom realizovať rytmickú polyfóniu,</p> <p>ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu,</p>	<p>deklamácia, artikulácia</p> <p>rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty</p> <p>súčasnú znenie rozličných rytmických modelov a celkov napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, spevanie v terciách, vsextách)</p>
<p>improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu rôznym príbehom a situáciám,</p> <p>správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,</p> <p>hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,</p>	<p>improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p> <p>Inštrumentálne činnosti elementárne hudobné nástroje</p>

<p>dodržať správny spôsob hry na nástroji, zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu,</p>	<p>hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p>
<p>tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),</p> <p>zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie,</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese</p> <p>aktívne počúvať hudbu,</p> <p>pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,</p> <p>z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia,</p>	<p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>Sachsova-Hornbostelova klasifikácia, nástrojové skupiny symfonického orchestra jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojovi princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p>

<p>pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia,</p>	
<p>vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne,</p> <p>vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie,</p>	<p>budovanie triednej databázy odpočutých skladieb – aspoň tri štýlové obdobia</p> <p>návšteva koncertov a iných hudobných podujatí</p> <p>kritické myslenie, vkus, hodnoty</p> <p>stretnutia s umelcami domáceho regiónu</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma</p>
<p>navrhnuť pohyb k hudbe,</p> <p>navrhnuť jednoduché choreografie,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p> <p>podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,</p> <p>tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia.</p>	<p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi integrácia s dejepisom</p>

8. ročník

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>spievať intonačne čisto,</p> <p>tvorivo pracovať s hlasom,</p> <p>správne používať elementárne hudobné nástroje,</p> <p>správne používať hrací aparát,</p> <p>hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji,</p> <p>podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu,</p> <p>tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),</p> <p>prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>hra na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)</p>
	<p>školské hudobné teleso, kapela (school band)</p>

<p>aktívne počúvať hudbu,</p> <p>rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy,</p> <p>rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje,</p> <p>rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe, identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora,</p> <p>sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia,</p> <p>rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby,</p>	<p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor</p> <p>nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hobojs, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5. – 8. ročníka identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p> <p>notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej</p>
--	---

<p>sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname,</p> <p>orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku, vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku,</p> <p>vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry,</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie,</p> <p>navrhnuť pohyb k hudbe,</p> <p>navrhnuť hudbu k pohybu,</p> <p>navrhnuť jednoduché choreografie,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p> <p>zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov,</p> <p>podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky</p> <p>príp. zhotoviť a spracovať videozáznam</p>	<p>partitúry pre orchester</p> <p>názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba</p> <p>meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností</p>
--	---

<p>projektu,</p> <p>diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte,</p> <p>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekciakritické myslenie</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
--	--

9. ročník

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Spev piesní z predchádzajúcich ročníkov</p> <p>Vedieť vymenovať najdôležitejšie fakty z 20. storočia zo sveta hudby</p> <p>Naučiť sa text pesničky skupina Elán a správne intonačne zaspievať pieseň – Nie sme zlí</p> <p>Prejaviť cit – fantázia – individualizmus</p> <p>Precvičiť a zopakovať nadobudnuté vedomosti s témou Návraty do minulosti – I. návrat</p> <p>Precvičiť a zopakovať nadobudnuté vedomosti s témou Návraty do minulosti II. návrat</p> <p>Vyhľadať informácie na internete o skupine The Beatles</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>Hudobné piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 7 – 8</p> <p>Vymenovať najdôležitejšie fakty z 20. storočia zo sveta hudby</p> <p>Vyhľadať informácie o skupine na internete, spev</p> <p>Vedieť rozlíšiť romantizmus</p> <p>Obdobie klasicizmu</p> <p>Počúvanie hudobnej ukážky- J. Haydn : Symfónia č. 82 S. Prokopiev: Klasická symfónia</p> <p>Poznať hlavné znaky baroka a predstaviteľov Peter Breiner (Michelle)</p>

Precvičiť a zopakovať nadobudnuté vedomosti s témou Návraty do minulosti III. S témou Hudba stredoveku	Oboznámiť sa s gregoriánskym chorálom, stred. rytierskymi piesňami,...
Precvičiť a zopakovať nadobudnuté vedomosti s témou Návraty do minulosti III s témou Tanec a hudba.	Najobľúbenejšie tance jednotlivých dôb. Počúvanie hudobných ukážok
Naučiť sa jednoduchý tanec na hudbu Severnej Ameriky	Nácvik jednoduchého dobového tanca
Vyhľadať a zapamätať si čo je Modus a aleatorika, seriálna hudba	Vedieť, čo je modus
Zaspievať vianočné piesne	Poznať vianočné zvyky a tradície
Rozšíriť si vedomosti o hudobníkoch rôznych dôb	Rozšíriť si obzor o hudobníkoch
Vymenovať hudobné nástroje rôznych dôb	Rozšíriť si obzor o hudobných nástrojoch
Zapamätať si zakladateľov modernej slov. hudby	Vedieť o začiatkoch mod. slov. hudby.
Rozšíriť si vedomosti o Jánovi Cikkerovi	Poznať životopis a tvorbu, počúvanie ukážok z jeho tvorby
Vzbudiť záujem o ľudovú hudbu (Horela lipka), (Tota Heľpa), (Na Kráľovej Holi), (Pod horou), (Pod tým našim okienečkom)	Vzbudiť záujem o slov. ľud. Hudbu, správna intonácia a zapamätať si text jednotlivých piesní.
Spoznať a intonačne správne spievať trampské piesne	Vzbudiť záujem o trampské piesne (Nohavica)
Zapamätať text a intonačne správne spievať pieseň Gaudeamus igitur (slávn. pieseň)	Poznať slávnostnú pieseň – vedieť ju naspamäť
Počúvať populárnu hudbu podľa vlastného výberu	Počúvanie populárnej hudby
Poznať hlavné znaky a predstaviteľov džezu	Džez – korene džezu
Počúvať džez a vymenovať jeho znaky	Počúvanie džezu (S. Joplin, J. Dorsey, G. Gershwin)
Spoznávať hudbu Severnej Ameriky	Country a Western

Zapamätať si hlavné znaky šansónu	Najznámejší predstavitelia šansónu
Pomenovať hlavné znaky hudobného divadla	Opereta
Rozšíriť si vedomosti o Muzikáli	Osvobozené divadlo, divadlo Semafor
Vedieť vymenovať hlavné znaky rocku.	Filmová podoba, ukážky z videozáznamu
Vymenovať žánre rock	Vývojová línia Rock and roll, big beat, hard rock, heavy metal, punk rock, disco štýl
Vymenovať osobnosti pop-scény doma a vo svete.	Najznámejšie osobnosti pop-scény doma a vo svete.

15 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejúim a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- ✓ rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- ✓ rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- ✓ spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,

- ✓ poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- ✓ osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel súvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

5.ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch –povrchov, farieb a farebných kombinácií, usporiadať rôzne prvky do kompozície.</p>	<p>pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra,predmet)</p> <p>dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru</p> <p>pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) –odlievanie do sadry</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, vymodelovať približný tvar videného predmetu.</p>	<p>základné proporcie predmetov</p> <p>analytické pozorovanie predmetov (celok a časti)</p> <p>kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním</p> <p>modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby</p>

	proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru
--	---

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, slovne opísať kubistické dielo, slovne opísať surrealistické dielo.	geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie) kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských azvieracích postáv ...) surrealistické umenie kubistické umenie porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: pomenovať typické prvky mozaiky, tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky.	mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia) umenie neskorej antiky – mozaiky byzantské umenie – ikony uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia,	výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe

vymenovať druhy výtvarného umenia.	vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia
------------------------------------	---

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľudovoľného architektonického priestoru.	odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) exteriér a interiér

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdialovanie, uloženie fotografie), využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	základy práce s digitálnym fotoaparátom fotografia (digitálna) hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety) rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detaily s približovaním (zoomom) rovnaký námet s rôznou expozíciou režim makro

	uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači vznik fotografie
--	---

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.</p>	<p>záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera)</p> <p>veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie</p> <p>voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta</p> <p>spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času</p> <p>základné pojmy a ich praktické ozrejmienie, prostredníctvom výtvarných činností</p> <p>informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela.</p>	<p>animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie)</p> <p>pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba)</p> <p>skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe</p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť jednoduché znaky, slovne opísať významy použitých znakov.	zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami, navrhnuť svoje ornamenty.	výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet) podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp) možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:	grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného

vytvoriť svojský zápis hudby.	<p>systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie)</p> <p>pokus o zvukovú interpretáciu</p>
-------------------------------	---

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.</p>	<p>výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce)</p> <p>reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)</p>

6. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore,</p> <p>vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru(krajiny).</p>	<p>mierka a proporčné vzťahy</p> <p>operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie, zväčšovanie, vzd'alo vanie – približovanie</p> <p>pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti</p> <p>operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy</p> <p>farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.	proporcie postavy (človek, zviera)analytické pozorovanie postavy kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickejvýstavby proporcií, pohybu) modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.	op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavýefekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, tvorivo použiť (transformovať) historický motív.	gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižnáiluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového(synestetického) vnímania umeleckého diela.	vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) –reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítienesa do diela na základe jeho pozorovania; prirad'ovanie chuti, vône,zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto,dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.	urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy,vzťah ku krajine porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme zhľadiska výrazu.	vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitímvybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma, vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.	digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.	odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: tvorivo variovať tradičnú techniku.	podnety košíkárstva pletie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.	objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech ...) zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarene reagovať na témy biológie.	podnety biológie: výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)

7. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.	poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii náhodná a konštruovaná zostava kompozícia symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.	zobrazovanie priestoru lineárna perspektíva pozorovanie a konštrukcia interiéru zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér lineárna kresba kolorovanie renesančné zobrazenia perspektívy (F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L. da Vinci...)

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.</p>	<p>dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu pop-art – výtvarné hry s reklamou (ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálovou zmenou (napríklad mäkká plastika) nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.</p>	<p>renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...)</p> <p>uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.</p>	<p>slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu)</p> <p>výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie)</p> <p>vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, rozlíšiť výraz architektonického priestoru, nakresliť návrh architektúry vybraného typu.	návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) typy architektonických priestorov

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: pripraviť krátky scenár a storybord videa.	scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: nakresliť telesá v 3D programe,	telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket)

vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.	kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúrakopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr ukladanie modelov do formátu skpexport do formátu jpg
--	--

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť tvar úžitkového predmetu.	návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.	legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazovacími) a slovami.</p>	<p>výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...)</p> <p>priradovanie výtvarných znakov ku slovám</p> <p>vizuálna poézia (náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi)</p> <p><i>pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)</i></p>

8.ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>štylizovať motív.</p>	<p>transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...)</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).</p>	<p>zobrazovanie výrazu tváre</p> <p>karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie)</p> <p>subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz</p> <p>expresionistické portréty, výrazové hlavy</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, predviesť performanciu na vlastnú tému.</p>	<p>umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...),</p> <p>fotodokumentácia</p> <p>umenie performancie a happeningu :</p> <p>performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.</p>	<p>barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzeana internete.</p>	<p>umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou</p> <p>krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“)</p> <p>výstavy alebo virtuálnej galérie</p> <p>časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre</p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru,</p>	<p>interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy)</p> <p>výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestorutvaroslovie a materiály</p>

navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.	návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry
--	---

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.	fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhľad, nadhľad) portrétna fotografia <i>pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti</i>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlišovať základné filmové žánre.	video a film – spoločné znaky a rozdiely žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov <i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá</i>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať zásady strihania videa.	zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov)

	<p>– spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe</p> <p><i>pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa</i></p>
--	---

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, objasniť zámery reklamy.</p>	<p>reklama</p> <p>vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis,banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...)</p> <p>návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) –vzťah obrazu a textu</p> <p>reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok...</p> <p>tvorba reklamnej kampanereklamný dizajn</p> <p><i>pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika</i></p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>poznať tradície svojho prostredia, výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho(rodinného) prostredia.</p>	<p>tradície a súčasnosť</p> <p>charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnejrodiny (sociálnej skupiny)</p> <p>charakteristické znaky svojho domova</p> <p>rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školskéa triedne rituály subkultúry</p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne interpretovať hmatové pocity.</p>	<p>hmatové pocity vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť –suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý –zložitý... vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktnéhozobrazenia)</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.</p>	<p>výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie,násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...</p>

9.ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.</p>	<p>konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „- izmy“ moderného umenia</p>

	malba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych výrazových vlastností rôznych štýlov
--	---

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.	doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (malbou) dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	konceptuálne umenie nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „ zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu - lettrismus text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry,</p> <p>rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.</p>	<p>secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).</p>	<p>komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí)</p> <p>knihy o modernom umení/dizajne/architektúre</p> <p>časopisy o súčasnom umení</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i></p>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.</p>	<p>návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...)</p> <p>práca architekta – tvorba architektonického návrhu</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy</p>	<p>digitálna postprodukcia fotografie</p>

vie/dokáže: upraviť fotografiu v počítači.	montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie <i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i>
--	---

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.	krátky príbeh – video (klip)film a videoumenie hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu <i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: upraviť videoklip v počítači.	postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu dopočítača) uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazuprezentácia videoklipu <i>poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa</i>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.	telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechťov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž

	(televízne, divadelné, fantazijné, historické...) experimentovanie so svojim zovňajškombody art <i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie</i>
--	--

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky)výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.	výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, výtvarne interpretovať vybraný proces.	výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces -procesuálne umenie

16 TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	2

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- ✓ vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- ✓ získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- ✓ získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- ✓ osvoja si zásady správnej výživy,
- ✓ vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- ✓ vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- ✓ rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- ✓ osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- ✓ sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Zdravie a jeho poruchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2.stupňa základnej školy</p> <p>vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,</p>	<p>úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením</p> <p>cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre</p>

<p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,</p> <p>poskytnúť prvú pomoc,</p> <p>ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a navyskytujúci sa zdravotný problém,</p>	<p>potreby každého tematického celku</p> <p>hygiena úborov</p> <p>dopomoc a záchrana pri cvičení</p> <p>prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela</p> <p>základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity</p>
--	---

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach a negatívny dopad na zdravie človeka,</p>	<p>zásady racionálnej výživy a pohybový režim, aktívny odpočinok</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí</p> <p>základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita,</p>

uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,	racionálne využívanie voľného času a pod.)
---	--

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť
posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,	poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike
aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii
každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,	kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia
	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Športové činnosti pohybového režimu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,	odborná terminológia telovýchovných a športových činností

<p>charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p> <p>prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p> <p>aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p> <p>uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p> <p>uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,</p> <p>popísať význam základných olympijských myšlienok,</p>	<p>systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení</p> <p>technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov</p> <p>pravidlá osvojovaných športových disciplín a športovododržovanie fair-play, organizácia súťaží</p> <p>úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH</p> <p>OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play</p>
---	--

Športové činnosti pohybového režimu TC: Atletika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,</p>	<p>technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností</p> <p>atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh</p>

	skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou
--	--

Športové činnosti pohybového režimu TC: Základy gymnastických športov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
popísať štruktúru gymnastických športov,	rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy)
prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej	športová gymnastika prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby akrobacia
a modernej gymnastiky,	ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s

<p>vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>zaznamenať chyby v predvedení a rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,</p>	<p>náradím</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4</p> <p>cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok</p> <p>preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky</p> <p>náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jedno nožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo,</p> <p>kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise</p>
	<p>moderná gymnastika D</p> <p>švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jedno nožne, skrižmo, striedavonožne;</p> <p>krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie</p> <p>lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie</p> <p>šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd</p> <p>výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov</p> <p>kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov</p>

Športové činnosti pohybového režimuTC: Športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p>ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>využiť herné kombinácie a systémy v hre,</p>	<p>funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy</p> <p>hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre basketbal</p> <p>prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, futbal</p> <p>prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel hádzaná</p> <p>prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel volejbal</p> <p>odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka nanahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p>

Športové činnosti pohybového režimuTC: Sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>demonštrovať základné plavecké zručnosti,</p> <p>popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok,</p> <p>preplávať technicky správne s príslušným</p>	<p>plávanie</p> <p>základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie)</p> <p>plavecké obrátky, štartový skok,</p>

<p>štartovým skokoma obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob),</p> <p>vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho,</p> <p>popísať základné techniky jednotlivých jazd oblúkov, brzdenia pod.,</p> <p>správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôbením rôznym terénom nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,</p> <p>zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckejtrati v dĺžke 1 – 2 km,</p> <p>správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností,</p> <p>prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností,</p>	<p>plavecké spôsoby kraul, znak, prsia</p> <p>dopomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho</p> <p>lyžovanie</p> <p>zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky</p> <p>bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpichom súpažne, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie</p> <p>pády na lyžiach a vstávanie</p> <p>výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja</p>
<p>orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,</p> <p>absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km,</p>	<p>cvičenia v prírode</p> <p>orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska</p>

<p>v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia,</p> <p>zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov,</p> <p>dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.</p>	<p>presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti</p>
---	---

17 REGIONÁLNA VÝCHOVA

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Školský vzdelávací program	1	1	1	1	-

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Regionálna výchova je mnohoaspektová a mnohodimenzionálna. Obsahovo spája poznatky z vlastivedného, prírodovedno-technického, jazykovedného, matematického vzdelávania a pohybovej kultúry, ktorých cieľom je prebudiť a rozvinúť citový vzťah jednotlivca ku krásam prírody a k výsledkom tvorivej činnosti obyvateľov určitého územia.

Regionálna výchova sa podieľa na všestrannom rozvoji osobnosti žiaka a vedie okrem vyzdvihnutia národného povedomia žiakov k znalostiam kultúrnych a prírodných hodnôt, k citu k svojmu bydlisku, obci, regiónu a štátu, čo je aktuálnou súčasťou celoživotného vzdelávania a poznávania.

Edukačná činnosť je zameraná na to, aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali nielen históriu a kultúru vlastnej obce, mesta, ale vedeli sa orientovať aj v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska s dôrazom na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok:

Môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov.

Objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska. Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je **tradičná ľudová kultúra** – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva – využitie danosti regiónu, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy – spoznávanie tradičných ľudových remesiel,

ľudovomeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, vlastná tvorba (remeslá), spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci, poznatky využiť vo výtvarnom zobrazovaní; tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu, vlastná tvorba – spevník regiónu); poznávanie vyčítaniek, hádaniek, básní, ľudovej piesne, tanec, ľudové kroje (hudobný, pohybový, výtvarný prejav), príslovie, porekadiel, pranostík, bájok, rozprávok: ľudových, autorských, povestí a pod. – skúmanie vlastnej kultúry, skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.

CIELE PREDMETU

- ✓ vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho rodného bydliska, mesta, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov,
- ✓ spoznávať históriu a kultúru svojej obce, mestá
- ✓ vychovať osobnosť, ktorá má svoju vlastnú identitu, je hrdá na svoj národ,
- ✓ využívať získané vedomosti v rôznych poznávacích i praktických situáciách,
- ✓ vytvárať vlastný názor a rozvíjať citovú stránku žiakovej osobnosti,
- ✓ .nadobudnúť vedomosti o regióne Šariš, Spiš a jeho okolí,
- ✓ vytvárať pozitívny vzťah ku krásam regiónu, prírode, kultúre a umeniu, ako aj tradíciám a zvykom,

OBSAH

(5. – 9.ročník)

Môj rodný kraj

moja rodina,

škola, okolie školy, – obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),

rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,

tradičné regionálne zvyky, obyčaje,

kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,

regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,

významné osobnosti regiónu,

prírodné krásy regiónu,

náučné chodníky v regióne,

chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,

minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu,
tradičné produkty a zamestnania v regióne,
umelecké produkty, tradičné ľudovumelecké remeslá regiónu,
miestne a regionálne jazyky.

Objavujeme Slovensko

spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií,

spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku,

výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra, flóra a fauna na Slovensku,

chránené územia na Slovensku,

ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovumelecké remeslá z regiónov Slovenska,

geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i.

významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska.

Tradičná ľudová kultúra

Tradičná hmotná kultúra

ľudové staviteľstvo,

domáce a tradičné remeselné výrobky,

tradičné remeslá (ich história),

produkcia potravín a strava,

odev (kroje na dedine),

výtvarné umenie a i.,

Tradičná nehmotná kultúra

ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),

interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry)

spoločenské praktiky, zvyky,

rituály a slávnostné udalosti,

tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.),

zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom,

folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry)

18 CESTUJEME PO REGIÓNE

ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Školský vzdelávací program	1	-	-	-	-

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cestujeme po regióne je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojho najbližšieho okolia, regiónu, svojho kraja, vlasti, ako aj poznávaniu udalostí z minulosti, z dejín nielen svojho regiónu, ale celej našej vlasti - Slovenska.

Zážitkové učenie začína už v rannom detstve. Predmet CPR je obsahovo naplnený poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov z najbližšieho okolia školy a bydliska, ako aj širšieho okolia rodnej krajiny. S tým súvisí aj poznanie seba, svojho miesta v rodine a v komunite.

Predmet CPR by mal byť činnostným obsahom. Svoje opodstatnenie majú aj vychádzky a výlety s určitým námetom. Ideálne je prepojenie vychádzok s prírodovedným, kultúrnym a historickým obsahom. Predmet vedie žiakov k poznávaniu, objavovaniu, opytovaniu sa a hľadaniu odpovedí na neznáme.

CIELE PREDMETU

Cieľom predmetu žiaci prostredníctvom pozorovania, skúmania, objavovania, rozprávania pútavých príbehov, rozprávok, získavajú vzťah k rodnému kraju, kraju v ktorom žijú, k svojej vlasti. Vo vyučovaní CPR je cieľom, aby žiaci videli, zažili a vedeli rozprávať o svojom rodnom kraji, krajine svojho regiónu ako aj o svojej vlasti.

Ďalšie ciele sú:

- ✓ podporovať u žiakov chuť učiť sa,
- ✓ podporovať a rozvíjať schopnosť objavovať nepoznané,
- ✓ podporovať snahu vysvetľovať,
- ✓ vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov a rozvíjať záujem o objavovanie,
- ✓ hľadať riešenia na otázky, vyhľadávať primerané informácie, svoje zistenia a bádania,
- ✓ interpretovať a vysvetľovať, odhaľovať zákonitosti a vzťahy,
- ✓ navzájom diskutovať o návrhoch a zisteniach,
- ✓ vnímať krásu kultúrnych pamiatok, vážiť si kultúrne dedičstvo a chrániť ho.

OBSAH

Historické pamätihodnosti môjho regiónu

- ✓ poznať historické a kultúrne pamiatky obce, vlastného regiónu a regiónov Slovenska (kostoly, kaštiele, zámky, hrady, a pod.),
- ✓ poznať a prípadne navštíviť knižnice, regionálne múzeá, galérie, pamätné tabule a pod.,

Prírodné bohatstvo regiónu

- ✓ získať čo najväčšie množstvo informácií o druhovom zastúpení v regióne,
- ✓ poznať chránené územia v regióne, pomenovať, čo je predmetom ochrany,
- ✓ určiť výskyt chránených rastlín a živočíchov na území regiónu, ich význam a ochranu,
- ✓ ochraňovať neživú prírodu – výskyt minerálov, skamenelín, jaskýň, a pod.,
- ✓ poznať prírodovedné múzeá,
- ✓ poznať náučné chodníky v regióne, ich zameranie,
- ✓ podieľať sa na ochranárskych aktivitách,

Vstup histórie do života žiaka

- ✓ spojiť výklad erbu s historickou povest'ou či románom,
- ✓ aplikovať historické erby na tvorbu erbov v súčasnosti – mestský, školský, triedny,
- ✓ poznať históriu vlastnej rodiny,
- ✓ tvoriť rodinný rodokmeň, erb,

Kráša ľudového umenia

- ✓ poznávať hodnoty ľudových tradícií a ich význam pre dnešný život,
- ✓ oboznámiť sa s ľudovomeleckou výrobou vo svojom regióne,
- ✓ oboznámiť sa s regionálnym ľudovým tanečným a speváckym prejavom,
- ✓ nacvičiť pesničky, tanec,
- ✓ výtvarne stvárniť predmety z prírodných materiálov s ľudovými prvkami,
- ✓ dramaticky stvárniť hry s vytvorenými predmetmi,

Kultúrna inakosť v mojom regióne

- ✓ oboznámiť sa s kultúrou žijúcej národnostnej menšiny,
- ✓ okrem slovenských reálií spoznať aj zvyky, obyčaje a tradíciu národov žijúcich

v Slovenskej republike,

- ✓ hľadať prepojenie slovenskej kultúry s kultúrami európskych národov,

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

1.- 4. ročník

- ✓ spoznávanie svojej obce, okolitých obcí, vychádzky, osobnosti obce, voľný čas,
- ✓ okolité mestá, inštitúcie, múzeá, nenáročná turistika, výrobné podniky, besedy,
- ✓ hrady, zámky, príroda, fauna, flóra, environmentálne hry, aktivity, separácia, ochrana prírody,
- ✓ spoznáваме Slovensko, turistické značky, jaskyne, kúpele, významné osobnosti, zaujímavosti Slovenska,

5. - 9. ročník

- ✓ projekty, divadelné a filmové predstavenia, spoznávanie širšieho okolia, kraje SR, regióny Slovenska,
- ✓ prírodné rezervácie, ľudové tradície a remeslá, exkurzie, projekty, národné parky
- ✓ Slovensko, štátne symboly, ucelený obraz o Slovensku, významné osobnosti, mapa, orientácia v teréne,
- ✓ moja rodná obec, projekt obce, Hermanovce v čase, exkurzie, remeselníctvo, kroje, kultúra regiónov Slovenska,
- ✓ kultúrne dedičstvo, Slovensko, exkurzie, besedy, IKT, rodokmeň, maľované a slepé mapy,

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Historické pamätihodnosti môjho regiónu

- ✓ vysvetlí pojmy kultúrna inakosť, región, kultúra národnostných menšín,
- ✓ diskutuje na tému kultúrna inakosť,
- ✓ zhodnotí situáciu v regióne,
- ✓ pozná najvýznamnejšie kultúrne a historické pamiatky svojho okolia, regiónu, podá stručné informácie o nich,
- ✓ pozná najznámejšie múzeá, knižnice, galérie,
- ✓ reprodukuje legendy viažuce sa s jeho regiónom,

Krása ľudového umenia

- ✓ pozná hodnoty ľudových tradícií,,
- ✓ chápe význam minulosti pre prítomnosť a budúcnosť,
- ✓ pozná ľudové remeslá,
- ✓ vysvetlí význam remesiel pre človeka,
- ✓ rozpozná typické prvky miestneho staviteľstva,
- ✓ pripraví a servíruje tradičné jedlá regiónu,

Vstup do života histórie

- ✓ pozná svoj rodokmeň,
- ✓ vytvorí erb,
- ✓ pozná minulosť obce,
- ✓ pomenuje hlavné medzníky v histórii obce,

Prírodné bohatstvo regiónu

- ✓ pozná chránené územia a chránené krajinné oblasti,
- ✓ popíše miestnu flóru a faunu,
- ✓ vyjadrí geografické zvláštnosti regiónu,
- ✓ vymenuje ochranné aktivity,
- ✓ chápe význam ochranných aktivít,